

T. C.
NİĞDE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİ PROGRAMI

DÜNDAR TAŞER'İN FİKİR HAYATI

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan
Muzaffer ÇATAK

2009- NİĞDE

T. C.
NİĞDE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİ PROGRAMI

DÜNDAR TAŞER'İN FİKİR HAYATI

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan
Muzaffer ÇATAK

Danışman
Yard. Doç. Dr. Şaban BAYRAK

2009- NİĞDE

ONAY SAYFASI

Yrd. Doç. Dr. Şaban BAYRAK danışmanlığında Muzaffer ÇATAK tarafından hazırlanan “Dündar Taşer'in Fikir Hayatı” adlı bu çalışma jürimiz tarafından Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Öğretim Programı Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

01.06.2009

JÜRİ :

Danışman : **Yrd. Doç. Dr. Şaban BAYRAK**

Üye : **Yrd. Doç. Dr. Nevzat TOPAL**

Üye : **Yrd. Doç. Dr. Salih ÖZKAN**

ONAY :

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulu'nun Tarih ve sayılı kararı ile onaylanmıştır.

.../.../ 200..

Doç. Dr. Selen DOĞAN
Enstitü Müdürü

ÖZET

Çalışmanın birinci bölümünde milletin farklı şekillerde tanımlaması yapılarak, milletin anlam ve unsurlarına değinilmiştir. Yine milliyetçiliğin tanımlamaları ve anlamı açıklanarak Türk Milliyetçiliğinin tarihi gelişim aşamaları incelenmiştir. Birinci bölümün devamında Atatürk'ün millet ve milliyetçilik mefhumlarına ilişkin düşüncelerine yer verilmiştir. İkinci bölümde Dünder Taşer'in hayatı hakkında ayrıntılı bilgi verilmektedir. Özellikle, Dünder Taşer'in ailesi ve çevresi hakkında gerekli bilgiler verildikten sonra Dünder Taşer'in hayatındaki önemli yaşam sayfaları sıralanmıştır. Bunlar: 27 Mayıs darbesi, Milli Birlik Komitesi, 13 Kasım ve 14'ler olayı, Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi'dir. Bunlar ile ilgili bilgiler verilirken yine, Dünder Taşer'in bunlarla ilişkileri ve çalışmaları da anlatılmıştır. Üçüncü bölümde ise Dünder Taşer'in devlet, vatan, nizam, batılılaşma, eğitim ve ilim, millet, milliyetçilik ve Türkçülük, Atatürk, kültür ve medeniyet, ordu, Osmanlı Devleti, Turancılık, Rusya ve Amerika, Türkiye'nin gelişimi, aydın gibi önemli konularda fikirleri incelenerek irdelenmiştir. Sosyal Bilgiler Dersi'nin amacına uygun olarak, sosyal bilgiler eğitimi için kullanılabilecek tarihten birçok örnek olay ve Dünder Taşer'in fikirleri bu çalışmada yer almaktadır. Bu çalışma oluşturulurken olayların içinde yer alan bireylerin görüşlerinden faydalanılmıştır. Çalışmada kullanılmış olan eserlerden yararlanılırken özellikle olaylara bire bir tanıklık eden kişilerin eserlerinden yararlanmaya özen gösterilmiştir.

ABSTRACT

In the first section of the study, “nationality” is defined in different ways and the meaning and the components of “nationality” are mentioned. Also, “nationalism” is defined and historical development stage of Turkish nationalism are investigated. In the following part of the first section there are Atatürk’s opinions about the concepts of nation and nationality. In the second part, there are detailed information about Dündar Taşer’s life. After giving necessary information about the family and the social environment of Dündar Taşer, the most important life pages of Dündar Taşer are lined up like this; May the 27th Coup, National Unity Committee, November the 13th and 14’s event, Republican Villager Nation Party, Nationalist Movement Party. Also the relationship between these life pages and him are stated and his studies about them are represented. In the third section his opinions about the collectivity, motherland, regularity, to westernize, education and science, nation, nationalism and Turkism, Atatürk, culture and civilization, army, Otoman Empire, Pan- Turkism, Russia and USA, development of Turkey and intellectuals are explicated. In this study, in accordance with the lessons of social studies, there are opinions of Dündar Taşer and many events from history which can be used for social studies education. It is benefited from the individuals’ opinions who existed in events. So in this study, it is especially cared to use the literature of the people who bear witness to the events.

ÖNSÖZ

Günümüzde ülke olarak birçok sorunla karşılaşmaktayız. Buna etki eden sebepler arasında, milliyet ve milliyetçilik gibi kavramlardan ve manevi değerlerden giderek uzaklaşıyor olmamız gösterilebilir. Bu önemli unsurlar hakkında temel bir bilgi vermek için çalışmamızda kısada olsa bu konulara değinmeye çalıştık. Ayrıca bu anlatılan unsurlar Dünder TAŞER'in fikir oluşumunun temelini oluşturduğundan birinci bölümde (manevi değerler hariç) bu konulara değinilmiştir.

Dünder Taşer gibi unutulmaya yüz tutmuş kişilerin fikirlerini topluma kazandırılması hem sosyal bilgiler açısından hem de sosyal bilimler açısından faydalı olacağına inanmaktayım. Çünkü bir Dünder TAŞER'in yaşadıklarını kaçımız yaşayıp tecrübe edebiliriz. Bizim için fikirleri doğrudur veya yanlıştır. Biz doğrusuyla veya yanlışıyla yaşanmış tecrübenin insanlara aktarılmasını vazife olarak gördüğümüzden bu çalışmamayı hazırladık.

Bu eseri hazırlarken, Dünder TAŞER hakkında kaynakların az olması tezin en kısıtlayıcı tarafı olmuştur. Bunun aksine kolaylaştırıcı yönü ise o zamana tanıklık eden Dünder TAŞER'in eşi, Asuman TAŞER'in bilgisiyle esere büyük katkı sağlamış olmasıdır. Bilgilerini benimle paylaştı için ayrıca kendilerine teşekkür ederim.

Başta çalışmamın oluşumunda bilgisine ve tecrübesine başvurduğum, teşvik, sabır ve hoşgörüsünü esirgemeyen kıymetli danışman Hocam Yrd. Doç. Dr. Şaban BAYRAK'a sonsuz şükranlarımı sunarım.

Manevi desteklerini esirgemeyen, Prof. Dr. Remzi KILIÇ'a, Yrd. Doç. Dr. Ayhan DOĞAN'a, Yrd. Doç. Dr. Salih ÖZKAN'a, Yrd. Doç. Dr. Kubilay YAZICI'ya arkadaşım Ahmet GERMİYENLİOĞLU'na ve özellikle bana sabır gösteren aileme teşekkür ederim.

Mayıs 2009

Muzaffer ÇATAK

İÇİNDEKİLER

ÖZET	III
ABSTRACT.....	IV
ÖNSÖZ	V
İÇİNDEKİLER.....	VI- VIII
KISALTMALAR LİSTESİ.....	IX
GİRİŞ.....	1- 2

BİRİNCİ BÖLÜM

1- MİLLET NEDİR?	3- 4
1.1- Millet'in Tanımı ve Anlamı	4- 6
1.2- Milletin Unsurları.....	6- 7
2- MİLLİYETÇİLİK NEDİR?.....	7
2.1-Milliyetçiliğin Tanımı ve Anlamı.....	7- 8
2.2- Milliyetçiliğin Tarihi Gelişimi.....	8- 13
2.3- Türk Milliyetçiliğin Gelişim Tarihi.....	13- 16
3- ATATÜRK'ÜN MİLLET VE MİLLİYETÇİLİK ANLAYIŞI.....	16
3.1- Atatürk'ün Millet Anlayışı.....	16- 18
3.2- Atatürk'ün Milliyetçilik Anlayışı.....	18- 21

İKİNCİ BÖLÜM

1- DÜNDAR TAŞER'İN AİLESİ VE ÇEVRESİ.....	22- 24
2- DÜNDAR TAŞER'İN ÖĞRENİM DÖNEMLERİ.....	24- 26
3- DÜNDAR TAŞER'İN EVLİLİĞİ.....	26- 28
4- 27 MAYIS DARBESİ VE DÜNDAR TAŞER.....	28- 33
5- MİLLİ BİRLİK KOMİTESİ ve DÜNDAR TAŞER.....	33- 38

6- 13 KASIM VE DÜNDAR TAŞER.....	38- 44
7- CUMHURİYETÇİ KÖYLÜ MİLLET PARTİSİ ve DÜNDAR TAŞER..	44-46
8- MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ ve DÜNDAR TAŞER.....	46
9- DÜNDAR TAŞER'İN VEFATI.....	47- 51

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

1- DEVLET.....	52- 58
2- VATAN.....	58- 61
3- NİZAM.....	61- 63
4- BATILILAŞMA.....	63- 67
5- EĞİTİM VE İLİM.....	67- 70
6- MİLLET.....	70- 73
7- MİLLİYETÇİLİK VE TÜRKÇÜLÜK KAVRAMLARI.....	73- 75
8- ATATÜRK.....	75- 79
9- ÖRF-KANUN; KÜLTÜR VE MEDENİYET.....	79- 86
10- ORDU.....	86- 90
11- OSMANLI DEVLETİ.....	90- 95
12- TURANCILIK.....	95- 97
13- RUSYA VE AMERİKA.....	97- 100
14- TÜRKİYE'NİN GELİŞİMİ.....	100- 103
15- AYDIN.....	103- 108
SONUÇ.....	109- 110
BİBLİYOGRAFYA.....	111- 119
EK	120- 129
ÖZGEÇMİŞ.....	130

KISALTMALAR LİSTESİ

a.g.e.	: Adı geçen eser
a.g.m.	: Adı geçen makale
ATAM.	: Atatürk Araştırma Merkezi
Bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
Çev.	: Çeviren
DGBİT.	: Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi
ed.	: Editör
S.	: Sayı
Sy.	: Sayı Yok
s.	: Sayfa
sad.	: Sadeleştiren
TCTA.	:Tanzimat'tan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi
TDAV.	: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı
TDK.	: Türk Dil Kurumu
TKAE.	: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü
TTK.	: Türk Tarih Kurumu
vd.	: Ve devamı
Yay.	: Yayınları
Y.y.	: Basım Yeri Yok

GİRİŞ

TEZİN AMACI, ÖNEMİ, SINIRLILIKLARI, YÖNTEMİ, KAYNAKLARI VE PLANI

I. AMACI VE ÖNEMİ

Bu çalışmada amacımız, sosyal bilgiler dersinin amacına uygun olarak, sosyal bilgiler eğitimi için gerekli olabilecek milli değerleri kapsayan konuları işlemek ve önemli gördüğümüz konularda insanlarımızı düşündürmek olmuştur. Bu çalışmada özellikle millet, milliyetçik konularından bahsedilerek Dünder Taşer'in yaşam tecrübeleri ve fikirleriyle bu konular arasında bir kombinasyon oluşturulmaya çalışılmıştır.

Çalışmanın öneminden bahsedecek olursak, özellikle milli değerlerin tartışıldığı bir dönemde Dünder Taşer'in farklı bakış açısıyla tarihi, güncel ve hassas konularda ki fikirlerinin bu eserde sunulmuş olması bu eserin önemini oluşturmaktadır.

II. SINIRLILIKLARI

Çalışma yapılırken özellikle Dünder Taşer'in askerlikle alakalı belgelerine ulaşma imkanı olmamıştır. Genelkurmay Başkanlığı ile yapılan görüşmede ATASE de çalışma izni edinilmiş ancak, burada yapılan araştırmada Dünder Taşer hakkında bilgi edinilememiştir. Dünder Taşer'in özellikle Milli Birlik Komitesi'nden önce tanınmamış bir kişi olması nedeniyle veri bulma konusunda güçlük çekilmiştir. Millet ve milliyetçilik konusu geniş bir tarih çerçevesinde incelenirken Dünder Taşer'in ile ilgili veri elde etmek sınırlı olmuştur.

III. YÖNTEMİ VE KAYNAKLARI

Özellikle, bu araştırmada tarihi ve dokümanter araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın birinci bölümünü oluşturan millet ve milliyetçilik konularıyla ilgili literatür çalışmaları sonucu elde edilen kaynaklar kullanılmıştır. Dünder Taşer'in hayatı hakkında ki bilgiler birinci el kaynaktan yani ailesi ve dostları ile yapılan görüşmelerle sağlanmıştır. Ayrıca Dünder Taşer'in yazmış olduğu yazılar bizim için ana kaynak olacağından yazmış olduğu eserler, yazılar temin edilerek bunlardan yararlanılmıştır. Taşer'e ait şahsi evraklara ulaşmak istememe rağmen ailesi tarafından bu engellenmiştir. Dünder Taşer'in yakın arkadaşları ve onu tanıyanlar genellikle Türk Yurdu Dergisi'nde onun la ilgili yazılar yazdıklarından Türk Yurdu Dergisi bizim için önemli bir kaynak haline gelmiştir.

IV. PLANI

Tez üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Millet'in tanımı, milletin unsurları, milliyetçiliğin tanımı, milliyetçiliğin ve Türk milliyetçiliğin tarihi gelişimi hakkında bilgiler verilmiştir. Ek olarak bu bölümde, Atatürk'ün milliyetçilik ve millet görüşlerine de yer verilmiştir. İkinci bölümde, Dünder Taşer'in çevresi ve ailesi hakkında bilgi verdikten sonra bu bölümde Taşer'in yaşamı boyunca önemli olarak kabul ettiğimiz konulara değinilmiştir. Üçüncü bölüm ise Dünder Taşer'in özellikle üzerinde önemle durduğu meselelerdeki fikirlerini yansıtılmaya çalıştığımız bölümdür.

BİRİNCİ BÖLÜM

MİLLET, MİLLİYETÇİLİK, ATATÜRK'ÜN MİLLET VE MİLLİYETÇİLİK ANLAYIŞI

1- MİLLET NEDİR?

Millet kelimesinin çok farklı şekilde tanımlanması, problemleri de beraberinde getirmiştir. Bazılarının ‘millet’ yerine ‘ulus’ veya ‘halk’ tabirlerini kullanmaları ilmi ve milli manada yanlıştır. Çünkü her iki terimde ‘millet’ kelimesini anlam bakımından karşılamamaktadır. Moğol kökenli ‘ulus’ kelimesi ile, aralarında ortak bağları söz konusu edilmeyen belirli bir yörede yaşayan insanlar ifade edilmiştir. Halk ise belirli bir yörede yaşayan insanları ifade etmektedir. Yani halk belirli bir dönemde yaşayan insanları ifade eder. Millet, geçmiş ve gelecek nesilleri kapsayan manevi bir varlıktır. Millet yaşayanların yanında ayrıca ölmüş ve doğacak olanları da ifade eder.⁴

Milliyetçilik, millet kavramıyla yakından ilgilidir, milli hâkimiyet, milli irade, milli mücadele, milli bağımsızlık ve milli birlik ve beraberlik gibi kavramlarla da yakından ilişkilidir.

Milliyetçilikle ilgili bilgiler, bizi her şeyden önce millet gerçeğini tanımlamaya ve bilmeye yöneltecektir.

En geniş toplum düzeni olarak millet, insanlık ailesi içinde belirli ve tarihî aşamalardan geçerek oluşmuş gerçek bir düzeni ifade etmektedir. Milliyetçilik ise, millet realitesinden hareket eden bir fikir akımı ve sosyal politika prensibidir.

⁴ Abdulkadir Yuvalı, “Millet, Milletleşme ve Milliyetçilik”, **Türk Yurdu: XXI. Yüzyıla Doğru Türk Milliyetçiliği (Özel Sayı)**, C. 19, S. 139- 141, Mart- Mayıs 1999 : 12.

Milliyetçilik, Türk İnkılâbı'nın temel ilkelerinden biri olduğu kadar, Türk Milletinin kaderini tayin eden temel bir ilke, yüce bir ülkü, milleti huzuruna, toplumsal barışa ve refaha doğru yönelten en kuvvetli bağıdır.⁵

1.1- Millet'in Tanımı ve Anlamı

Millet, aynı toprak(vatan) üzerinde yaşayan, aralarında ortak tarih, dil, din, kültür, gelenek ve ideal birliği olan topluluktur.⁶ Ayrıca millet oluşumu için yüzyıllar süren bir tarih akışına da ihtiyaç vardır. Millet kelimesi, Fransızca “nation” kelimesi karşılığı kullanılmıştır. Aynı kelime İngilizce ve Almancada kullanılmaktadır. Kelime kökeni Latince, Natio'dan gelmektedir. Anlam olarak eski Fransızca'da da olduğu üzere aynı köken, aynı soydan gelme anlamına gelmektedir.⁷

Millet kelimesi dilimize Arapçadan geçmiştir. Bu kelime Arapçada değişik manalara gelmektedir. “Mezhep”, “secede” anlamlarında kullanıldığı gibi, daha çok “bir dinin mensuplarını” ifade etmek için kullanılıyordu. Yine Arapçada millet kelimesi “tutulan yol, esas” anlamına da geliyordu.⁸

Ziya Gökalp'e göre ise millet: “dilce, dince, ahlakça, estetik ve güzellik duygusu bakımından ortak olan, yani aynı terbiyeyi almış olan fertlerden oluşan bir topluluktur.”⁹ Gökalp milleti tanımlarken dil, din, ahlak, güzellik ve estetik duygusu gibi “manevî unsurlara” ağırlık vermiştir.

Yusuf Akçura ise milleti: “İrk ve lisanın, esasen birliğinden dolayı içtimaî vicdanında birlik hâsıl olmuş bir insan topluluğudur” diye tanımlayarak¹⁰ milletin ırk ve dil birliğinin yanında içtimaî vicdanı/aynı sosyal duyguları, ülküleri paylaşan yönüne dikkat çekmektedir.

⁵ Hamza Eroğlu, **Atatürk ve Milliyetçilik**, ATAM Yay., Ankara 1992 : 3.

⁶ Mehmet Doğan, **Büyük Türkçe Sözlük**, 11. basım, İz Yay., İstanbul 1996 : 774; Osman Pazarlı, **Sosyoloji**, Remzi Kitapevi Yay., İstanbul 1958 : 95.

⁷ Hamza Eroğlu, **a.g.e.** : 3; Mehmet Eröz, **Atatürk, Milliyetçilik ve Doğu Anadolu**, TDAV, Yay., İstanbul 1987 : 59.

⁸ Mehmet Niyazi, **Millet ve Milliyetçilik**, Ötüken Yay., İstanbul 1979 : 48.

⁹ Ziya Gökalp, **Türkçülüğün Esasları**, (sad. Cengiz Han), Kamer Yay., İstanbul 1996 : 26.

¹⁰ Yusuf Akçura, **Yeni Türk Devleti'nin Öncüleri, 1928 Yazıları** (haz. N. Sefercioğlu), Kültür Bak. Yay., Ankara 1981 : 5.

Hilmi Ziya Ülken ise milletin dört karakterine önem verir. Bunlar, coğrafi temel, nüfus, işleyiş tarzı, kültür birliğidir. Bu bağlamda Ülken'e göre millet: "az çok büyük bir toprak üzerinde, gittikçe daha merkezleşmiş ve kesif (yoğun) olan nüfusun büyük istihsal (üretim) ve üretim faaliyetleri için iş bölümü ile bir kültür birliği meydana getirmiş olan cemiyettir".¹¹

Ünlü Fransız düşünür Ernest Renan'a göre millet: Ortak bir geçmişe ve birlikte yaşama duygusuna sahip, birlikte yaşanan geçmişin yoğurduğu ortak kültüre, ruh ve ideal birliğine sahip, gelecekte de birlikte yaşamayı arzulayan insan topluluğudur.¹²

Toplum hayatında erişilen son merhale millettir. İlk çağlarda bir siterler medeniyeti varmış ise, bugün de bir milletler medeniyeti vardır. İnsanlığın en ileri şekli olan millet, modern medeniyetin temeli olan gerçek cemiyettir, diğer deyimle şuurlu topluluktur. Medenî olmak, ancak kuvvetli bir millet olmakla mümkün olabilir. Prof. Dr. Mümtaz Turhan'ın deyişiyle, "Medenî bir cemiyet olmakla, millet olmak arasında hiçbir fark yoktur. Her ikisi de aynı şartları icap ettirmekte ve aynı temel vetirelere (süreçlere) dayanmaktadır."¹³

Millet, öncelikle tarihî bir gerçektir. Çünkü milleti tarih hazırlar ve bu tarihî gelişmeler sayesinde de milletler varlıklarını elde ederler. Millet olmak için zorunlu olan bütün tarihî şartların yüzyıllar boyunca hazırlanmış olması gerekir. Vatan sınırlarının çizilmesi, milli dilin doğuşu ve milli kültürün gelişmesi ancak uzun bir tarihî gelişmenin ürünüdür.¹⁴

Bir de milliyet ve millet arasındaki farka bakmak gerekirse, birbirine ırk, dil, vatan, kültür, mezhep, tabiiyet gibi bağların yalnız biriyle bağlanmış fertlerden oluşan camiaya "millet" ismi verilmesine mukabil, bu bağların birden fazlası veyahut hepsiyle birden bağlı cemiyetlere de "milliyet" denir. İngilizcede Millet= Nation, Milliyet= Natonalite adı verilir. Milletlere örnek verirken, Amerika Birleşik

¹¹ Hilmi Ziya Ülken, **Sosyoloji**, Remzi Kitapevi Yay., İstanbul 1943 : 162-163

¹² Turhan Feyzioğlu, **Atatürk ve Milliyetçilik**, ATAM. Yay., Ankara 1986 : 36; Kemal Gözler, "Devletin Bir Unsuru Olarak Millet Kavramı", **Türkiye Günlüğü**, S. 64, Kış 2001 : 112.

¹³ Hamza Eroğlu, **a.g.e.** : 5.

¹⁴ Hamza Eroğlu, "Atatürk'e Göre Millet ve Milliyetçilik", **Atatürk Yolu**, Otomarsan Kültür Yay., İstanbul 1981 : 136.

Devletleri ‘tabiiyet’, Avusturya ‘mezhep’, İsviçre’de ‘vatan’ gibi mefhumlardan ibaret olabilirler. Millet olmak için bağların hepsine ihtiyaç yoktur. Birinin olması yeterlidir. Milliyet milletten daha sağlamdır. Çünkü millet yalnız siyasi ve suni teşekkülken iken, milliyet yahut ‘kavmiyet’ tabii bir teşekküldür. Peki o zaman Türkiye millet midir? Yoksa milliyet midir? Bu sorunun cevabını aradığımızda Türklerin anavatanında bir coğrafi birliği vardır ve asırlarca mazisi etrafında yayılarak geniş bir tarih birliği meydana getirmiştir. Buna ek olarak Türklerde dil birliği, din birliği, kültür birliği, ırk birliği ve muazzam bir tarih birliğiyle birbirine bağlanmış fertlerden oluşan Türkiye Türklüğü, siyasi ve suni bir millet değil, muhakkak ki tabii bir teşekkül vasıflarına haiz kuvvetli bir milliyet yahut kavmiyettir.¹⁵

1.2- Milletin Unsurları

Millet ve vatan kavramları bir bütündür. Milletle vatan arasındaki bağ vatanın milli varlığın heyecan kaynağı olmasından, toplumsal varlığımızın devamını ve nizamını sağlamış olmasından ileri gelmektedir.

Yaradılışı itibariyle sosyal bir varlık olan insanın, kendini savunma, varlığını devam ettirme, ihtiyaçlarını karşılama zorunluluğu, insanları ortak bir çalışmaya ve hizmet alışverişine yöneltmiştir. Topluluk hayatı insanları birbirine yaklaştırmış, ferdî hayat yerine topluluk hayatı kurulmuştur. Milletin oluşmasında soy birliği, dil birliği ve din birliği gibi objektif faktörler yanında kültür ve ideal birliği gibi sübjektif faktörlerde rol oynamaktadır.¹⁶

Bugün ırk olmakla beraber saf bir ırk kalmamıştır. Bizim sınırlarımız dışındaki Türklere sevgimiz ırk düşüncesinden ziyade Türklüğü hissetmelerindendir.

Anadolu Türkleri müslüman, Romanya’daki Gagavuzlar- Dokuzoguzlar hristiyanlardır. Fakat bu topluluklarda Türk olduğunu savunuyorlar. Doğu Türkistan

¹⁵ Hikmet Tanyu, **Atatürk ve Türk Milliyetçiliği**, Yeni Kitap Yay., Ankara 2005 : 69- 71.

¹⁶ Hamza Eroğlu, **a.g.m.** : 135.

da Budist Türkler de var. Müslüman Türkler de var böyle farklılıkların olmasına rağmen hepsi özbeöz Türktürler.¹⁷

Milli kültür kuvvetini ortak tarihten, ortak mirastan alan millet bireyleri siyasi, sosyal ve düşünsel yaşamlarında birlikte çalışarak ortak gelenek ve kültür meydana getirirler ki, bu kültür bireylerin katılma paylarından ötürü milli olmuştur.¹⁸

İdeal birliği, insanları birbirine yaklaştırır, onlarda kader birliği hislerini uyandırır ve dayanışma duygusunun da canlanmasına vesile olur. Ortak idealler insan toplumunu birleştirici bir yapıya kavuşturur. Ortak idealler sayesinde insanlarda her türlü ahlakî hareketlere ve fedakârlıklara karşı bir amaç uyanır ve toplumu oluşturan kişiler perçinlenmiş bir bütünlük halinde kudretli bir bütün oluşturur. Prof. Hilmi Ziya Ülken'in ifadesiyle "Vatan ve onun üzerinde yaşayan milletin idealleri hiçbir kuvvet ve fert tarafından bağışlanamaz. Onlar tarihî bir gelişmenin eseridir."¹⁹

2- MİLLİYETÇİLİK NEDİR?

2.1-Milliyetçiliğin Tanımı ve Anlamı

Milliyetçiliği milli değerleri savunmak ve bu milli değerlere sahip çıkmak, milli menfaatlerden yana olmak, milli kültür unsurlarına bağlılık ve onları yüceltmek ve geliştirmek olarak tanımlayabiliriz.²⁰Başka bir tanımla milliyetçilik, millet milliyet topluluğunu esas alan, onu sevmek ve yüceltmek ana fikrine dayanan görüştür.²¹

Milliyetçilik, millet gerçeğinden hareket eden bir fikir akımı ve çağımızın en geçerli sosyal politika prensiplerinden birisi olarak, bir millete mensup kişilerin mensup olduğu millete karşı duymuş olduğu bağlılık duygusu ya da millet duygusunun temelini teşkil eden bir kavramdır. Bunun sonucunda milliyetçilik,

¹⁷ Zeki Teoman, **Millet ve Milliyetçilik Anlayışı**, Toros Matbaası, Mersin 1950 : 1- 2.

¹⁸ Muzaffer Erendil, "Atatürkçü Düşünce Işığında Milli Birlik", **ATAM Dergisi**, C. 2, S. 4, Kasım 1985 : 136.

¹⁹ Hamza Eroğlu, **a.g.e.** : 11.

²⁰ Mustafa Erkal, "Millet, Milliyetçilik, Ulusçuluk ve Kültür Mozayığı", **Türk Yurdu: XXI. Yüzyıla Doğru Türk Milliyetçiliği (Özel Sayı)**, C. 19, S. 139- 141, Mart- Mayıs 1999 : 281.

²¹ Mehmet Doğan, **a.g.e.** : 774.

millet ile milleti oluşturan unsurlara veya değerlere olan bağlılığı da ifade etmektedir. Buradaki bağlılık duygusu yalnız geçmişe değil, aynı zamanda geleceğe de yöneliktir.²²

Sadri Maksudî Arsal'a göre milliyetçilik:

“Bir millete mensup fertlerin, milli tarihlerine, milletlerin mâzideki parlak başarılarına, felâketlerine ve ızdıraplarına karşı derin bir ruhî bağlılık ve hürmet hissi şeklinde tecelli eder.” Yine Sadri Maksudî Arsal'a göre: “Milliyetçilik, milliyet duygusu ancak mâziye, mâzideki şeylere bağlılıktan ibaret değildir. Milliyet hissinin tecelli ettiği diğer bir saha vardır. O da istikbâle yönelmiş emel, gaye ve düşünceler sahasıdır.”²³

Milliyetçiliği sadece bir fikir akımı olarak düşünmek yanlış olacaktır, hem sosyal politika prensibi ve hem de milletlerarası politikanın da temel unsurudur. Milliyetçilik, öncelikle aynı millete mensup olanların milli bir devlet kurmaları amacını göstermektedir. Milliyetçilik, günümüz insan topluluklarını modern devlet halinde ve güçlü bir bütün haline getirmektir.²⁴

2.2- Milliyetçiliğin Tarihi Gelişimi

Osmanlı devlet adamları, 1789 Fransız İhtilalinin sonucunda yayılan ve bir siyasi fikir olan milliyetçilik cereyanını başlangıçta kendilerini rahatlatacak olan Batı'nın bir iç problemi olarak görmüşlerdir. Ancak çok sürmeden 19. yüzyıl dünyasında büyük değişiklikler yapacak olan milliyetçiliğin gücünü iç isyanlar sebebiyle yavaş yavaş anlamışlardı. Bu durum, devletin parçalanışını durdurmak isteyen Osmanlı aydınlarının dikkatini çekmişti. Diğer taraftan batıdaki milliyetçilik

²² Refik Turan- vd., **Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi**, Gazi Kitapevi Yay., Ankara 2006 : 335.

²³ HamzaEroğlu, **a.g.m.** : 142.

²⁴ HamzaEroğlu, **a.g.e.** : 26.

anlayışının temeli, belli sınırlar içinde yaşayan, aynı dili konuşan, ortak kültürü paylaşan ve birlikte yaşama duygusuna sahip olan millet kavramına dayanıyordu.²⁵

Aslında, çok milletli Osmanlı Devleti'nde böyle bir millet yapısı mevcut değildi. Çünkü geniş bir coğrafi alana yayılmış bulunan Osmanlı Devleti çeşitli din, mezhep, etnik grup ve ulustan meydana geliyordu. Çok milletli Osmanlı Devleti'nde toplum düzenini oluşturan mekanizmaya “millet sistemi” denilmekteydi. Ancak bu sistemde millet tabiri etnik değil, dinî grupları belirtmek için, cemaatler şeklinde belirtiliyordu. Mesela Osmanlı yönetimi açısından Yunan toplumu değil, Ortodoks milleti vardı.²⁶ Dolayısı ile Osmanlı Devleti'nin içinde barındırdığı çok çeşitli unsurları yönetmek için kullandığı “millet sistemi” -yani bu unsurların birer dinî cemaat olarak sınıflandırılması- milliyetçilik fikrinin yayılması ile işlevini yitirmeye başlamıştır. Bunların etkisiyle Ortodoks olarak değil de Yunanlı, Sırp, Bulgar vb. şeklinde tanımlamaya başlaması, yüzyılın sonlarına doğru bu çeşit kimlik kazanmanın bazı Müslüman tebaa arasında da yayılmaya başlaması ve nihayetinde Osmanlı Devletini çökme tehlikesi ile karşı karşıya getirmiştir.²⁷ Milliyetçilik akımının hızla Osmanlıda ilerlemesi, Türk milleti içinde milliyetçiliğin gelişimine etki etmiştir.

Türk milliyetçiliğini Osmanlı döneminde hazırlayan sebepleri şu şekilde sıralayabiliriz: Milliyet fikirlerinin gayrimüslimler arasında yayılması, muhtar ve bağımsız devletlerin kurulması, müslüman halkın yerleşik olduğu eyaletlerin Osmanlıdan ayrılma belirtileri, Anadolu ve Rumeli'ye Osmanlı'nın diğer bölgelerinden Türklerin göç etmesi, devlet adamlarının zihniyetinde meydana gelen değişiklik, Avrupa'nın Türkler üzerindeki baskısı, Türk gençlerinin Avrupa ile teması ve Fransız İhtilalinin meydana getirdiği fikirlerin cahil olan hristiyan reaya

²⁵ Yusuf Sarınoy, **Türk Milliyetçiliğinin Tarihî Gelişimi ve Türk Ocakları (1912-1931)**, Ötüken Yay., İstanbul 2004 : 16-17.

²⁶ Gül Akyılmaz, “*Osmanlı Devlet’inde Zimmîlerin Siyasî ve İdarî Hakları ve Tanzimat ve Islahat Fermanlarının Getirdiği Yenilikler*”, **Dünden Bugüne Türk Ermeni İlişkileri**, (ed. İ. Bal-M. Çufalı), Nobel Yay., Ankara 2003 : 91.

²⁷ Yusuf Sarınoy, **a.g.e.** : 18.

arasında yayılacağına inanmayan Osmanlı devlet adamlarının ihmali olarak sıralaya biliriz.²⁸

İhmalin neticesinde Türkçüler, Osmanlı Devleti sınırları içindeki birçok kavimin milli benliklerine sahip çıkıp Osmanlı Devleti'nden koptuklarını görüyorlardı. Türkçüler, Türklerin bu milliyetçi uyanıştan habersiz gibi davranmalarının felaketle sonuçlanacağını önemle belirtiyorlardı.²⁹

Osmanlı Devletini kurtarmak için çeşitli uygulamalar yapılmıştır. Tanzimat Hareketi bunlardan biridir. Tanzimat Fermanı, "Gülhane Hattı Hümayun İlkeleri"ne dayanmaktaydı. Bu girişim batının değerlerini almakla Osmanlı'nın dağılmaktan kurtulacağını temel alan bir harekettir. Böyle bir değişimi gerçekleştirmekle sağlanacak bir ortamda özgür girişimin ve kalkınmanın gerçekleşmesiyle birlikte devletin dağılmaktan kurtulacağı zannedilmiştir.³⁰

Genel itibariyle Osmanlı vatandaşı oluşturma anlayışının tabii sonucu olarak, Tanzimat 1839 yılında Gülhane bahçesinde okunduğu için Gülhane Hatt-ı Hümayunu adını almıştır. Bazı yazarlara göre Tanzimat 1876 Birinci Meşrutiyetinde, bazılarına göre ise, 1908'de İkinci Meşrutiyetin ilanı ile sona erer.³¹ Yine Osmanlı toplumu çabasının sonucu, 1856 yılında yayınlanan Islahat Fermanı, Tanzimat Fermanının genişletilmiş halidir.³² Bunlardaki amaç, vatandaşlar arasında yayılan hem eşitlik, hem de milliyetçilik fikrinin Osmanlı'da meydana getirmiş olduğu zararlı etkileri en aza indirmekten başka bir şey değildi.

Giderek gazeteler, kitaplar Batının bütün hareketlerini Osmanlı'ya yansıtmaktaydılar: demokrasi, fen, ilim... yeni cereyanlar akıp Osmanlı'ya gelmekteydi. Bu akımlardan Türk aydınlarının müteessir olmamasına imkan yoktu. Bu dönemde Avrupa'ya yolladığımız insanların her biri her yönden örnek insanlar

²⁸ Mustafa Keskin- vd., **Türk İnkılabı ve Türkiye Cumhuriyeti Tarihi**, Ufuk Kitabevi Yay., Kayseri 2001 : 27.

²⁹ Turhan Feyzioğlu, *"Türk İnkılabının Temel Taşı: Laiklik"*, Atatürk Yolu, Otomarsan Kültür Yay., İstanbul 1981 : 190.

³⁰ T. Ziya Ekinci, **Millet, Milliyetçilik, Devlet ve Anayasa Sorunları**, Cem Yay., İstanbul 2004 : 40.

³¹ Nuri Ünlü, **İslam Tarihi: Osmanlı Devleti (III. Selim'den Günümüze Kadar)**, C. 3, İFAV Yay., İstanbul 1994 : 60.

³² Ali İhsan Gencer, *"Islahat Fermanı"*, DGBİT., C. 11, Çağ Yay., İstanbul 1989 : 479- 481.

halinde ülkelerine dönmüşlerdi. İşte ‘Yeni Osmanlılar’ dediğimiz bu kesimin büyük bir kısmı, Türk kelimesini benimsemekten korkmayan vatanperver insanlardı.³³ Gerçekte ülkenin o zamanki şartlarından dolayıdır ki, Yeni Osmanlıların temel fikirleri yoktu. Ama paylaştıkları ortak nokta, Tanzimat aristokrasisine ve Tanzimatın yüzeysel saydıkları Batılılaşmaya karşı koymalarıydı.³⁴ Fakat çağın gerektirdiğinden Osmancılık anlayışını yürütmüşlerdir.

Yeni Osmanlılar Cemiyetinin dağılmasından sonra bunların devamında Jön Türk’ler önemli rol oynamıştır. Jön Türk hareketi 1908 yılına kadar devam etmiştir. Jön Türk’lerde Fransız düşüncesi ve ihtilali açık bir şekilde görüldüğünden Jön Türk’lerde Türk milliyetçiliği ortaya çıkmıştır. Fakat o zamanlar Türkçülük fikrinin Osmanlıya büyük zarar vereceğini bildiklerinden, Türkçülük fikri yerine onlarda Osmancılık fikrini devam ettirmişlerdir.³⁵ Aslında Jön Türkler Türk Milliyetçiliğinin oluşumuna öncülük eden bir akım olmuştur. Fakat bu akımların zaman içerisinde de gel gitleri olmuştur. Jön Türk’lerin ardından İttihat ve Terakki Cemiyetinin etkileri görülmüştür. Onların programında ise, Osmancılık ve meşrutiyet vardı. İttihat Terakki, Jön Türk Hareketi’nin siyasal anlamda örgütlenmesinin bir ürünü olarak ortaya çıkmıştır. Bunlar 1908 devrimi ile iktidarda söz sahibi olmuş ve giderek devletin iktidarını ele geçirmiştir. Devletin I. Dünya Savaşı’na girmesine karar vermiş ve ülkenin büyük kayıplara uğramasına neden olmuştur.

Balkan savaşlarının sonucunda Balkan Devletleri Osmanlı Devleti’nden ayrılınca Osmancılık fikri yerine İslamcılık fikri ağır basmıştı. Çünkü Osmanlı Devleti’nde müslümanlar çoğunlukta idi. Durum böyle olunca, İttihatçılar Türk olmayan Müslümanların, özellikle de Arapların devlete bağlı kalmalarını sağlamak için İslamcılığı öne çıkarmışlardır. Fakat Mekke Şerifi Hüseyin’in ayaklanmasından

³³ Remzi Oğuz Arık, **Milliyetçik: Türk İnkılâbı ve Milliyetçiliğimiz Coğrafyadan Vatana- ideal ve ideoloji**, Hareket Yay., İstanbul 1974 : 65- 66.

³⁴ Şerif Mardin, “*Yeni Osmanlılar ve Siyasî Fikirleri*”, TCTA., C. 6, İletişim Yay., İstanbul 1985 : 1700.

³⁵ Serdar Erkan, “*Fransız İhtilali ve Etkileri*”, **Türk Dünyası Araştırmaları**, S. 177, Kasım-Aralık 2008 : 152- 153.

sonra İslamcılığında etkili olmadığını görmüşler ve Türk milliyetçiliğini ön plana çıkarmışlardır.³⁶

II. Meşrutiyet döneminde Osmanlılık fikrinin yerine Osmanlı'da milliyetçilik hareketinin hızlı bir şekilde güçlenmeye başlamasını genel olarak yeniden değerlendirecek; Balkanlar'da meydana gelen iç ve dış siyasi etkilerden dolayı bölge kaynamaya başlamıştı. Bosna- Hersek'in kaybedilmesi, Bulgaristan'ın bağımsızlığını ilan etmesi. Büyük ülkelerin gözlerini balkanlara çevirmesi, Balkan ülkelerinin Osmanlı topraklarından pay almak istemeleri, Osmanlı Devleti'nin kötü durumda olması Balkan Savaşlarını tetiklemiştir. Bu da Osmanlı devletinin yürüttüğü siyasetlerden biri olan Osmanlılık politikasının da iflasını getirmiştir...³⁷

Balkan Harbi döneminde ki olaylar o kadar üzücüydü ki Ziya GÖKALP bu üzücü olay karşısındaki sitemini şu dizelerle dile getiriyordu:

Durma düşman durma, gücünü artır

Türklüğün başına hakaret yağdır.

Uyuyan bir kavme bu felaket azdır,

Vur eski kölesi, utandır onu,

Bırakma uyusun, uyandır onu!³⁸

II. Meşrutiyet sonrasında gelişen Türk Milliyetçiliği konusundaki düşünce akımına Türkçülük denilmektedir. Aslında bu akım Türkçülük döneminde de aynı adla anılmıştır.³⁹

Milliyetçiliği ve modernliği kuvvetlendiren önemli bir unsorda Tanzimat, Islahat, Birinci ve İkinci Meşrutiyet devrinde açılan diğer sivil ve askeri okullardır. Yeni Rüştüyeler, İdadiler, Muallim Mektepleri, Mülkiye Mektebi, Hukuk Mektebi,

³⁶ T. Ziya Ekinci, **a.g.e.** : 40- 41.

³⁷ Mehmet Karakaş, **Türk Ulusçuluğunun İnşası**, Vadi Yay., Ankara 2000, : 133- 134.

³⁸ Remzi Oğuz Arık, **a.g.e.** : 63.

³⁹ Şükrü Hanioglu, **“Türkçülük”**, TCTA., C. 5, İletişim Yay., İstanbul 1985 : 1394.

Tıbbiye ve nihayet 1901’de açılan Darülfünun Türkçülük hareketini başlatan aydın kadroların yetiştiği okullar olmuşlardır.⁴⁰

Atatürk Türkiye Cumhuriyeti Devleti’ni kurarak Türkçülük akımına büyük bir ivme kazandırmıştır. Günümüzde de bu cumhuriyet Atatürk’ün sahip olduğu Atatürk milliyetçiliğine dayanmaktadır.

2.3- Türk Milliyetçiliğin Gelişim Tarihi

Türk milliyetçiliği ne zaman ortaya çıkmıştır? Bu soru bütün Türk tarihi kapsamında sorulduğunda cevap olarak: “Türk var olduğundan beridir.” Diyebiliriz.

Türk milliyetçiliği düşüncesinin Mete, Bilge Han, Timur... vd. gibi Türk devlet adamlarının fikriyatında olduğu da bir gerçektir.

Orhun Kitabesinde:

“Tanrı Türk kavmi yaşasın diye beni tahtta oturttu... İşte aşsız, dışta giyeceksiz bir kavme kağan oldum. Babamızın, amcamızın, adı, sanı unutulmasın diye kardeşimle sözleştik. Türk milleti için gece uyumadım, gündüz oturmadım. Kül Tegin ile ve şad’larla ölesiye çalıştık⁴¹...”

Bu sözler, Bilge Kağan da Türk milliyetçiliği düşüncesinin var olduğunu ispatla göstermektedir.

Nesilden nesile geçen sürede İslamiyet’in de etkisiyle özellikle; Gazneliler, Selçuklular ve Osmanlılar da Türk milliyetçiliği dalgalanma göstermiştir. Fakat şunu da belirtmek gerekir ki, Osmanlı Devleti kuruluşunda kesinlikle Türk kimliğine ve

⁴⁰ Bayram Kodaman, “Milliyetçiliğin Tarihi Seyri”, **Türk Yurdu: XXI. Yüzyıla Doğru Türk Milliyetçiliği (Özel Sayı)**, C. 19, S. 139- 141, Mart- Mayıs 1999 : 71.

⁴¹ İbrahim Kafesoğlu, **Türk Millî Kültürü**, Ötüken Yay., 18. baskı, İstanbul 1999 : 124.

törelere bağlıydı lâkin Fatih Sultan Mehmet'ten itibaren Türkçülük zayıflamıştır⁴². Türk milliyetçiliğini tetikleyen unsurlara baktığımız zaman;

1789 Fransız İhtilali'yle başlayan milliyetçilik akımının etkisiyle Balkanlar da baş gösteren milliyetçilik hareketleri, XIX. y.y.'da Çarlık Rusya'nın Balkanlarda yoğunlaştırdığı Panslavizm politikası ve bu arada Rusya'nın sınırları içindeki Türklere baskı ve zulüm uygulanmasıdır. Yine bunun devamında Balkan Savaşları'nın başlaması sonucu, Rumeli'nin kaybedilmesi, Rumeli'deki Türklere katliam yapıp, Türkleri zorla göç ettirilmeleri ve bunun sonucunda bunlara tepki olarak Osmanlı Devleti'ndeki Türkler arasında Türk milliyetçiliği düşüncesi yaygınlaşmasına ve kabarmasına neden olmuştur.

Türkçülüğün gelişmesinde Türkoloji çalışmaları da önemli rol oynamıştır. Türklük ilmi olarak tarif edilen Türkoloji, Türkleri konu almaktadır. Polonya'dan Çin'e, Akdeniz'den Kuzey Buz Denizi'ne kadar uzanan sınırlarda; İslam, Hristiyan, Putperest, Karayimlik gibi çeşitli Dinlere sahip olan Türk- Tatar kavimlerinin ve uluslarının tarih, etnografya, dil, din ve ırklarını konu edinmektedir.⁴³

Osmanlı Devleti'ndeki yıpranan milliyetçilik fikri Şinasi, Ahmet Vefik Paşa, Mustafa Celalettin Paşa'nın etkileri ile Türk milliyetçiliği fikri hareketlerinin 1865- 1870 yılları arasında başladığı kabul edilmiştir⁴⁴.

Ziya Gökalp ise, Ahmet Vefik Paşa ile Süleyman Paşa'yı Türkçülüğün ilk kurucuları olarak görmektedir⁴⁵. Hilmi Ziya Ülken ise, Ali Suavi'yi ilk Türkçüler arasına katmaktadır⁴⁶.

Ahmet Vefik Paşa, Ebûlgazi Bahadır Han'ın Secere-i Türk isimli kitabını Çağtay Lehçesinden Osmanlı Türkçesi'ne tercüme etmiştir. Bu eserde, bizim millî tarihimizin başlangıcının Osmanlı değil de çok eskilere dayandığını ve asil olduğunu anlatmıştır. Vefik Paşa, Lehce-i Osmâni isimli ilk lûgat kitabı yayınlamıştır. Bu

⁴² **Türk Ansiklopedisi**, C. XXXII, M. E. Basımevi Yay., Ankara 1983 : 2.

⁴³ Mehmet Karakaş, **Türk Ulusçuluğunun İnşası**, Elips Kitap Yay., Ankara 2007 : 97.

⁴⁴ Yusuf Akçuraolu, **Türkçülük ve Dış Türkler**, (sad. N. Ahmet Banaoğlu- vd.), Toker Yay., İstanbul 1990 : 33- 34.

⁴⁵ Ziya Gökalp, **a.g.e.** : 15.

⁴⁶ Hilmi Ziya Ülken, **Türkiye'de Çağdaş Düşünce Tarihi**, 6. baskı, Ülken Yay., İstanbul 1999 : 84.

eserde, Türkçe sözlere geniş yer vermiştir. Ayrıca Türk Lehçeleri hakkındaki ilk bilgilere de bu eserde rastlamaktayız. Yine eserinde, lehçelerin Türkiye ve Türkistan'daki yayılış sahalarını, Türk kavimlerinin isimlerini saymıştır... vs.⁴⁷

Süleyman Paşa, Sarf-ı Türkî (Türkçe dilbilgisi) adlı eseri yazmıştır. Bu eser ile Türkçeye verdiği önem dikkate değerdir. Yazmış olduğu diğer eser ise Tarihi-i Âlem'dir. Süleyman Paşa bu eserinde eski Türklerden bahsetmektedir. Mesela, Oğuzhan'ın Hun Devleti'nin hükümdarı Mete olması gerektiğini ilk Süleyman Paşa söylemiştir.⁴⁸ Süleyman Paşa'nın Türkçülüğe en büyük hizmetlerinden bir de askerî okulların ders kitabına millî tarihi koymuş olmasıdır.⁴⁹

Belki de, Süleyman Paşa'nın askerî okullara millî tarih dersini koydurmasının meyveleri Atatürk ve dönem arkadaşlarıdır.

Şinasi'nin Türkçülük fikri ve lisanda sadeleşme hareketi önemlidir. Celalettin Paşa ise Fransızca yazdığı Les Turcs Anciens et Modernes (Eski ve yeni Türkler) adlı eseri ile ilk kez bütün Türklerin filolojisinden, etnolojisinden ve tarihinden söz etmiştir. Türk milliyetçiliğin gelişmesine de önemli katkısı olan oryantalistleri unutmamak gerekir. Bunlar arasında Fransız tarihçilerden De Guignes "Histoire des Huns" (Hunların Tarihi) adlı eserden Celalettin Paşa ve Süleyman Paşa çok etkilenmiştir. Ek olarak Arthur Lumley Davids'in "Kitab'ül ilmün Nâfi fî Tahsil-i sarf-ü Nahiv-i Türkî" adındaki genel Türk grameri aydınlarımızı çok etkilemiştir. Silvestre Sacy, Şinasi'nin yakın dostu olmuştur. Yine bunlara ünlü oryantalistlerden Vambery, Radloff, Leon Cahun eserleri Türkçülüğün yayılmasında etkili olmuştur. Özellikle Leon Cahun'un eseri Pan- Türkizm'i özendirici nitelikte olmuştur⁵⁰.

Ali Suavi (1839- 1878) 1839'da kesin olmamakla beraber İstanbul'da doğmuştur. Ali Suavi İlk Türk milliyetçilerimizdendir. Özellikle Muhbir ve Ulûm gazetelerinde "Türkler sade asker ve fatih bir ırk değil, dünya medeniyetinde kuruculuk hizmeti gören büyük bir ırktır."der. Ali Suavi. Osmanlıcayı, Türkçeleşmiş

⁴⁷ Aydın Taneri, **Türk Kavramının Gelişmesi; Ne Mutlu Türküm Diyene**, Ocak Yay., Ankara 1993 : 171- 172.

⁴⁸ Aydın Taneri, **a.g.e.** : 174- 175.

⁴⁹ Yusuf Sarınoy, **Türk Milliyetçiliğinin Tarihi Gelişimi ve Türk Ocakları 1912- 1931**, İstanbul 1994 : 69.

⁵⁰ Yusuf Akçuraoglu, **a.g.e.** : 34- 35; Ziya Gökalp, **a.g.e.** : 12- 19.

Türkçe olarak görmektedir. Buna ek olarak Türkçe konuşan bütün Müslümanları Türk olarak nitelemiştir. Suavi'nin en dikkat çeken düşüncesi ise, İslamcılık ve Batıcılık fikirlerinin ancak Türkçülükle birleştiği zaman muasır medeniyet seviyesine çıkılacağını inanmış olmasıdır. Yine belirtmek gerekirse İslamcılık, Batıcılık ve Türkçülüğün birbirini tamamlayan öğeler olduğunu ilk olarak Ali Suavi dile getirmiştir⁵¹.

Ziya Gökalp'ın Türkleşmek, İslamlılaşmak, Muasırlaşmak adlı makalelerini hepimiz duymuşuzdur. Fakat Ziya Gökalp'tan önce Ahunzâde Ali (Ali Turan) Türkleşmek, İslamlılaşmak, Avrupalılaşmak fikrini savunmuştur. Ahunzâde'den önce İslamcılık, Batıcılık, Türkçülük fikrini ise Ali Suavi savunmuştur⁵². Bu bilgiler ışığında Ali Suavi'yi kesinlikle ilk Türk milliyetçileri arasında anmak gerekmektedir.

Türk milliyetçiliğinin gelişiminde etkili olan kuruluş ve dergiler de bulunmaktadır bunlar için Orhan Türkdoğan bu kuruluş ve dernekler için çok güzel bir benzetme yapmıştır:

“Türk Derneği, Genç Kalemler, Türk Yurdu, Türk Ocağı gibi kuruluş ve dergiler 1910- 1923 yılları arasında millet oluşturma için çok yönlü yaklaşımlarını ortaya koydular. Türk Derneği, Osmanlılardan Türklüğe geçişin tohum çatlaması ise, Genç Kalemler bu tohumun filizlenmesi, Türk Yurdu ise çiçeklenmesi idi⁵³.”

3- ATATÜRK'ÜN MİLLET VE MİLLİYETÇİLİK ANLAYIŞI

3.1- Atatürk'ün Millet Anlayışı

Atatürk'ün millet anlayışı bugün bilimselliği kabul edilmiş olan subjektif veya kültürel millet görüşüne uygundur. Atatürk, milleti şöyle tanımlamaktadır:

⁵¹ Hilmi Ziya Ülken, **a.g.e.** : 77- 93.

⁵² Hilmi Ziya Ülken, **a.g.e.** : 268-269.

⁵³ Orhan Türkdoğan, **Millî Kimliğin Yükselişi Niçin Milletleşme**, 2. baskı, Alfa Yay., İstanbul 1999 : 172.

“Zengin bir hatıra mirasına sahip, birlikte yaşamak hususunda ortak istekte samimi olmaya, sahip olunan mirasın korunmasını birlikte sürdürebilmek konusunda iradelerin ortak bulunmasına, gelecekte gerçekleştirilecek programın aynı olmasına, birlikte sevinmiş, birlikte aynı ümitleri beslemiş olmaya ihtiyaç vardır, işte bu şartları taşıyan bir insan topluluğu millet sayılır.”⁵⁴

Atatürk 1931 tarihindeki bir kongrede, Milleti: “Dil, kültür ve mefkûre birliği ile birbirine bağlı vatandaşların teşkil ettiği bir siyasi ve içtimai hayattır.” diye tanımlamıştır. Namık Kemal, ‘Millet’i Osmaniye’ deyimini kullanmış, bu deyim Atatürk’le birlikte ‘Türk Milleti’ şekline getirilmiştir.⁵⁵

Atatürk her daim milli olunması gerektiğini önemle şöyle belirtir: Her milletin kendine ait gelenekleri, kendine has adetleri, kendine göre milli hususiyetleri vardır. Hiçbir millet aynen diğer bir milletin taklitçisi olmamalıdır. Lakin böyle bir millet ne taklit ettiği milletin aynı olabilir, ne de kendi milleti içinde kalabilir. Bunun sonucu da şüphe götürmeyecek kadar acıdır.⁵⁶

Ortak bir yurttta, aynı devlete sadakatle bağlı vatandaşlar olarak birlikte yaşamış olmanın ve birlikte yaşamak hususunda ortak arzusunun, zengin bir hatıra mirasına sahip olmanın ve bu sahip olunan mirasın korunmasına birlikte devam hususunda ortak bir iradenin, ortak bir tarihin ve dilin, birlikte sevinip birlikte acılara ve fedakârlıklara katlanmanın, ortak zaferlerin ve geleceğe dönük ortak ümitlerin, ortak milli ahlakın milletin oluşmasındaki rolünü hatırlatan Atatürk, bu faktörlerin “bugünün medenî zihniyetinde, diğer her türlü şartların üstünde anlam taşıdığını” ifade etmiştir.⁵⁷

Atatürk, Türk Milletinin oluşumunda etkili olan tabî ve tarihî faktörleri şöyle sıralamaktadır:

a- Siyasî Varlıkta Birlik,

⁵⁴ Yusuf Sarımay, **Atatürk’ün Millet ve Milliyetçilik Anlayışı**, TKAE. Yay., Ankara 1990 : 50.

⁵⁵ Necat Tüzün, **Atatürk Milliyetçiliği**, Y.y., Ankara 1987 : 4.

⁵⁶ Utkan Kocatürk, **Atatürk’ün Fikir ve Düşünceleri**, 3. basım, Turhan Kitabevi Yay., Ankara 1984 : 185

⁵⁷ Turhan Feyzioğlu, **a.g.e.** : 38.

- b- Dil Birliği,
- c- Yurt Birliği,
- d- Irk ve Menşe (Soy ve Köken) Birliği,
- e- Tarihî Karabet/Yakınlık,
- f- Ahlakî Karabet/Yakınlık.⁵⁸

Atatürk’e göre Türk milletini, Türkiye milletini oluşturan unsurların en önemlisi milli seciyedir. Yani milli kültür de diyebiliriz. Türk milletinin tarihi vasfını, milli seciyesini oluşturan unsurlar, tarihi hayattan bize gelen miraslardır.⁵⁹

3.2- Atatürk’ün Milliyetçilik Anlayışı

Osmanlı tarihinde milliyetçilik mefhumu gereği kadar işlenmemiş, siyasi bir akım haline de gelmemiştir. I. ve II. Meşrutiyet dönemlerinde İslami devlet anlayışı içinde kalındığı için, milliyetçilik somut hale getirilememiştir. Dini görüş çerçevesi içinde, Fıkıh yanında batıdan intikal eden ilimlere yer verilmekle beraber, devlet idaresi, şariat içinde düşünüldüğünden, modern milliyetçilikten uzak kalmıştır. Tanzimat Fermanı, meşrutiyet ilanları ile bazı reform hareketleri de tam bir ilerleme sağlayamamıştır. Ancak milliyetçiliğin şuurlu bir şekilde değerlendirilmesi; Atatürk ilkeleri içinde başlamış ve sonuçlandırılmıştır.⁶⁰

Atatürk Türk milliyetçiliğini şöyle tanımlamaktadır; Türk milliyetçiliği, ilerleme gelişme yolunda milletlerarası temas ve münasebetlerde, bütün çağdaş milletlere paralel ve onlarla bir ahenkte yürümekle beraber, Türk toplumsal yapısının milli kültürlerini ve başlı başına bağımsızlık kimliklerini korumak

⁵⁸ Yusuf Sarıınay, **a.g.e.** : 51.

⁵⁹ Bekir Sıtkı Baykal, “ Atatürk’ün Milliyetçiliği”, **Atatütükçü Düşünce**, Atam Yay., Ankara 1992 : 326- 327.

⁶⁰ Necat Tüzün, **a.g.e.** : 3.

olmalıdır.⁶¹ Atatürk'ün ilerici ve tam bağımsızlığa önem veren bir milliyetçi olduğunu bu sözüyle rahatlıkla anlayabiliriz.

Atatürk ırkçı görüşü kabul etmeyen ulusal menfaat ve karşılıklı sevgiyle birbirine bağlı, aynı yurdun çocukları olmanın mutluluğunu duyan, ülküde, kaderde, kıvançta ve tasada bölünmez bir bütün olan insanlarımızın bir araya getirdiği topluluğa dayanan Türk Milliyetçiliğini esas almıştır.⁶² Bunun yanında 1930'lu yılların başlarında Mustafa Kemal Atatürk'ün, Türklerin esas kültürleri olarak kabul edilen temele dayandırılmış bir etnik- lengüistik bir milliyetçiliği seçmiş olduğunu da göz ardı etmemek gerekir.⁶³

Mustafa Kemal Paşa ve arkadaşları Milli mücadele döneminde Türkiye Milleti deyimini kullanmaya özen göstermiştir. Türk Milleti deyimini Milli Mücadele döneminin sonuna doğru gündeme gelmiş ve Mustafa Kemal Paşa tarafından ilk defa 1 Mart 1923 tarihinde kullanılmış, daha sonra da resmi devlet ideolojisini yansıtan bir içerikle kullanımı süreklilik kazanmıştır.⁶⁴

Atatürk milliyetçiliğini çağından ayıran önemli farklar ise şunlardır:

- Atatürk milliyetçiliği hareketi çok uluslu imparatorlukların dağılmasıyla kurulan bir ulusal devlettir ama, bu ulusal devletler içinde ulusal sözcüğünü kendi siyasal sınırlarını taşırmayan tek devlet olmuştur. Buradaki amaç ülke sınırlarını tehlikeye sokmamaktır.

- Atatürk milliyetçiliği diğer milliyetçiliklerden ayıran farklardan biride diğer milliyetçilikler emperyalizm yapmak için ortaya çıkmışlarken, Atatürk milliyetçiliği emperyalizme karşı çıkmaktadır.

- Atatürk milliyetçiliği, zamanındaki diğer milliyetçilikler gibi ırkçı değildir. Milletin temelini ortak kan esasına değil, ortak toprakta yaşama ve ortak

⁶¹ Utkan Kocatürk, **a.g.e.** : 181.

⁶² Turhan Olcaytu, **Devrimimiz İlkelerimiz: Dinimiz Neyi Emrediyor, Atatürk Ne Yaptı?**, 8. baskı, Ajans- Türk Basın ve Basım A.Ş. Yay., Ankara 1998 : 172.

⁶³ Kemal H. Karpat, **Osmanlı'da Değişim, Modernleşme ve Uluslaşma**, (çev. Dilek Özdemir), İmge Kitabevi Yay., Ankara 2006 : 442.

⁶⁴ T. Ziya Ekinci, **a.g.e.** : 42.

kültür esasına dayandırmıştır. Yine bu milliyetçiliğin amaçlarından biri de, sınıflaşmayı önleyerek uluslaşmaktır.⁶⁵

Atatürk'ün milliyetçiliği hakkında 1923'te Hâkimiyeti Milliye gazetesinde yayımlanan Konya Türk Ocağındaki Konuşması Şöyledir:

“... Arkadaşlar; bir milletin namuskâr bir mevcudiyet, şayanı hürmet bir mevki sahibi olması için o milletin yalnız âlim ve mütefennin (fen bilgini) olması kâfi değildir. Er ilmin her şeyin fevkinde bir hassaya sahip olması lazımdır ki o da milletin muayyen ve müspet bir seviyeye malik bulunmasıdır. Böyle bir seviyeye malik olmayan fertlerden mürekkep milletler hiçbir vakit hakiki bir devlet teşekkül edemezler. Böyle milletler birer fesat ocağı olurlar. Şunun bunun esiri olurlar”

Milliyetçilik: “... Bir milliyet prensibi vardır, bir de bunu inhilale sevk eden nazariyat vardır. Lakin milliyet nazariyesini, milliyet fikrini, milletlerdeki milliyet mefkûresini inhilale sai olan nazariyatın dünya üzerinde kabiliyeti tatbikiyesi bulunamamıştır. Çünkü tarih, vukuat, hadisat ve müşahadat insanlar milletler arasında hep milliyetin hâkim olduğunu göstermiştir. Ve milliyet prensibi alayhindeki büyük mikyasta fiili tecrübelerle rağmen yine milliyet hissinin öldürülmediği ve yine kuvvetle yaşadığı görülmektedir.”⁶⁶

Atatürk Türk milliyetçiliğine yeni anlam kazandırarak, gerçekçi, ileriye dönük, çağdaş ve birleştirici bir kimlik kazanmıştır. Atatürk'ün kazandırmış olduğu milliyetçilik anlayışının özellikleri ise;

- a- Milli Birlik ve Bütünlüğe Büyük Önem Verir.
- b- Sınıf Kavgasına Karşıdır.
- c- Gerçekçidir ve Vatan Kavramına Dayanır.
- d- Saldırgan Değil Barışcıdır.

⁶⁵ Baskın Oran, **Atatürk Milliyetçiliği: Resmi İdeoloji Dışı Bir İnceleme**, 5. basım, Bilgi Yay., Ankara 1999 : 48- 50.

⁶⁶ Hikmet Tanyu, **a.g.e.** : 126.

- e- Irkçılığa Karşıdır.
- f- Milliyetçiliği Reddeden Akımlara Karşıdır.
- g- Laiklik İlkesi ile Bağlantılıdır.
- h- Millet Egemenliği İlkesiyle Bağlantılı ve Demokrasiye Yöneliktir.⁶⁷

⁶⁷ Yusuf Sarımay, **a.g.e.** : 62- 100.

İKİNCİ BÖLÜM

DÜNDAR TAŞER'İN HAYATI VE HAYATINDAN ÖNEMLİ SAYFALAR

1- DÜNDAR TAŞER'İN AİLESİ VE ÇEVRESİ

Taşer'in sülalesi Orta Asya'dan Tatvan'a üç kol olarak gelmişler. Bu üç kolun bilinen isimleri, Keyvan Bey, Bayram Bey ve Misk Bey'dir. DüNDAR Bey'in baba tarafı ise Misk Bey sülalesinden gelmektedir. Tatvan'dan Antep'e gelişleri Yavuz Sultan Selim zamanıdır. Bu zamanda Yavuz Sultan Selim Mısır Seferi'ne katılmış ve Taşer'in sülalesi de bu savaşta yerlerini almışlar. Sefer sırasında yararlılık gösterdikleri için padişah Antep'den onlara geniş araziler vermiş ve Onlar da Tatvan'a gitmeyip Antep'e yerleşmişler. Taşer'in dedesinin babasının ismi Mahmut imiş. Mahmut Ağa tarımla uğraşmış. Taşer'in dedesi ise, Hüseyin Sabahattin'miş. (Taşer, Devlet Gazetesi'nde 1969'da yazı hayatına başlamıştır. Hem kendi adıyla hem de Hüseyin Sabahattin takma adıyla yazı yazmıştır. İşte Hüseyin Sabahattin ismini kullanması dedesinden gelmektedir). Hüseyin Sabahattin o zamanlar medresede müderrislik yapmaktaymış. Ek olarak da Bedesten şeyhiymiş. Bu şeyhlik günümüzdeki gibi bir tarikata bağlı şeyhlik değildir.⁶⁸ DüNDAR Taşer'in dedesinin kendine ait büyük bir kütüphanesi varmış. Öldükten sonra burayı Gaziantep'e bağışlamış.⁶⁹ Taşer'in babası Bedesten Şeyhi zade Kırmızı Şeyhli lakabıyla anılan Hüseyin Efendi oğlu Abdulkadir'dir. Annesi İzrap zade Kadir Efendi'nin kızı Aliye Hanım'dır.⁷⁰

⁶⁸ İbrahim Metin, Görüşme, 28 Aralık 2007

⁶⁹ Yasamin Yahnici, Görüşme, 03 Temmuz 2007

⁷⁰ Cemil Cahit Güzelbey, **Gaziantep Büyükleri ve Gaziantep Meşahirine Ek**, Ajans- Türk Yay., Ankara 1988 : 112.

Taşer'in Babası Abdulkadir Kamil Bey kendini yetiştirmiş kültürlü bir şahsiyetmiş. Geniş topraklara sahip olan Kamil Bey çiftçilik işiyle meşgul olurken bir yandan da tüccarlıkta yaparmış.⁷¹

Taşer'in babası okumuş ve kendisini gayet Türkçü, Turancı ve Türk tarihine sahip bir şahsiyet olarak geliştirmiş. Oğluna Turan ismini koyması da bunun kanıtıdır. Yani, Taşer'in ailesi Dünder Taşer'i ve diğer çocuklarını Türkçü ve Turancı olarak yetiştirmiş ve bunu da bir aile geleneği olarak görmüşlerdir. Taşer'in Annesi Aliye Hanım öğretmen okulu mezunmuş; lakin o zamanlar ev hanımlığı yapmayı uygun görmüş.⁷²

Ayrıca, Taşer soyadı gerçekte, “Taşar”dır. Soyadı Kanunu üzerine Taşar soyadı alınmış. Fakat **Taşar** soyadı Milli Birlik Komitesi üyesi olan Dünder Taşar'ın ilan edilirken Dünder **Taşer** diye duyurulmasından sonra soyadları Taşer diye kullanılmaya başlanmıştır.⁷³

Barlas ve Cenani ailelerinin kızları olan Aliye Hanım ile Barlas ve Taşer ailelerinin oğlu Kâmil Bey'in evliliğinden 1925 yılında Dünder Taşer dünyaya gelmiştir..⁷⁴

Taşer'in ailesi, Türkmen ailesiydi. Daha sonra “Türkmen ağası” diye adlandırılmasının sebebi budur. Taşer dört büyük kardeşten, iki kız-iki erkek, en büyüğü idi. Erkek kardeşinin adı Turan, kız kardeşlerinin isimleri ise, Aysel ve Fatma Ayla'dır.⁷⁵

Taşer ailesi büyük toprak sahibi bir aile olmasına rağmen, Dünder Taşer'in çocukluğu çok sıkıntılı geçmiş o zamanlar ülke genelinde büyük ekonomik sıkıntılar yaşanıyor. Paraları kalmadığından evlerini bırakıp köye taşınmak zorunda kalmışlar. Dünder Taşer'in hatırladığı kadarıyla, köyde yetiştirdikleri beş-on ton

⁷¹ Yasemin Yahnici, Görüşme, 03 Temmuz 2007

⁷² Yasemin Yahnici, Görüşme, 03 Temmuz 2007

⁷³ İbrahim Metin, Görüşme, 28 Aralık 2007

⁷⁴ Dünder Yahnici, “Torunu Dünder Yahnici Dedesini Anlatıyor”, **Dünder Taşer in Hatırasına Armağan**, (haz. Yücel Hacaloğlu), Türk Yurdu Yay., Ankara 1998 : 40.

⁷⁵ Yasemin Yahnici, Görüşme, 03 Temmuz 2007

ürünü bir kamyona yükleyip şehirde satarlarmış. Kazandıkları parayı da kamyonun benzin parası yaparlarmış kısaca o yıllarda çok sıkıntı çekmişler.⁷⁶

İlkokula başlamadan önce, ailesi eğitime çok önem vermesine rağmen köyde okul olmadığından annesi üç-beş yaşlarında iken Taşer'e okuma yazma öğretmiş. Okumayı öğrenen Taşer, evde bulduğu kitapları, ansiklopedileri okumaya başlamış.⁷⁷

2- DÜNDAR TAŞER'İN ÖĞRENİM DÖNEMLERİ

Taşer, Dai Ahmet Ağa Mektebi'nde ilkokul tahsiline başlamış ve ilkokulu başarıyla bitirdikten sonra da orta tahsilini Gaziantep Lisesinde tamamlamıştır.⁷⁸

Çocuk DüNDAR, ortaokula gidecek okula kayıt yaptırması lazım, ama babası köyde toprak ile uğraşüyor. Okul ise kayıt için veli istiyor. O da ailesine haber vermeyip, yoldan geçen bir kişiye “Benim velim olur musun?” diyor. O kişi de “Olurum” diyor. Ve okula kaydını bu şekilde yaptırıyor.⁷⁹

Okul dönemlerinde çok başarılı bir öğrenciymiş öğretmenleri zekâsına hayran oldukları gibi müfettişler bile hayran olurlarmış onun zekâsına⁸⁰

Okul arkadaşları, Taşer'in sene başında bir sarı deftere sahip olduğunu onu da arka cebine koyup kurşun kalemıyla sarı deftere almış olduğu notlarla liseyi bitirdiğini anlatırlarmış. Ayrıca ezber kuvveti mükemmel derecede güçlüymüş.⁸¹

Türkiye bunalımlı ve zor günler geçirirken, o bu duruma çok üzülmüş. Bir gün bir arkadaşı ile oturup muhabbete başlamışlar, konu tabîki memleketin durumu olunca sabaha kadar arkadaşı ile memleket konularını konuşmuşlar. Ülkeyi nasıl kurtarırız diye kendi aralarında tartışırken asker olmaya karar vermişler. Ancak asker olunca memleketi kurtarabileceklerine inanmışlar. Sevinçli bir şekilde eve koşup

⁷⁶ Asuman Taşer, Görüşme, 03 Temmuz 2007

⁷⁷ Asuman Taşer, Görüşme, 03 Temmuz 2007

⁷⁸ DüNDAR Yahnici, **a.g.m.** : 40.

⁷⁹ Meriç Coşkun, “Asuman Taşer’le DüNDAR Taşer’in Gençlik Yıllarına Ait Bir Konuşma”, **Türk Yurdu**, C. 22, S. 178, Haziran 2002 : 30.

⁸⁰ Asuman Taşer, Görüşme, 03 Temmuz 2007

⁸¹ Asuman Taşer, Görüşme, 03 Temmuz 2007

asker olacağını söylemiş. Ailesi ilk başta memleketinden ayrılacağı için gitmesine sıcak bakmamış; lakin Taşer'in ısrarlı tutumu karşısında bunu kabul etmişler. Böylece, Kuleli Askeri Lisesini kazanan Taşer erken yaşlarda Antep'i terk edip İstanbul'a gitmiştir.⁸²

Dündar Taşer'in Kuleli'deki hatıralarından birinde, tam olarak bilmediğimiz bir mesele yüzünden öğretmen Dündar'ı çok kötü bir şekilde dövmeye başlamış. Öğretmeni "Suç bende de" diye bağırması. Dündar " Suç bende değil efendim" diye cevap verdikçe, öğretmeni dayığa devam etmiş. Bu soru ve cevap tekrarlandıkça tekrarlanmış. Öğretmen dayak atmaktan Dündar dayak yemekten yorgun düşmüşler. Okul komutanı olayı görünce müdahale etmiş "Oğlum suç bende de, şu iş bitsin artık" Dündar da "Komutanım suç bende değil ki" cevabını verince öğretmen çıldırması yeniden Dündar'a saldırmış artık öğretmenin takati kalmamış ve bayılmış. Öğretmeni hastaneye kaldırmışlar.⁸³

Burada, muhakkak ki öğretmenine saygı duymasına rağmen haksızlığa tahammülü olmadığı ve haksızlığa karşı sonuna kadar direndiğini anlıyoruz, bu da Taşer'in kişiliği hakkında bize ipucu vermektedir.

Dündar Taşer'in öğrenim döneminde ve sonrasında özellikle bir konu dikkat çekicidir. Bu engin bilgi birikimini nasıl elde etmiştir? Bu sorunun cevabını aradığımızda muhakkak ki Taşer'in zekâ, mantık ve ezber yeteneği ön plana çıkmaktadır.

Taşer edebiyat, tarih (sadece Türk Tarihi değil Dünya Tarihi) ve klasik Türk müziği alanında kendini çok iyi yetiştirmiş. Yabancı dil olarak da Fransızca'yı iyi derecede bilmekteymiş. Özellikle, Türkçülüğe ait eserleri ve şahsiyetleri okumuş olan Taşer, Ziya Gökalp, Yusuf Akçura, İsmail Gaspıralı, Şeyh Galip gibi Türk düşünürlerinin fikirlerini de özümsemiş.

Diyelim ki; Dündar Taşer tarih hakkında bir konu okuyacaksa okuduğu kişi Atilla olsun. Atilla'nın seveni sevmeyeni her ne çeşit olursa olsun Atilla hakkında

⁸² Asuman Taşer, Görüşme, 03 Temmuz 2007.

⁸³ Nevzat Kösoğlu, **Dündar Taşer**, Alternatif Yay., Ankara 2003 : 13; Meriç Coşkun, **a.g.m.** : 31.

yazılmış bütün kitaplarını toplar bir koliyle eve gelip gece gündüz getirdiği kitapları okumuş. Bir konu hakkında bir iki kitapla yetinmez konuyu teferruatlı bir şekilde öğrenirmiş. Kitap okumadan asla uyumaz hatta, eve çok geç saatte gelse bile muhakkak kitap okumuş. Edebiyatta Fuzuli'yi, Divan şiirlerini, Mesnevi'yi, Yunus Emre'yi... ezbere bildiğinden konuşmalarında da bunu ustalıkla kullanıp onu dinleyenleri adeta büyülemiş. Klasik Türk müziği parçalarını çoğunu güfte ve besteleriyle bilirmiş.⁸⁴

Dündar Taşer, Kuleli Askeri Lisesi'ni bitirdikten sonra Harbiye'ye geçmiş. Burayı da 30 Ağustos 1944 yılında bitirdikten sonra tank asteğmeni olarak göreve başlamış. 27 Mayıs 1960 İhtilali'ne kadar da ayrı birliklerde görev yapmıştır⁸⁵.

3- DÜNDAR TAŞER'İN EVLİLİĞİ

Dündar Taşer'in eşi Asuman Taşer 1935 Halep doğumlu olup babasının sürgün olmasından dolayı Halep'te büyümüş. Akrabalarının çoğunu babasıyla Antep'e geldiğinde görmüş. Dündar Taşer'i de ilk kez o zaman Antep'te tanımış. Kendisi Dündar Taşer'le tanışmasını şöyle anlatıyor:

“Antep'e geldiğimde lise 2 öğrencisi idim. Antep'i hiç bilmiyordum. Dündar'da tesadüfen okulundan izinli olarak gelmiş. İlk olarak onu otobüs durağının orada gördüm. Dündar bana doğru baktı ve dayımın oğluna ‘bu kim?’ diye sormuş. O da ‘senin teyzenin kızı’ diye cevap vermiş. Sonra ben eve gittim. Evden de teyzeme gittim baktım ki otobüsün orda gördüğüm asker orda duruyor teyzeme dedim ki ‘kim bu adam burada öyle duruyor?’ diye sorunca, O da ‘benim oğlum izne geldi’ dedi.

İşte tanışmamız böyle oldu ben teyzemin oğlunun oluğunu bilirdim de kendisini hiç tanımamıştım. O da beni tanımazdı. Ben onu ilk defa görmüştüm, o da beni ilk defa görmüştü. Beni beğenmiş ve benimle evlenmek istedi. Ben okulum var diye biraz naz yaptıktan sonra okulumu bitirince 17 Aralık 1941 yılında evlendik. Evliliğimiz gizli oldu.

⁸⁴ Meriç Coşkun, “Dündar Taşer'i Kızı Yasemin (Taşer) Yahnici Anlatıyor”, **Türk Yurdu**, C. 21, S. 166, Haziran 2001 : 47; Yasemin Yahnici, Görüşme, 03 Temmuz 2007; Asuman Taşer, Görüşme, 03 Temmuz 2007; Dündar Yahnici, **a.g.m.** : 40.

⁸⁵ Cemil Cahit Güzelbey, **a.g.e.** : 112.

Çünkü o zamanlar askeri öğrenciler okulunu bitirmeden evlenemezlerdi. Evlenirlerse okuldan atılıyorlardı. Biz de gizlice hem imam nikâhı hem de resmi nikah yaptırarak evlendik.”⁸⁶

Evlendikten sonra Ankara’ya tayinleri çıkıyor. Dünder Taşer “Birçok eşyam var” diyor. “Eşyam çok, eşyam çok” deyince Asuman Taşer eşyalar kaybolmasın diye bekliyor. On sandık eşya geliyor. Eşi sandıkları açtığında bir de bakıyor ki hepsinin içinde kitap dolu. Tabii bu durum Asuman Taşer’i hem şaşırtmış hem de hayranlık içinde bırakmış.⁸⁷

İleriki yıllarda bir kız çocuğu dünyaya getiriyorlar kız evlatlarının ismi Yasemin Taşer’dir. (Yasemin Taşer, Şevket Bülent Yahnici ile evlendikten sonra, Yahnici soyadını alıyor.)

Dünder Taşer’in kişiliği hakkında, Taşer’in yakın dostu Erol Güngör’ün anlatımı bize fikir verecektir.

“Herkesi adeta büyüleyen ve kendine bağlayan bir adam gördüm. Büyük bir sihirbaz karşısında gibiydim. Çünkü büyü bir tarafa, normal hayat şartları içinde böyle cazibe sahibi olabilmek için gerekli her şeyi bir araya getirmek de imkânsızdı. Nasıl oluyordu da bu adam dost- düşman, muhalif- muvafık herkesi ilahi kelam dinliyormuş gibi bir deruni teslimiyet içinde bırakıyor, insanlar onun yanında saf aynalar gibi her türlü kir ve pastan arınmış kalıyorlardı? Niçin ona hayran kalmayan bir kişi bile yoktu? Bu sorularıma hala açık- seçik bir cevap bulmuş değilim. Sadece biliyorum ki böyle bir adam kuyruklu yıldızlar gibi dünyada çok nadir zamanlarda görülür ve onun karanlık göğümüzde bir an aydınlatıp geçtiği şeyleri görme saadeti de ancak pek az kimseye nasip olurdu. Adı Dünder Taşer olan adamın büyüünde onun şahsiyetinden gelen pek çok şeyler vardır ki kendisini görmeyenlere bunları anlatmak imkânsız gibidir.”⁸⁸

⁸⁶ Asuman Taşer, Görüşme, 03 Temmuz 2007

⁸⁷ Asuman Taşer, Görüşme, 03 Temmuz 2007

⁸⁸ Erol Güngör, **Dünden Bugünden Tarih- Kültür ve Milliyetçilik**, 10. basım, Ötüken Yay., İstanbul 2007 : 125- 126.

4- 27 MAYIS DARBESİ VE DÜNDAR TAŞER

7 Ocak 1946'da Demokrat Parti; Celal Bayar, Adnan Menderes, Fuat Köprülü ve Refik Koraltan tarafından kuruldu. Mayıs 1950'de Celal Bayar Türkiye Cumhuriyeti'nin üçüncü cumhurbaşkanı oldu ve Adnan Menderes başkanlığındaki ilk parti hükümeti kuruldu.⁸⁹ 27 Mayıs'a giden süreci genel olarak değerlendirirsek,

1950'li yıllarda Demokrat Parti karayolu ve alt yapı yatırımlarında büyük rol oynadı. On yıl içerisinde Türkiye'nin mahrum sayılabilecek limanlarını, yükleme boşaltma kapasitesine sahip büyük limanlar haline getirdi. Barajlar, elektrik santralleri ülkemizde Demokrat Partinin etkisi ile çok sayıda kuruldu. 1950'de devlet bütçesi yatırımlara sadece 260 milyon TL ayırmış iken 1961'de bu miktar 2 milyar 260 milyon TL ye çıkmıştır. Ayrıca özel sektör yatırımları ile iktisadi devlet teşekküllerinin yatırımlarında çok fazla artış olmuştur.

Doğal olarak yatırımların artması ile 1950-1960 yılları arasında Cumhuriyet döneminin en yüksek nüfus artışının gerçekleşmiş olmasına rağmen kişi başına düşen milli gelir artmıştır. 1950 yılında Gayri Safi Milli Hâsıla 10 milyar TL iken 1960'a gelindiğinde bu oran beş kat artarak 50 milyar TL ye yaklaşmıştır. Ayrıca bu dönemde üretici kesim olan çiftçinin yüzü gülmekteydi. Kırsal kesimden şehre doğru başlayan nüfus göçü artmıştı. Yine iş alanlarının genişlemesi ile şehirleşme hızlanmıştı.

Bu olumlu tablonun bir başka yönü de vardı. Bunlar; mevcut kaynaklar 1950- 1954 yılları arasında tüketilmiş bu da devlette ekonomik sıkıntıya neden olmuştur. İthalat giderek artmaya başlarken ihracat ise tıkanmaya başlamış. 1953'te 1 milyar 110 milyon olan ihracat 1958 de 628 milyon TL ye düşmüştür. Rezervler tükenince ithalata kısıtlama getirilmiştir. Milli Koruma Kanunu gibi önlemler alınmıştır. 1955'te dış borçlanma artmış ve enflasyon yükselmiştir.⁹⁰

1958 de hükümet bu zor durumda ciddi önlemler almak zorunda idi. IMF'nin isteği doğrultusunda devalüasyon yapıldı. Türk Lirasının değeri üç kattan

⁸⁹ http://www.ulusalcephe.com/index2.php?option=com_content&do_1&id=32 (12. 07. 2008).

⁹⁰ Nuri Gürgür, "Yakın Tarihimizi Anlamlandırma Bağlamında 14 Mayıs'tan 27 Mayıs'a-II ", **Türk Yurdu**, C. 27, S. 238, Haziran 2007 : 3.

daha fazla oranında düşürüldü. Bir dolar 2.80 TL den, 9.05 Liraya çıkarıldı. Birleşmiş Milletler'in yapmış olduğu İstatistiklerine göre, bu sırada Türkiye hayat pahalılığında Brezilya'dan sonra ikinci olmuştu. Bu ekonomik sıkıntıların etkisi ile zaten gergin olan siyasal ortam gittikçe gerilmeye devam etti. Demokrat Parti meclis grubu 13 Kasım 1957 tarihinde toplanarak, muhalefeti destekleyen devlet memurlarına ve basına karşı şiddetli bir basın kanunu uygulamaya ve muhalefete karşı tedbirler almaya karar vermişti. Bu olay muhalefetin iyice gerginleşmesine neden olmuştu.⁹¹

İlk defa açık şekilde ordu ile hükümet arasında bir gerginlik yaşandı. 1958 de yaşanan bu olayda dokuz subayın bu hükümete bir darbe hazırlığı olduğu iddiasıydı. Soruşturma sonucu ihbarcı cezalandırıldı. Önlem olarak, Milli Savunma Bakanı değiştirildi ve yüksek rütbeli subayların da görev yeri değişikliğine gidildi.

Cumhuriyet Halk Partisi, hükümeti dini siyasete alet etmek ve irtica yapmakla suçluyordu. Ek olarak, İnönü yaptığı gezilerde iktidara yükleniyordu. Gezilerinde de polis engelleri ile karşılaşmaya başlamıştı.⁹² Ayrıca Demokrat Parti, Cumhuriyet Halk Partisi'nin yayın organı olan Ulus Gazetesini bir ay süre ile kapatmıştı. 1959 yılında muhalefet ve iktidar arasında kargaşalıklar, ağır söylemler hatta ve hatta kavgalar oluyordu. Bunlar da yetmiyormuş gibi Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi genel başkanı 2,5 yıl önce yapmış olduğu söyleminden dolayı "meclisin manevi şahsiyetini tahkir ettiği için" on ay hapis cezasına çarptırıldı. Muhalefete de gözdağı vererek, hükümet anayasa ve rejime karşı hareketler hususunda uyanık ve kararlı olduğunu bildirdi.⁹³

Bu dönemde Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı İsmet İnönü 27 Mayıs'a giden sürecin işaretlerini DP'ye vurgu yaparak açıkça ortaya koydu:

⁹¹ Tevfik Çavdar, **Türkiye'nin Demokrasi Tarihi (1950- 1995)**, 2. baskı, İmge Kitabevi Yay., Ankara 2000 : 66- 67; Durmuş Yalçın- vd., **Türkiye Cumhuriyeti Tarihi-II**, Atam Yay., Ankara 2006 : 570.

⁹² Cemil Koçak, "Siyasal Tarih (1923- 1950)", **Türkiye Tarihi**, C. 4, 6. basım, Cem Yay., İstanbul 2000 : 220- 221.

⁹³ Durmuş Yalçın, **a.g.e.** : 568- 573.

“Bu demokratik rejim istikametinden ayrılp baskı rejimi haline götürmek tehlikeli bir şeydir. Bu yolda devam ederseniz, ben de sizi kurtaramam... Şartlar tamam olduğu zaman milletler için ihtilal meşru bir haktır.” demiştir.⁹⁴

Özellikle 18 Nisan 1960 tarihinde, CHP ve bir kısım basın hakkında araştırma yapmak üzere 15 DP’li milletvekilinden oluşan ‘Tahkikat Komisyonu’n kurulmasına oy birliği ile karar verildi. Bu kurul muhalefetin ve basının her hareketini inceleyip sorgulayacaktı. Eğer itiraz eden olursa, bir yıldan üç yıla dek hapis cezasına çarptırılacaktı. Kısaca, Demokrat Parti git gide muhalefete karşı baskıyı arttırmaya başlamıştı.⁹⁵

İhtilalin ilk kıvılcımlarından biri de, 28 Nisan 1960 günü İstanbul Üniversitesi Kampusu’nda öğrencilerin Demokrat Parti karşıtı yaptıkları eylemle çıktı. Polisle gençler arasında çıkan çatışmada Turan Emeksiz isimli öğrenci öldü. Ankara ve İstanbul da sıkıyönetim ilan edildi. Sokağa çıkma yasağı ilan edildi; ama çatışmalar bitmedi. Öğrenciler Demokrat Parti karşıtı isyana ısrarla devam ettiler. 30 Nisan’da gerçekleşen başka bir eylemde, Nedim Özpolat isimli bir öğrenci daha öldü. Bu olaylar darbeyi çaresiz kılıyordu.⁹⁶

İhtilal CHP tarafından hızlandırılıyordu. Buna Yüzbaşı Ahmet Er’in yaşadığı bir olay örnek gösterilebilir: “İhtilal öncesi bir gün Osman Erkanlı’yı ziyarete gitmiştim. Kendisi Davut Paşa’da tank tabur komutanıydı. Odasına girdiğimde iki sivil ile görüşür haldeydi. Onlara döndü: “Yüzbaşım yabancı değil devam edin” dedi. Bunun üzerine bu iki şahıs şunları söylediler:

-Binbaşım Saraçhane’de iki grubu birbiri ile çatıştırdık, kavga bütün şiddetiyle devam ediyor, başka bir emriniz var mıdır?

Erkanlı:

-Teşekkür ederim devam edin...

⁹⁴ Cemil Koçak, **a.g.m.** : 222.

⁹⁵ Cem Eroğul, **Anatüze Giriş**, 5. basım, İmaj Yay., Ankara 1997 : 236.

⁹⁶ **Cumhuriyet Ansiklopedisi 1941- 1960**, C. 2, Yapı Kredi Yay., İstanbul 1998 : 380-381.

O iki sivil şahıs ayrılıp gittiler. Erkanlı ile yalnız kalmıştık.

-Binbaşım bu adamlar kimdir.

Erkanlı cevap verdi:

-Bunlar Halk Partisi Milletvekilleri.

-Memleketin genç evlatlarını birbirlerine kırdırıyorlar. Bu ne haince bir iştir. Dedim.

Erkanlı cevap verdi

-Olaya öyle bakma onlar ihtilala zemin hazırlıyorlar.

-Allah belalarını versin. Dedim ve ayrıldım.⁹⁷Kısaca ihtilal bu şekilde kaçınılmaza gidiyordu.

Sonunda 27 Mayıs ihtilali, sabah 04: 36'da İstanbul radyosundan yayınlanmıştır. Türkiye radyolarından da 05: 25'te yayınlanmıştır.⁹⁸Yayınlanan bildiride, “Bugün demokrasimizin içine düştüğü buhran ve son müessif hadiseler dolayısıyla Türk Silahlı Kuvvetleri memleketin idaresini ele almıştır.”⁹⁹

Türk Silahlı Kuvvetleri darbeyi yasal hale getirmek için İç Hizmet Kanunu'nun 35. Maddesine dayandırmaktaydı. Bu maddeye göre, “Silahlı Kuvvetlerin vazifesi, Türk yurdunu ve anayasa ile tayin edilmiş olan Türkiye Cumhuriyetini kollamak ve korumaktır.” Hükmü yer almaktadır. Yani darbeciler rejimin tehlikede olduğu düşüncesiyle kanunun kendisine verdiği yetkiyi yerine getirmektedir.¹⁰⁰ Zaten bu adımla ihtilali gerçekleştirmeleri pek mümkün olabilirdi. Ayrıca 27 Mayıs 1960 darbesi, DP hükümetine ve parlamento'ya olduğu kadar ordu hiyerarşisine karşı yapıldığı için 12 Mart 1971 Muhtırası'ndan ve 12 Eylül 1980 İhtilali'nden farklıdır. Yine bu eylem için çok değişik isimlendirmede

⁹⁷ Ahmet Er, **Hatıralarım**, Alternatif Yay., Ankara 2003 : 29.

⁹⁸ Haydar Tunçkanat, **27 Mayıs 1960 Devrimi: Diktadan Demokrasiye**, Çağdaş Yay., İstanbul 1996 : 265-266.

⁹⁹ **Cumhuriyet Ansiklopedisi 1941- 1960**, C. 2 : 381.

¹⁰⁰ Hamit Emrah Beriş, “Ordu ve Siyaset”, **Siyaset**, (ed. Mümtaz'er Türköne), 5. baskı, Lotus Yay., Ankara 2006 : 437.

bulunmuşlardır. Yani ihtilal herkesin düşüncesine göre değişen adlarla anılmıştır. İhtilal, İnkılâp, Devrim, Darbe, Hareket...¹⁰¹

Peki daha sonra oluşacak 14'lerin 27 Mayıs hakkındaki düşünceleri ve amaçlarına bakacak olursak:

İhtilal yapmalarındaki amaç, ülkenin önemli ve acil meselelerini teknokrat bir kadro ile süratle halletmek ve bu işler için dört yıl iktidarda kalmak, dört yıl içinde seçim ortamını hazırlayarak anayasanın ve seçim kanunlarının güvencesinde ülkeyi seçime götürmektir.¹⁰² Onlara göre;

Bu hareketin amacı, devleti kurtarmak, milleti koruyucu kuvvetlendirici, yükseltici nitelikte Türk Milletini çağdaş medeniyete ulaştırmak, ülkü, kültür birliği yoluyla manevi bir kalkınma sağlamak, sosyal ve iktisadi reformları milliyetçi açıdan gerçekleştirmektir. Onlara göre 27 Mayıs bir ihtilal değildir. Bir hükümet darbesi de değildir. Amacından saptırılmış, davaya ihanet olunmuş yeni bir milli birlik hareketiydi. Yani onlara göre 'ihtilal' yerine 'hareket' demek gerekirdi.¹⁰³

Yine onlara göre 27 Mayıs hareketi gayesinden sapıp, amacına ulaşamamıştır. Çünkü bütün planlar acele seçim nedeniyle uygulanamamıştı. Eğer uygulanabilseydi daha güçlü bir Türkiye olacaktı.¹⁰⁴

Taşer'e göre, 27 Mayıs İhtilali'nin ilk başlama sebebi, 1954 yıllarında bir DP'li milletvekilinin TBMM kürsüsünden "Subayların yatak odasından hizmet erlerini çıkaracağız" diye nutuk ederek bütün subaylara iftira etmiş olmasıdır. Bu olay, ihtilal ile alakası olan ya da olmayan subayların kafasında darbe fikri doğmasına neden olmuştur.¹⁰⁵

Taşer, 27 Mayıs hareketinin amacını ise, kardeşlik barış ve sevgi hedefine yönelen, kardeş kavgasını önlemek için yapılan çağdaş medeniyetlerin imkanlarını

¹⁰¹ Hikmet Özdemir, "Siyasal Tarih (1960- 1980)", **Türkiye Tarihi: Çağdaş Türkiye 1908- 1980**, C. 4, 6. basım, Cem Yay., İstanbul 2000 : 228- 229.

¹⁰² Ahmet Er, **a.g.e.** : 32.

¹⁰³ Alparslan Türkeş, **27 Mayıs, 13 Kasım, 21 Mayıs ve Gerçekler**, Dokuz Işık Yay., İstanbul 1977 : 108; 131.

¹⁰⁴ Alparslan Türkeş, **a.g.e.** : 134.

¹⁰⁵ Dündar Taşer, **Mesele**, 3. baskı, Ankara 1975 : 21.

var etmeye çalışan, hiçbir zümre ve kişinin leh ve aleyhine bir gaye taşımayan tarafsız ve yine milli bütünlüğü gaye edinmiş bir hareket olarak görmektedir.¹⁰⁶

Dündar Taşer'in 27 Mayıs İhtilaline girişi ise şu şekilde olmuştur: Bir gün İshahiye'deki birliğinden izinle gelmiş olan Taşer, arkadaşı Suphi Karaman ile görüşmüş ve onun vasıtasıyla da ihtilale girmiştir. İhtilalden sonra, yine Süphi Karamanın desteği ile komiteye girmiştir.¹⁰⁷

Taşer, çoğunluğu eski demokrat geleneğinden gelen bir ailenin üyesiydi. Kendisinin DP içinde akraba bakanlar ve milletvekilleri olduğu halde ihtilale karışmıştır. İhtilalde yer aldığı anda rütbesi binbaşydı.¹⁰⁸

İhtilale karıştığında Taşer, tanınan biri değildi. Kamuoyu onun ismini ilk defa 27 Mayıs Hareketi'yle birlikte duydu. Hiç beyanat vermediği ve kendini tanıtıcı herhangi bir faaliyet göstermediği için şahsiyeti hakkında bilinenler çok azdı.¹⁰⁹

5- MİLLİ BİRLİK KOMİTESİ VE DÜNDAR TAŞER

Milli Birlik Komitesi, 14 Eylül 1959'da Gençlik Parkı'nda akşam vakti kurulmuştur. Komite kurucuları ise 9- 10 subaydan oluşmaktaydı.¹¹⁰ Milli Birlik Komitesine, alınan kişiler Ankara ve İstanbul'da çoğu birbirinden habersiz olan cuntaların mensuplarıydı.¹¹¹ İhtilalden sonra, komite üye sayısı çok olduğundan bir komisyon tarafından MBK üye sayısı azaltılarak, komite sayısı 38'e indirilmiştir.¹¹² Elenen kişiler arasında Kenan Evren'de yer almaktaydı. İhtilal içinde bulunmak isteyen Kenan Evren'i başta Türkeş olmak üzere diğer ihtilalciler de

¹⁰⁶ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 15.

¹⁰⁷ Ümit Özdağ, **Menderes Döneminde Ordu- Siyaset İlişkileri ve 27 Mayıs İhtilali**, Boyut Kitapları Yay., İstanbul 1997 : 269.

¹⁰⁸ Dündar Yahnici, **a.g.m.** : 40.

¹⁰⁹ **Devlet Gazetesi**, S. 148, 26 Haziran 1972 : 3.

¹¹⁰ Alparslan Türkeş, **a.g.e.** : 149.

¹¹¹ **Meydan- Larousse**, C. 8, Meydan Yay., İstanbul 1973 : 794.

¹¹² Feroz Ahmad, Bedia Turgay Ahmad, **Türkiye'de Çok Partili Politikanın Açıklamalı Kronolojisi (1945- 1971)**, Bilgi Yay., İstanbul 1976 : 218.

istememiştir. Asuman Hanım'ın anlatımına göre Türkes'in 80 İhtilali'nde hücrede işkenceye tabii tutulmasının sebepleri içerisinde bu neden de yer almaktadır.¹¹³

27 Mayıs 1960'ta Türk silahları Kuvvetleri adına yönetime el koyan MBK¹¹⁴ ilk iş olarak TBMM ve hükümeti feshetti aynı zamanda bütün siyasi faaliyetleri yasakladı. İlk bildiride, hareketin hiçbir şahıs ve zümreye karşı olmadığı açıklanmasına rağmen, Cumhurbaşkanı Celal Bayar, Başbakan Adnan Menderes, TBMM Başkanı Refik Koraltan ile bütün bakanlar kurulu üyeleri ve DP'nin önde gelenleri kısa zamanda tutuklandılar. Devam eden günlerde de birkaç kişi haricinde bütün DP'liler gözüaltına alındı. 28 Mayıs da ise MBK, Orgeneral Cemal Gürsel'e MBK başkanlığının yanında başbakanlık, Milli savunma bakanlığı, başkumandanlık görevini verdi.¹¹⁵

İlk bildiriler "Silahlı Kuvvetler" adına yayınlanmıştır. Daha sonra bildiriler "Milli Birlik Komitesi" adına yayımlanmaya başlamıştır. Bu komitenin kimlerden oluştuğu uzun zaman bilinmemiş, ancak geçici anayasanın 12 Haziran 1960 tarihinde yürürlüğe girmesiyle ortaya çıkmıştır.¹¹⁶

38 Kişilik Milli Birlik Komitesi Üyeleri:

1. Orgeneral Cemal Gürsel : MBK. Başk. Devlet ve Hükümet Başkanı
2. Kurmay Albay Ekrem Acuner : MBK. Sekreterlerinden
3. P.Yrb. Fazıl Akkoyunlu : MBK. Güvenlik Komisyonu Üyesi
4. Kur. Yrb. Refet Aksoyoğlu : MBK. İktisat Komisyonu Üyesi
5. Hv. Kur. Alb. Mucip Ataklı : MBK. Güvenlik Komisyonu Üyesi
6. Tüm. Gnl. İrfan Baştuğ : MBK. İktisat Komisyonu Üyesi
7. P. Kd. Yzb. Rıfat Baykal : MBK. İktisat Komisyonu Üyesi
8. Hv. Kur. Kd. Yzb. Emanullah Çelebi : MBK. Bayındırlık ve İmar Komisyonu Üyesi

¹¹³ Asuman Taşer, Görüşme, 28 Nisan 2009.

¹¹⁴ **Yeni Türk Ansiklopedisi**, C. 6, Ötüken Yay., İstanbul 1985 : 2367.

¹¹⁵ **Cumhuriyet Ansiklopedisi 1941- 1960**, C. 2 : 385.

¹¹⁶ Ayfer Özçelik, "1960'dan Günümüze Türk Siyasal Hayatı", **Yakın Dönem Türk Politik Tarihi**, (ed. Süleyman İnan- E. Haytoğlu), Anı Yay., Ankara 2006 : 151.

9. J. Yzb. Ahmet Er : MBK. Güvenlik Komisyonu Üyesi
10. Kur. Kd. Bnb. Vehbi Ersu : MBK. İktisat Komisyonu Üyesi
11. Kur. Yzb. Numan Esin : MBK. Sosyal İşler Komisyonu Üyesi
12. Kur. Kd. Bnb. Suphi Gürsoytrak : MBK. Sosyal İşler Komisyonu Üyesi
13. Kur. Yrb. Orhan Kabibay : MBK. Güvenlik Komisyonu Üyesi
14. Kur. Bnb. Kadri Kaplan : MBK. Güvenlik Komisyonu Üyesi
15. Kur. Yrb. Mustafa Kaplan : MBK. Sosyal İşler Komisyonu Üyesi
16. Kur. Yrb. Suphi Karaman : MBK. Güvenlik Komisyonu Üyesi
17. Kd. Bnb. Muzaffer Karan : MBK. Sosyal İşler Komisyonu Üyesi
18. Kur. Yzb. Kamil Karaalioğlu : MBK. İktisat Komisyonu Üyesi
19. Kur. Alb. Osman Köksal : MBK. İktisat Komisyonu Üyesi
20. Kur. Bnb. Münir Köseoğlu : MBK. Güvenlik Komisyonu Üyesi
21. Kur. Alb. Fikret Kuytak : MBK. İktisat Komisyonu Üyesi
22. Kur. Alb. Sami Küçük : MBK. Sosyal İşler Komisyonu Üyesi
23. Tüm. Gen. Cemal Madanoğlu : MBK. Güvenlik Komisyonu Üyesi
24. Kur. Alb. Sezai Okan : MBK. Sekreterlerinden
25. Kur. Bnb. Orhan Erkanlı : MBK. Genel Sekreteri
26. Kur. Yzb. Muzaffer Özdağ : MBK. Sosyal İşler Komisyonu Üyesi
27. Or. Gnl. Fahri Özdelek : MBK. Güvenlik Komisyonu Üyesi
28. Kur. Bnb. Mehmet Özgüneş : MBK. Sosyal İşler Komisyonu Üyesi
29. Kur. Bnb. Selahattin Özgür : MBK. Bayındırlık ve İmar Komisyonu Üyesi
30. Kur. Bnb. Şükran Özkaya : MBK. İktisat Komisyonu Üyesi
31. Prs. Kd. Yzb. İrfanSolmazer :MBK. Sosyal İşler Komisyonu Üyesi
32. Kur. Bnb. Şefik Soyuyüce : MBK. İktisat Komisyonu Üyesi
33. Tank. Bnb. Dünder Taşer : MBK. İktisat Komisyonu Üyesi

34. Kur. Alb. Haydar Tunçkanat : MBK. Bayındırlık ve İskan Komisyonu Üyesi
35. Kur. Alb. Alparslan Türkeş :MBK. Başbakanlık Müsteşarı
36. Tuğ. Gnl. Sıtkı Ulay : MBK. Güvenlik Komisyonu Üyesi
37. Kur. Yrb. Ahmet Yıldız : MBK. Sosyal İşler Komisyonu Üyesi
38. Kur. Alb. Muzaffer Yurdakuler : MBK. Güvenlik Komisyonu Üyesi¹¹⁷

İç ve dış basında 27 Mayıs büyük yankı uyandırmış birçok övücü yazılar yazılmış ve yorumlar yapılmıştır. Kısa bir zamanda Milli Birlik Hükümetini başta ABD ve Sovyetler Birliği olmak üzere kısa sürede 41 devlet tanımıştır.¹¹⁸

Komitenin 38 üyesinin en yaşlısı 65, en genci 27 idi. Komite üyesinin 32'si karacı, 3'ü havacı, 2'si denizci, 1'i jandarmaydı. Komitede iki orgeneral, iki tümgeneral, bir tuğgeneral 9 albay, 6 yarbay, 11 binbaşı, 7 yüzbaşı bulunmaktaydı. 8 üyenin babası subay, 6'sı memur, 6'sının esnaf ve zanaatkar, 4'ünün serbest meslek, 2'sininki de çiftçidir.¹¹⁹

MBK'nin askeri yönetimini meydana getiren 38 subay homojen değildi. Türkeş etrafındaki birinci grup kısa süre içinde bir an önce Atatürk İlke ve İnkılâpları doğrultusunda, kalıcı, otoriter bir rejim kurup, ülkede siyasi ve toplumsal reformu gerçekleştirme taraftarı idi. İkinci grup ise, CHP yanlısı yani İnönü sempatizanı olan kişilerdi. Bunlar, DP'nin devrilmesinden sonra, yönetimin halk partisine devredilmesini istiyorlardı. Bunun devamı da seçimlere gidilmesiydi.¹²⁰

Fransız gazetesi LA MONDE 8 Haziran 1960 tarihinde MBK'de ılımlılar ve radikalciler olmak üzere 2 ayrı grubun bulunduğunu yayımladı. Gürsel'in liderliğindeki ılımlıların, yönetimi sivillere bırakma isteğinin olduğunu, buna karşın

¹¹⁷ Hikmet Özdemir, **a.g.m.** : 230- 231; Ahmet Er, **a.g.e.** : 39- 42.

¹¹⁸ Haydar Tunçkanat, **a.g.e.** : 291.

¹¹⁹ **Cumhuriyet Ansiklopedisi 1941- 1960**, C. 2 : 381; Ümit Özdağ, **a.g.e.** : 270.

¹²⁰ Hakkı Öznur, **Ülkücü Hareket: Ckmp'den Mhp'ye**, C. 1, Alternatif Yay., Ankara 2001 : 71.

Alparslan Türkeş'in başkanlığındaki radikalcilerin ise, askeri yönetimi devam ettirerek, bu süre içinde Atatürkçü bir devrimin yapılmasını ön görüyorlardı.¹²¹

MBK içinde oluşan ikili fikirleri CHP kışkırtıyordu. İsmet İnönü bazı komite üyelerini tabii senatörlüğe davet ederek: "Siz büyük hizmetler yaptınız, altın heykelleriniz dikilse yeridir. Meşruluğu kaybetmiş diktaya giden bir iktidardan, memleketi kurtardınız. Bu hizmetinize karşılık, tabii senatör olursunuz." Diye teklifte bulunmuştur.¹²²

Asker üniformasına CHP rozeti takacak kadar içten bir CHP li olan Taşer*, İhtilalden hemen sonra CHP'den uzaklaşmıştır. Taşer, CHP'nin anonim bir darbe yaptırıp, ihtilale el koymak istemesine özellikle karşı çıkmıştır."¹²³

13 Eylül 1960'da 38 kişilik MBK üyelerinden Tuğg. İrfan Baştuğ trafik kazasında ölmüştü. MBK üyeleri 13 Kasım 1960 tarihine kadar 37 kişi ile devam etmiştir.¹²⁴

Taşer MBK'nın içindeyken birçok reform hareketlerinin içinde yer almıştır. Özellikle, Türkiye Ülkü ve Kültür Birliği projesine büyük katkı sağlamıştır.¹²⁵

Bir yandan da İsmet İnönü'nün teklif ettiği Tabii Senatörlüğü MBK içinde on bir kişi destekliyordu ama, Tabii Senatörlük için yapılan yoklamada on bir muhalife karşı 26 oy ile tabii senatörlük reddedildi.¹²⁶

Tabii senatörlüğün reddedilmesi sonucu 25 Ekim 1960'da MBK üyelerinin emekliye sevk edilmesini öngören tasarı tamamlandı. İnönü ve bazı parti üyeleri Gürsel'le sık sık gizli görüşme yapıyorlardı. Bunun sonucu olarak da 13 Kasım ihtilali ufukta görülmeye başlamıştı.¹²⁷

¹²¹ Feroz Ahmad, **a.g.e.** : 218.

¹²² Alparslan Türkeş, **a.g.e.** : 54.

* AsumanTaşer ile yapılan görüşmede Dündar Taşer'in asker üniformasına rozet taktığının doğru olmadığını belirtmiştir.

¹²³ Ümit Özdağ, **a.g.e.** : 288

¹²⁴ Ahmet Er, **a.g.e.** : 42; Feroz Ahmad, **a.g.e.** : 223.

¹²⁵ Dündar Yahnici, **a.g.m.** : 41.

¹²⁶ Alparslan Türkeş, **a.g.e.** : 55.

¹²⁷ Alparslan Türkeş, Alparslan Türkeş, **27 Mayıs, 13 Kasım, 21 Mayıs ve Gerçekler**, Dokuz Işık Yay., İstanbul 1977 : 56.

Komite üyeleri arasında gruplaşma başlamıştı. Mesela, Solmazer, Esin, Özdağ, Baykal, Mustafa Kaplan, Taşer ve Türkeş birlikte hareket eden bir grup olmuşlardı. Hatta, zamanla tartışmaların artmasıyla MBK 4 gruba ayrılmıştı. Bu gruplar; Radikaller, Demokratlar, CHP'liler ve Tarafsızlardı. Taşer'in yer aldığı grup radikaller grubuydu. Komitedeki radikal kanadın amacı dört yıllık bir süre iktidarda kalarak toplumsal reformları gerçekleştirmektir.¹²⁸

6- 13 KASIM VE DÜNDAR TAŞER

13 Kasım'ın yapılma nedenlerini şu şekilde sıralayabiliriz;

- MBK üyelerinin bir kısmının İsmet İnönü'yü tutması 13 Kasım'a götüren sebeplerin en önemlilerindendir. Bu kısım komiteciler iki ay içerisinde seçime gidilip, yönetimi sivillere bırakmak istiyorlardı. Sivilden kasıt ise İsmet İnönü ve adamlarıydı.
- MBK üyelerinin bir bölümünün, siyasi ülküden siyasi ve içtimai bir gayeden yoksun olması.
- İsmet Paşa ile çalışan komite üyelerine vaat edilmiş olunan tabii senatörlüğün çok tatlı ve çekici gelmesi.
- Komünistlerin 27 Mayıs olayından büyük ölçüde faydalanmak için MBK üyeleri içindeki siyasetten yoksun kişilere kendi fikirlerini telkin etmesi.
- İsmet İnönü'nün MBK içinde "İrkçılık ve Turancılık" düşüncesinin var olduğunu uydurması ile yabancı kuvvetlerin de 13 Kasım'a destek vermesi.
- Komite üyelerinin masonlarla ters düşmesi.¹²⁹

Bu gibi nedenlerin var olmasıyla, bir gece Madanoğlu İstanbul'da Gürsel'in yanına giderek 13 Kasım'da tasfiye yapacaklarını belirtti. Gürsel ise harekâtın 13'üne yetişmeyeceğini gelecek Pazar gününün beklenmesini istemişti. Madanoğlu harekâtın hemen yapılmasını yoksa Radikallerin bu harekâtı yapacağını belirterek Cemal Gürsel'i bu konuda ikna etmiştir. Böylece harekâtın 13 Kasım'da yapılacağı

¹²⁸ Ümit Özdağ, **Menderes Döneminde Ordu- Siyaset İlişkileri ve 27 Mayıs İhtilali**, Boyut Kitapları Yay., İstanbul 1997 : 28; 243; 208.

¹²⁹ Alparslan Türkeş, **a.g.e.** : 96- 108

belirlenmiştir.¹³⁰ Artık aralarında gruplaşma çok belliydi. Ankara’da Tank Taburu Radikallerin elindeydi. Taşer birçok gece Tabur karargâhında kalmıştır. Ayrıca Meclis Muhafaza Taburu da Radikallerin elindeydi. Buna karşı demokrat- CHP’li ittifakı süvari alayını eline geçirmiş. Süvari alayı da, tank taburuna karşı Bazuka ile bekletilmekteydi. Ayrıca muhafız alayı ise Demokrat- CHP ittifakına destek vermektedir. Ankara da birçok birlik Madanoğlu’na bağlıydı. Ayrıca, Hava Kuvvetleri de tamamen İttifakın eline geçmişti.

Gürsel’in komite içinde kurucu meclis oluşturma fikrine Taşer, Kabibay ve Özdağ karşı çıkmıştır. Sınırlar iyice gerilince 3 Kasım’da Radikallerden Solmazer, Esin, Er, Taşer, Türkeş, Mustafa Kaplan, Baykal, Akkoyunlu ve Radikallere yakın gözüken tarafsızlardan Kamil Karavelioğlu ile birlikte Muzaffer Özdağ’ın evinde toplanmışlar ve komitede yapılacak tasfiyeyi görüşmüşlerdir. Toplantıda, 5 üyenin yurt dışına yollanması, hemen tasfiyeye gidilmesi, tasfiyenin geçici anayasaya uygun olması ve tasfiyenin 10 Kasım’da yapılması istenmiştir. Sonuçta somut adım atılmamıştır. Karavelioğlu toplantıda konuşulanları ittifaka anlatmış ve gerilim artmıştır. Böylece radikallerden önce, karşı taraf harekete geçmiştir. 11 Kasım’da, Ankara Merkez Komutanlığına Madanoğlu, Okan, Tunçkanat, Köksal, Ataklı ve Çelebi toplanmış ve tasfiye listesi üzerinde çalışmaya başlamışlardır. İlk tasfiye sayısı 20 kişiymiş. Ancak böyle bir tasfiyenin azınlığın çoğunluğu tasfiyesi gibi görüleceği düşünülerek, Kadri Kaplan, Muzaffer Yurdakuler, Suphi Karaman, Mehmet Özgüneş, Kamil Karavelioğlu, Selahattin Özgür ve Ahmet Yıldız listeden çıkarılmış.¹³¹

12 Kasım CHP ileri gelenlerinden Ali İhsan Gögüş (Asuman Taşer’in halasının oğlu) yakın arkadaşı olan Taşer ile Ankara Palas da sabah saat 9:00’den gece 02: 00’ye kadar bir görüşme yapmıştır. Ali İhsan Gögüş Taşer’i radikal kanattan ayrılması için ikna etmeye çalışmıştır. Gögüş Taşer’e CHP den adaylık teklif ettiği konuşmasında komiteden tasfiye edilecek 13 kişinin ismini söylemiştir. Yine aynı gün Taşer’in bir akrabası, Taşer’in eşi Asuman Hanımın adını kullanarak Osman

¹³⁰ Ümit Özdağ, a.g.e. : 371; 352.

¹³¹ Ümit Özdağ, a.g.e. : 362; 370.

Köksal'a mektup yazmıştır. Mektupta Köksal'dan Taşer'in sürgün yeri olabilirse Avrupa kıtasındaki bir ülkeye olmasını rica etmiştir.¹³²

27 Mayıs darbesinden 5,5 ay sonra, 13 Kasım 1960 sabahı her şey oldu bitti havası içinde halledilmiş, Taşer ve 13 arkadaşı MBK üyeliğinden düşürülmüştü.¹³³

Gürsel'in mektupları tasfiye edilen komite üyelerine saat 07: 00'de görevli subaylar tarafından verilmiştir. Özdağ, Yurdakuler, Kadri Kaplan, Taşer ile birlikte Gürsel ile görüşmek için jipe binerek köşke yönelmişlerdir. Ancak Yurdakuler'in köşke çıkamayacakları uyarısı üzerine TBMM binasına yönelmişlerdir. Radikallerin elinde olan Meclis Muhafız Taburu 12 Kasım 13 Kasım bağlayan gece havacılar tarafından ele geçirilmiştir. Meclis kapısında bir Havacı Albay Taşer ve Özdağ'ın Meclise girmesini engellemeye çalışmıştır. Bir süre sonra merkez komutanlığından gelen birlik Taşer, Yurdakuler, K. Kaplan ve Özdağ'ı merkez komutanlığa götürmüşlerdir. Taşer ve Özdağ Mürted Hava Üssüne gönderilerek gözaltına alınmışlar ve onları da diğerleri takip etmiştir.¹³⁴

Gürsel 13 Kasım 1960 sabahı Türkiye radyolarından şöyle diyordu:

“Milli Birlik Komitesinin çalışmaları memleketin yüksek menfaatlerini tehlikeye sokacak bir duruma düştüğünden, Türk Silahlı Kuvvetleri ve Milli Birlik Komitesi üyelerinin talepleri üzerine, bugün, 13 Kasım 1960'dan itibaren Milli Birlik Komitesini feshettim.”

Sonra Gürsel, Türk Milleti adına yasama yetkisini kullanacak olan yeni MBK listesini sunuyordu. Tebliğin ikinci maddesinde, dış baskıları sıfıra indirecek önemli bir açıklama vardı: “MBK en kısa zamanda toplanacak ve kurucu meclisle birlikte memleketin nizamını demokratik esaslar içinde düzenleyecekti.”¹³⁵

¹³² Asuman Taşer, Görüşme, 28 Nisan 2009; Ümit Özdağ, **a.g.e.** : 371.

¹³³ Hakkı Öznur, **a.g.e.** : 72.

¹³⁴ Ümit Özdağ, **a.g.e.** : 374.

¹³⁵ Kurtul Altuğ, **27 Mayıs'tan 12 Mart'a**, 2. baskı, Yılmaz Yay., İstanbul 1991 : 116.

Mürted Hava Alanı'ndan gönderilen 14'lerin isimleri ve gönderildikleri yerler:

1. Alparslan Türkeş – Hindistan (Yeni Delhi)
2. Orhan Erkanlı – Meksika
3. Orhan Kabibay – Brüksel
4. Münir Köseoğlu – Stockholm
5. Mustafa Kaplan – Lizbon
6. Muzaffer Karan – Oslo
7. Şefik Soyuyüce – Kopenhag
8. Fazıl Akkoyunlu – Kabil
9. Rıfat Baykal – Telaviv
10. Dünder Taşer – Rabat
11. Numan Esin – Madrit
12. İrfan Solmazer – Lahey
13. Muzaffer Özdağ – Tokyo
14. Ahmet Er – Libya

Yukarıda sayılan 14'ler, 13 Kasım 1960'da yurtdışına devlet müşaviri olarak görevlendirildi. Gerçekte bu bir görev değil, sürgün cezası idi.¹³⁶ Hatta 14'lere göre, 13 Kasım bir ihanetti.¹³⁷ 14'ler yurt dışına gittikten sonra bazı basın yayın organları onları demokrasi düşmanı, ırkçı, diktacı ve vatan haini diye suçladı. Gerçekte 14'lerin hepsi aynı düşünce yapısına sahip değillerdi. Yıllar sonra bir kısmı Türkeş'le beraber hareket etmişlerdi. Bir kısmı da (Orhan Kabibay, Orhan Erkanlı, İrfan Solmazer¹³⁸) CHP'ye, Muzaffer Karan ise Türkiye İşçi Partisine girmişlerdi.¹³⁹

14'ler sürgün hayatında 6'lar ve 8'ler olmak üzere ikiye ayrılmıştı. (Bu ayrılık fikir ayrılığı olarak değil, haberleşme ve işbirliği amaçlıymış.)* 6'lar grubunu Alparslan Türkeş, Ahmet Er, Numan Esin, Muzaffer Özdağ, Rıfat Baykal,

¹³⁶ Talat Turhan, **27 Mayıs 1960'tan 28 Şubat 1997'ye: Devrimci bir Kurmay Subay'ın Etkinlikleri**, 2. baskı, Sorun Yay., İstanbul 2001 : 405; Orhan Erkanlı, **Anılar... Sorunlar... Sorumlular**, 2 baskı, Baha Matbaa, İstanbul 1972 : 158; Hakkı Öznur, **a.g.e.** : 73- 74.

¹³⁷ Alparslan Türkeş, **a.g.e.** : 95.

¹³⁸ Ahmet Er, **a.g.e.** : 128.

¹³⁹ Hakkı Öznur, **a.g.e.** : 74.

Mustafa Kaplan dan oluşan gruptu. 8 kişilik grup ise: Orhan Kabibay, Orhan Erkanlı, Dündar Taşer, Münir Köseoğlu, İrfan Solmazer, Muzaffer Karan, Sefik Soyuyüce, Fazıl Akkoyunlu idi.¹⁴⁰

Dündar Taşer'in 13 Kasım ile ilgili düşüncelerini şu şekilde sıralayabiliriz:

Taşer yapılan 27 Mayıs İhtialini büyük bir ameliyat gibi görmektedir. Bu yaranın iyileşmesi içinde nekahet döneminin gerekli olduğunu, bu nekahet dönemi vücudun büyüklüğüne ve ameliyatın derinliğine göre bunun müddetinin değiştiğini belirterek. Düzen oturtulana kadar MBK'nin görevini yapmasını gerektiğini önemle belirtmiştir. Çünkü hasta daha iyileşmemiştir. Ama 23'ler radikalleri suçlayarak Gürsel ve diğerlerini korkutup,¹⁴¹ 13 Kasım'a giden yolu hızlandırmışlardır. Hatta İsmet İnönü MBK'nin dağıtılıp seçime erken gidilmesinin hata olduğunu bile kabul etmiştir.¹⁴²

Taşer'in 27 Mayıs hakkındaki düşüncelerini özetleyecek olursak: Ona göre, Türk ordusu 27 Mayıs'ı vatansever duygularla milliyetçi fikirlerle, hürriyeti bir daha yıkılmama derecesinde sağlam temellere oturtturmak için gerçekleştirilmiştir. Bu harekatı hazırlayan subaylar oldukça dürüstlerdi. Birbirlerine karşı saygılı, bağlı, vefalıydılar. Kimseye garazları yoktu. Devirdikleri hükümetin liderlerine bile bunu düşünmüyorlardı. Sonrasında, MBK 38 kişiye indirildi. Profesyonel siyasetçiler, 38'in dışında kalanlara nifak tohumu serpti. Biliyorlardı ki taşı oynattılar mı, duvar gücünü kaybedecek ve çökecek çöktükten sonra enkazı bir tarafa yığıp yerine istedikleri gecekonduyu yapacaklar, işte bu taş Alparslan Türkeş olmuştur. Türkeş'i Başbakanlık Müsteşarlığı görevinden almışlar ve MBK'yi ustalıkla 2'ye bölmüşlerdi. Artık komite içinde biri diğerini tasfiye edecekti. 13 Kasım'da tertiplenen komplo başarıya ulaştı ve 14'ler tasfiye edildi. 23'lerde CHP'ye katıldı. İnönü onlara şunları vaat etmişti; senato kurulacak, 23'ler oranın tabii üyesi olacak, herkes onlara saygı duyacak, akıl soracak, kapının önünde 23 tane de altın heykel dikilecek ve her biri Atatürk olacaktı. Bu vaatlere inananlar CHP'nin her istediğini yerine getirdiler.

¹⁴⁰ Ahmet Er, **a.g.e.** : 124.

¹⁴¹ Dündar Taşer, **Mesele**, 3. baskı, Ankara 1975 : 213.

¹⁴² Alparslan Türkeş, **a.g.e.** : 103.

** Asuman Taşer, Görüşme, 28 Nisan 2009.

Kurucu meclis açıldı. Anayasa yapıldı ve seçimler gerçekleştirildi. İnönü, hükümete geldi. İş tamam olunca, Tabii Senatör olan eski MBK üyelerinin gereği kalmadı ve CHP onları kaldırıp attı.¹⁴³

Taşer'e göre Tabii Senatörler arasında öyleleri vardı ki İhtilale sokakta rast gelmiş gibi ne 27 Mayıs'ın icrasını ne idealizmini ne de nizamını taşıyorlardı. Bunların arasında öyleleri vardı ki, "Ben bu işe dümbelekçe girdim" bile demiştir.¹⁴⁴ 14'ler, 23'lerin düşünce ve tasavvurlarını İnönü ile birlikte gerçekleştirdikleri için o zamanki kötü durumu 23'lerin bir eseri olarak görmekteydiler.¹⁴⁵ Bunun içindir ki, 23'ler için "İyi bir tefeci gibi, 27 Mayıs ihtilalini CHP'ye sattılar" diyen Taşer 23'leri suçlamıştır.¹⁴⁶ Yani Tabii Senatörler 27 Mayıs İhtilalini yapan ve MBK'nin iktidarını CHP'ye devreden gruptu. Bunlar başlangıçta 23 kişi içinden 2'sinin ölümü 3 kişinin de ayrılması ile sayıları 18'e inmiştir. Politikaları ise;

- Varlıklarını devam ettirmek.
- Hükümet içinde tesirli olmak

Fakat Taşer'e göre onlar bunları bile gerçekleştirememişlerdi. Çünkü onlar 13 Kasım ihanetini temsil ediyorlardı.¹⁴⁷ 13 Kasım ihaneti onu en çok üzen ve hayatı boyunca bir türlü tesirinden kurtulamadığı bir olay olmuştur.¹⁴⁸

Dündar Taşer, 14'ler den biri olarak Fas'ın başkenti Rabat'a devlet müşaviri olarak gönderilmişti. Taşer, daha sonra kendi isteği ile İsviçre'nin başkenti Bern'de görevini tamamlamıştır¹⁴⁹

İsviçre'ye geçmesindeki sebep ise, Taşer'in yurt dışında olması ve vatan hasreti çekmesi nedeniyle moral bakımından çok sıkıntı çekmiş. Bu sıkıntının etkisiyle de akciğerinde kist oluşmuş. Fas da tam donanımlı bir tedavi yapılacak hastane ve imkan bulunmadığından, Türkiye'deki siyasi dostlarının (CHP'liler dahil)

¹⁴³ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 232- 234.

¹⁴⁴ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 342.

¹⁴⁵ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 138.

¹⁴⁶ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 214.

¹⁴⁷ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 347.

¹⁴⁸ **Devlet Gazetesi**, S. 148, 26 Haziran 1972 : 3.

¹⁴⁹ **Devlet Gazetesi**, S. 293, 16 Haziran 1975 : 11; Dündar Yahnici, **a.g.m.** : 41.

yardımla, akciğer tedavisi için gerekli imkanların bulunduğu İsviçre'ye aynı görevle gönderilmiştir.¹⁵⁰

7- CUMHURİYETÇİ KÖYLÜ MİLLET PARTİSİ VE DÜNDAR TAŞER

Millet Partisi'nin kuruluşundan kapanışa geçen süredeki genel başkanları; Manevi Başkan Fevzi Çakmak, kuruluşundaki Genel Başkan Prof. Hikmet Bayur, Mustafa Kentli (1951) ve Enis Akeygen'dir. Demokrat Parti zamanında, Millet Partisi– DP arasındaki mücadele sertleşmişti. MP'nin gerici ve Kemalizm aleyhtarı tutup izlediği iddiasıyla MP ceza mahkemesinde yargılanmaya başlandı ve 27 Ocak 1954 tarihinde mahkeme kararıyla MP kapatıldı.

Sonra MP 16 Ekim 1958 yılında Remzi Oğuz Arık'ın genel başkanı olduğu (TKP) Türkiye Köylü Partisi ile birleşerek, Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi CKMP adını almıştır. Siyasi olarak CKMP lideri Osman Bölükbaşı ve partili arkadaşları 27 Mayıs 1960 darbesini açıkça desteklemiş hatta Cemal Gürsel'e tebrik ziyareti bile yapmıştır.¹⁵¹

Zaten 27 Mayıs darbesinden sonra ayakta kalabilen partiler, sadece, İsmet İnönü'nün başkanlığındaki Cumhuriyet Halk Partisi ile Osman Bölükbaşı'nın başkanlık ettiği Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi'nden oluşuyordu. O zamanlar CHP bazı yönlerden CKMP'ye göre daha ağır basmaktaydı.¹⁵² Belki bu yüzdendir ki Bölükbaşı kısa zamanda seçime gidilmesini istemiyordu.¹⁵³

CKMP'de zamanla meydana gelen görüş ayrılığı nedeniyle Osman Bölükbaşı 29 arkadaşıyla birlikte partiden ayrıldı ve 13 Haziran 1962'de MP'yi

¹⁵⁰ Asuman Taşer, Görüşme, 03 Temmuz 2007; Yasemin Yahnici, Görüşme, 03 Temmuz 2007.

¹⁵¹ Hakkı Öznur, **Ülkücü Hareket: Ckmp'den Mhp'ye**, C. 1, Alternatif Yay., Ankara 2001 : 60- 62.

¹⁵² Mümtaz Soysal, **100 Soruda Anayasanın Anlamı**, 3. basım, Gerçek Yay., İstanbul 1976 : 69.

¹⁵³ Hakkı Öznur, **a.g.e.** : 62.

tekrar kurdu.¹⁵⁴ Bölükbaşı ve arkadaşlarının ayrılmasına rağmen Ahmet Oğuz'un liderliğinde CKMP devam etmiştir.¹⁵⁵

1963'ün başlarında yurtdışından dönen Türkeş'in AP'ye girme isteği kabul edilmemişti. Alparslan Türkeş, düzenlediği basın toplantısında "ya parti kuracağız ya da mevcut partilerden biri doktrinlerimizi benimseyecektir." Dedikten bir süre sonra CKMP'yi ele geçirmeye başladı.¹⁵⁶ 31 Mart 1965'te Ahmet Oğuz'un genel başkan olduğu CKMP'ye 14'lerden Alparslan Türkeş'le beraber Dünder Taşer, Ahmet Er, Rıfat Baykal, Muzaffer Özdağ, katıldı.¹⁵⁷ CKMP Genel Başkanı Ahmet Oğuz, partiye yeni katılan 14'lerin tutumlarından dolayı görevinden istifa etti.¹⁵⁸ Ahmet Oğuz'un genel başkanlığından istifası ile MBK'nin diğer üyelerinden Şefik Soyuyüce, Mustafa Kaplan, Fazıl Akkoyunlu, Numan Esin düzenlenen törenle 19 Haziran 1965 tarihinde CKMP ye kaydoldular.¹⁵⁹

10 Ekim 1965 genel seçimlerinde CKMP'ye 208.696 kişi oy kullanmıştır. Bu da genel seçimin % 2'lik kısmını oluşturmuştur.¹⁶⁰ Dünder Taşer'e baktığımızda, CKMP'nin genel idare kurulunda 28 kişiden biriydi. CKMP adayı olarak Gaziantep'te aldığı oy 2282 yani yüzde 1,5'luk bir kısımdır.¹⁶¹ 1965 seçimleri beklenen sonucu vermeyince, pek çok kimse moral bozukluğuna kapılmış, bir kısmı da politika hayatından çekilmişti. Taşer ise politika hayatına devam etmiştir.¹⁶² CKMP'nin 8. Büyük kurultayı yapılmış. Genel idare kurulu üyeleri belirlenmiştir. Buna göre, Genel Başkan Yardımcıları olarak Dünder Taşer ve Mahmut Altunsoy seçilmiştir. Yine, 2 Haziran 1968 yılında kısmi senato seçiminde Gaziantep'ten CKMP'nin adayı Dünder Taşer olmuştur. Taşer, almış olduğu yüzde 1'lik oy ile senatör olamamıştır.¹⁶³

¹⁵⁴ Ali Öztekin, **Siyaset Bilimine Giriş**, 4. basım, Siyasal Kitabevi Yay., Ankara 2003 : 409.

¹⁵⁵ Hakkı Öznur, **a.g.e.** : 65.

¹⁵⁶ **Cumhuriyet Ansiklopedisi 1961-1980**, C. 3, Yapı Kredi Yay., İstanbul 1998 : 114.

¹⁵⁷ Feroz Ahmad, **a.g.e.** : 288; Ahmet Er, **a.g.e.** : 140.

¹⁵⁸ **Cumhuriyet Ansiklopedisi 1961-1980**, C. 3 : 114.

¹⁵⁹ Hakkı Öznur, **a.g.e.** : 83; 87.

¹⁶⁰ Tevfik Çavdar, **Türkiye'nin Demokrasi Tarihi (1950- 1995)**, 2. baskı, İmge Kitabevi Yay., Ankara 2000 : 163.

¹⁶¹ Hakkı Öznur, **a.g.e.** : 114; 119; 126- 127.

¹⁶² **Devlet Gazetesi**, S. 148, 26 Haziran 1972 : 3.

¹⁶³ Hakkı Öznur, **a.g.e.** : 152- 153; 158.

8- MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ VE DÜNDAR TAŞER

8- 9 Şubat 1969 tarihinde Adana da yapılan 9. Kurultayında CKMP Milliyetçi Hareket Partisi'ne dönüşmüştür. Bu dönüşüm Kurultay Divan Başkanlığı'na Alparslan Türkeş, DüNDAR Taşer, Kamil Turan ve Muzaffer Özdağ'ın ortak imzası önerge verilmiş ve bu önerge ile CKMP'nin adı "Milliyetçi Hareket Partisi" olarak değiştirilmiştir. Genel Başkan Alparslan Türkeş olmuştur. DüNDAR Taşer, Muzaffer Özdağ, Osman Yüksel Serdengeçti'de MHP'nin genel başkan Yardımcılığına getirilmiştir.¹⁶⁴

Kurultaydan sonra yapılmış olan genel idare toplantısı ile partinin amblemine kırmızı zemin üzerinde 'üç hilal'; Ülkü Ocakları (Derneği) amblemi olarak da, hilal içinde uluyarak yol gösteren 'Bozkurt' figürü saptandı. Başlangıçta parti bayrağındaki üç hilal birbirine çengellemiş şeklindeydi ama, Nazilerin 'Gamalı Haç' amblesini çağrıştırdığından bugünkü şeklini almıştır.¹⁶⁵ Taşer, üç hilal için şunu demiştir: "Dedelerimizin ihtişamının, geleceğimizin azametinin sembolü üç hilal"¹⁶⁶

Taşer, 1969 seçimine İstanbul da MHP den aday olmuştur. İstanbul'dan % 2.6'lık oy almıştır. Daha sonrasında 10 Mayıs 1971 günü kurultay sonrası yapılan ilk toplantıda genel başkan yardımcılığına DüNDAR Taşer, Necati Uslu, Nusret Van seçilmiştir.¹⁶⁷

9- DÜNDAR TAŞER'İN VEFATI

DüNDAR Taşer, 13 Haziran 1972 Salı gecesi saat 20: 30'da bir trafik kazası sonucu vefat etmiştir. Olay şu şekilde gerçekleşmiştir; Konur Sokak'la Olgunlar Sokağı'nın birleştiği yerde ekmek taşıyan Skoda marka bir kamyonetin geri geri

¹⁶⁴ Hakkı Öznur, **a.g.e.** : 167; 175; 181.

¹⁶⁵ Merdan Yanardağ, **MHP Değişti mi?: Ülkücü Hareketin Analitik Tarihi**, Gendaş Yay., İstanbul 2002 : 34.

¹⁶⁶ Hakkı Öznur, **a.g.e.** : 175; 191.

¹⁶⁷ Hakkı Öznur, **a.g.e.** : 222; 270- 271.

gelerek kendisine çarpması sonucunda yere düşmüş ve başını kaldırıma vurmuş. Taşer kaza sonrası derhal Numune Hastanesi'ne kaldırılmış, ancak kurtarılamayarak beyin kanamasından ölmüştür.¹⁶⁸

Acı olay, kısa zamanda bütün Türkiye'ye yayılmış, derin üzüntü yaratmıştır. Cenaze 15 Haziran Perşembe günü Hacı Bayram Camii'nden kaldırılmış. Yaşamı boyunca bu bayrak, bu vatan, bu millet için mücadele eden Taşer'in Türk bayrağına sarılı tabutu saat 11: 15'te Numune Hastanesi'nden alınıp, Hacı Bayram Camii'ne getirilmiş ve sonrasında defin işlemi yapılmıştır.¹⁶⁹

AĞIT

“Bu gün ağlayacağım, Seyyah-ı fakir değilim bugün. Önce Kürşad'la Çin sarayını bastım, Malazgirt'te çılgınca cenk ettim, İstanbul önünde dağlardan kalyonlar yürüttüm, Cehennem bir sıcakta Yavuz'la Sina çölümü geçtim... Bir gecede, Mete'den Mustafa Kemale kadar gelmiş geçmiş cümle cenklere girdim çıktım. Hepsinden de DÜNDAR nam bir yiğit yitirdim. Yorgunum, kırk yerimden yaralıyım. Ülkümün o sarp engellerle dolu uzun yolunda yılmadan ilerliyordum. Bugün bir kenara oturup ağlayacağım.

O serin ve uhrevi sükune bürünmüş mabedleri bilirsiniz. Mihrablarda boy atan cennet bitkilerini, mozaiklere sinmiş, emsalsiz Tanrı sevgisini de... Bugün bir mabed içre dünyayı ağlayacağım.

İki sahife Kur'an okuyayım dedim, bir ayet-i kerime gelip boğazıma düğümlendi. Döndüm döndüm okudum. Bir harf dahi öteye gidemedim.

‘ALLAH YOLOUDA ÖLENLER İÇİN ÖLÜ DEMEYİNİZ – BELKİ YAŞIYORLARDIR LAKİN SİZ BİLMİYORSUNUZ...’ Sana güç gelmesin ey alemlerin Rabbi, yüce kitabını bağrıma basıp ağlayacağım.

Şehidlik... Allah'ın cihan sulhunu temin etmesi için gönderdiği bir milletin hizmetkarı iken ölmek şehidlik değil midir?

¹⁶⁸ **Devlet Gazetesi**, S. 148, 26 Haziran 1972 : 4; **Hürriyet Gazetesi**, S. 867215, Haziran 1972 : 11; **Milliyet Gazetesi**, Yıl: 23, S. 8840, 15 Haziran 1972 : 9; **Cumhuriyet Gazetesi**, Yıl: 49, S. 17192, 15 Haziran 1972 : 1; **Türkiye Gazetesi**, S. 775, 15 Haziran 1972 : 1; **Akşam Gazetesi**, 15 Haziran 1972 : 1.

¹⁶⁹ **Devlet Gazetesi**, S. 148, 26 Haziran 1972 : 4.

O anlattığın hikayeyi nasıl unutturum ağabeyim? Ölümüne şahid olduğum Mehmetçik kan-ter içinde ruhunu teslim ederken ne demişti: ‘TÜRK TERLEMEDEN ÖLMEZ’ sen onun kumandanı değil miydin? Öyle bir askerin kumandanına yakışır bir derecede ter döktüğüne o kadar eminim ki... Türk ülküsü yolunda döktüğün her misli yaş dökünceye kadar ağlayacağım DÜNDAR ağabeyim...”¹⁷⁰

¹⁷⁰ Seyyah- ı Fakir Evliya Çelebi (Dilaver Cebeci), **Devlet Gazetesi**, S. 148, 26 Haziran 1972 : 11.

DÜNDAR AĞAM

İşit beni, dinle beni, duy beni!

Eğlendirmez düğün, dernek, toy beni...

Yar beni, hey.. Dil beni hey.. Oy beni!

Dündar ağam bizi koyup gitti bil!

Uçmağı içre, bir menzile yetti bil!

Ülkü yolu diken olur, taş olur..

Yağsız ayran, kuru ekmek aş olur.

Kim dedi ki ağama bir iş olur?

Kahpe felek bize oyun etti bil!

Attığı taş bağrımıza battı bil!

Uluna da bozkurtlarım!.. Uluna,

Uluna da ince aylar doluna!.

Gafil durup güvenirsen soluna;

Başın üzre sefil baykuş öttü bil!

Özyurdunu iki pula sattı bil!

Tanrı bilir; dün de bizim yarın da!.

Birgün olur, bir sabah tan yerinde,

Dalgalanır dokuz tuğ, gönderinde

Türkmen ağam nağrasını attı bil!.

Otağ kurup gölgesine yattı bil!

Yol demeyem, yel demeyem yürüyem!

Göğüs verem, şu dağları kürüyem!

Ben Oğuz'un dediği, gök börüyem!..

Yine doğum sancılarım tuttu bil!

Tanrıdağ'da kalk borusu öttü bil!

Sanmayın bu, ağlamaya ağıttır!

Bu, ağamın kavlince bir öğüttür!

Ağlamak ne? Dündar ağam şehittir!.

Ağlar isen kaşlarını çattı bil!.

Oraları birbirine kattı bil!¹⁶⁸

¹⁶⁸ Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu, **Devlet Gazetesi**, S. 188, 11 Haziran 1973 : 10.

DÜNDAR TAŞER SAGUSU

Aman karlı dağlar ne olur

Esker Ağam gelende yaralarım ey olur.

.

Dünder Ağam. Çoh görestim hardasan,
Eller sanır, bir karanlık gordasan.

Mene göre Tanrı nerde ordasan,

.

Get Cennet'e Nebileri gör Ağam,
Muhammed'in sağ yanında dur ağam.

.

İlduz ahar, yahudaki er bilmez.

Yol nicedür, degeneksiz kor bilmez.

Yadlar helbet gadir bilmez, ar bilmez;

.

Beş bin yıldur biz tanışuh hey ağam.

Esker ağam, yiğit ağam; beğ ağam,

.

Nece yıldur, bir ışıhlı düşüm var,

Durağum yoh; böyle büyük işim var.

Hele bahın, ne çileli başım var;

.

Abu felek mert ağamı apardı,

Ciğerimin bir parasın kopardı.

Her gavgede duzah olur, al olur;

Ülkü için boz tikenler gül olur

Rahmet yağar ifak sular sel olur,

.

Şahin kuşu ucalardan av gollar,

Turan ilde düğümlenür sarp yollar,

.

Bahar gelür; möhkem buzlar çözülür;

Gözlerden duru sular süzülür;

Durmak olmaz, Dünder Ağam üzülür;

.

Allah deyip öz yurtlara varalım,

Zalımların bayrağını cıralım.

.

Ataş yanıp tütün göge ağanda,

Delü kurtlar düşmanını boğanda;

Tanrıdağ' da bayaz aylar doğanda

.

Dünder Ağam, Ötüken' de toy edek,

Kara kımız göl olanda pay edek.

.

Beyle yazdım, Türklük bunu tez bilsin,

Türkmen bilsin, Yörük bilsin, Uz bilsin,

Kafkas ilde bala bilsin, kız bilsin,

Dündar Ağam, heç çıhmasın ürekten,
Sayasında dertleşirih iraktan.¹⁶⁹

TÜRKMEN AĞAM'A AĞIT

Asırlık bir çınar mı, Toroslar mı devrildi,
Ülkücülerin kolu koynunda kaldı,
O yüce Tanrı seni Cennete saldı,
Türkmen ağam, Tanrım rahmet eyleye.

Ağladı Türkeli, ağladı Turan.

Sevdiği bayrağa sarılı duran,
Her yerde okunur o yüce KURAN,
Türkmen ağam Allah rahmet eyleye.

Güçlü, büyük Türkiye mutlak kurulmalıydı.

Filiz filiz ağaçlar, “meyva” lar vermeliydi,

Bir OĞUZ'un ölümü böylemi olmalıydı,

Türkmen ağam, Tanrım rahmet eyleye.¹⁷⁰

¹⁶⁹Dilaver Cebeci, “Dündar Taşer Sağusu”, **Türk Yurdu**, C. 27, S. 238, Haziran 2007 : 76.

¹⁷⁰ Osman Nuri Kurt, **Devlet Gazetesi**, S. 152, 21 Ağustos 1972 : 8.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DÜNDAR TAŞER'İN FİKİR HAYATI

1- DEVLET

Taşer devlet tanımlamasını çok kısa yapmaktadır. Taşer'e göre devlet; siyasi ve hukuki bir organizasyondur.¹⁷¹ Ayrıca devlet bir ahlak ve hukuk kurumudur. Bu nedenledir ki devlet, hile ve kurnazlık etmez, kimseye kızmaz, garez ve kin taşımaz. Kimseyi yanlışa götürmez. Kendi vatandaşını pusuya düşürmez. Bunların sayesinde milletimiz devletine çok güvenir ve “Devlete karşı boynumuz kıldan ince” tabirini kullanır.¹⁷²

Devletin millettten, vatandan ve dinden eksiği yoktur hatta fazlası vardır, çünkü devlet elden gidince bu değerlerde gidecektir. Saadete, rahata, mutluluğa ulaşmanın yolu güçlü devletten geçer. Felaketin kaynağı ise, yanlış hevesler uğruna devletin kudretini zayıflatmaktır.¹⁷³ Devlet devamlı bir varlıktır. Hükümetler değişir, rejim değişir ama devlet devam eder.

Devlet mi? Hürriyet mi? Sorusunu yöneltir. Cevap devlettir. Hürriyet, devletin yanında hiçtir. Mantık basit, devlet olmayınca hürriyetin anlamı yoktur.¹⁷⁴

2008 yılında, PKK'lıların yapmış olduğu karakol baskını sonrasında birçok şehit verilmişti. Komutanlardan biri de çıkıp “ne yapalım paramız yoktu gereken tedbirleri alamadık” tabirinden bir açıklama yapmıştı. Taşer'in 1971 yılında Devlet

¹⁷¹ İbrahim Metin, “Dündar Taşer'e Göre Millet ve Milliyetçilik”, **Türk Yurdu**, C. 27, S. 238, Haziran 2007 : 71.

¹⁷² Dündar Taşer, **Mesele**, 3. baskı, Ankara 1975 : 343.

¹⁷³ Erol Güngör, **Türk Kültürü ve Milliyetçilik**, Ötüken Yay., 17. basım, İstanbul 2007 : 121.

¹⁷⁴ Ziya Nur, **Dündar Taşer'in Büyük Türkiye'si**, İrfan Yay., İstanbul 2004 : 13.

gazetesinde yazmış olduğu yazı devlet adamının veya bir komutanın devletin haysiyetini düşürmemesi gerektiğine dairdir:

“Bir devlet adamı ne denli eskiye kızarsa kızsın, devletin iflasını ilan ederek hıncını alamaz, almamalıdır. Söylediklerinin hepsi doğru olsa bile söylemesi doğru değildir. Bir kumandan, savaş meydanında kumandasındaki bir ordunun durumunu; ‘Askerler yorgun, kimisi de hasta, toprak kırık, tanklar çürük, barut ıslak, mermiler köhne’ diye ilan eder mi? Durum bu olsa bile söyler mi? Şayet söylerse mubah görülür mü? Hakikatin ta kendisini de söylese, alıp hesabını görürler. Siyasi ve ekonomik hayat da bir savaştır. Onun da saklı zaafıları, gizli kusurları olur. Zaaf ve kusurun amili kim ise hesabı sorulmalı fakat zaaf ve kusurlar ilan edilmemelidir. Aksini düşünmek devlet adamları için mümkün değildir.”¹⁷⁵

Taşer’e göre, Türk milleti için en önemli ve en büyük müessese devlettir.¹⁷⁶ Bunun içindir ki, devlet ile Türk iç içedir. Atalarımızın belirttiği gibi “Başsız börk, ilsiz(devletsiz) Türk olmaz” Türk milleti ile alakalı herhangi bir şeyi, onun devletinden ayrı düşünmeye imkân yoktur. Devlet aynı zamanda birlik ifadesidir. Birlik kavramında nizam, intizam, kuvvet ve kudret manaları da vardır. Birliğin söz konusu olduğu yerde itaat ve sadakat vardır. Dündar Taşer’in belirttiği gibi “Doğruda birlik, doğrudur. Yanlışta dahi birlik doğrudur. Çünkü bizatihi birlik, doğrudur.”¹⁷⁷

Taşer, yaşamı boyunca büyük devlet hasreti ile yaşadı. Bakış açıları, değerlendirmeleri, ölçüleri hep büyük devlete göre idi. Bu yüzden onun sohbetlerinde ara sıra tarihle günün aktüel gerçeği karışır ve dinleyenler gerçeği kavramakta zorluk çekerlerdi.¹⁷⁸ Devlet şuuru çok güçlüydü. Devlet’in Türk milleti için hayati önem taşıdığını bilir, devletsiz bir milletin varlığını uzun süre devam

¹⁷⁵ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 309- 310.

¹⁷⁶ M. Hanefi Bostan, “Dündar Taşer ve Türk Tarihi İle İlgili Fikirleri”, **Türk Yurdu**, C. 9, S. 22, Kasım 1988 : 25.

¹⁷⁷ Murat Yılmaz, “Dündar Taşer”, **Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce: Milliyetçilik**, C. 4, İletişim Yay., İstanbul 2003 : 671.

¹⁷⁸ Nevzat Kösoğlu, **Dündar Taşer**, Alternatif Yay., Ankara 2003 : 57.

ettiremeyeceğine inanırdı. Bunlar derin bir tarih şuurunun ve geniş bir kültür birikiminin eseri olarak yapılan ciddi tahlillere dayalı sağlam hükümlerdi. Devletin gücünü, itibarını zedeleyebilecek her görüş ve harekete tavizsiz itirazı olmuştur. Türklerin tarihin derinliklerinden beri, güçlü bir devlet şuru taşıdıklarını, Orhun Abideleri'ndeki tespitlerin bunun somut örnekleri olduğunu, Osmanlı döneminde ise bu idrak ve anlayışın en üst noktalara ulaştığını belirtirdi.¹⁷⁹

Bizim tarihimizde milletimizin tek bir büyük devlet halinde toplandığı devirler yok değildir fakat, Osmanlı'na kadar bazı devletler kudretli hükümdarların şahıslarına ve dünya şartlarına bağlı kalmaktan öteye gidememiştir. Hiçbir zaman Osmanlı gibi tam bir müessese bütünlüğü arz etmemiştir. Mesela; Timur, Yıldırım'ı mağlup etti. Aradan on yıl geçtikten sonra yenilen Yıldırım'ın devleti bütün haşmetiyle yeniden toparlandığı halde Timur'un imparatorluğu parçalandı. Timur Bey'in devleti de Selçuklu sultanları devrinde olduğu gibi, hanedan mensupları arasında paylaşılmıştı. İlk defa Osmanlı devletin bütünlüğü ilkesini her türlü korkunun, endişenin, çıkarın v.s. üzerinde tutarak, bütünlük uğruna evlatlarını veya öz kardeşlerini feda etmek cesaretini, basiretini ve fedakârlığını gösterdiler. Biz bugün devlet için uyuz kedimizi dahi feda edemezken, bir de onların bu tavrını anlayamıyoruz, üstelik bu işi bir saltanat hırsı ile izah ediyoruz. Onlar pekala memleketi şehzadeler arasında paylaştırarak hem saltanatlarına devam ederler hem de büyük bir manevi ızdıraptan kurtulabilirlerdi.¹⁸⁰

Devletin devamı için boğdurttuğu oğlu Mustafa Şehzade'nin cenaze töreninde gözyaşlarını tutamayan ve cenaze namazı kılmakta bile güçlük çeken Kanuni'nin duyduğu acıyı düşünmek bile bize inanılmaz gelmektedir. Ayrıca, kardeşi Korkud Sultanın gönderdiği mektubu okurken gözlerinden sel gibi yaş boşanan Yavuz'a -kardeş katili- damgasını vurmak için duygusuz olmak gerekir. Onlar kardeşleri veya oğulları ile birlikte devlet ve millet için kendilerini de kurban vermekte tereddüt etmeyen fedakâr insanlardır.¹⁸¹

¹⁷⁹ Nuri Gürgür, "O, Bir Alperen'di", **Dündar Taşer in Hatırasına Armağan**, (haz. Yücel Hacaloğlu), Türk Yurdu Yay., Ankara 1998 : 23

¹⁸⁰ Erol Güngör, **a.g.e.** : 126- 127.

¹⁸¹ M. Hanefi Bostan, **a.g.m.** : 27.

Devletin birliği uğruna evladının gözlerine mil çektiiren Hüdavendigâr Murat Han, yine devleti uğruna şehit oldu. Kardeşi Yakup Çelebi'yi katlettiren Bayezid hayatı boyunca ölümle kol kola gezdi ve milletin karşısındaki her tehlikeye karşı en önde ve tek başına çıktı. Devlet için (kim yaptırabilir ki acaba?) canından çok sevdiği iki oğlunu idam ettiren Kanuni, ömrünün en güzel yıllarını çadırılı ordugâhta geçirdi ve nihayet bile bile ölümün kucağını seçti. Çelebi Sultan Mehmet, Ankara Savaşı'ndan sonra milletin dağılmasını ve esir olmasını engellemek için kardeşlerinin ölümünü hazırlamıştır. Kısaca, kardeş veya evlat kaybederek saltanat sahibi olan hiçbir Osmanlı Sultanı, elde ettiği tahtı şahsi rahatı için kullanmamıştır.¹⁸²

Budin Beylerbeyi, seksenlik vezir Uzun İbrahim Paşa, sefer öncesinde kurulan savaş divanında, önce Yanık gibi civar kalelerin alınmasını, sonrasında Viyana üzerine gidilmesini söylemişti. Viyana dönüşünde, ufak tefek bazı hatalarını öne sürerek Veziriazam Merzifonlu Kara Mustafa Paşa onu idam ettirmişti. Uzun İbrahim Paşa, öldürölmeden önce padişaha göndermiş olduğu mektubunda, kendisinin haksız yere öldürölceğini, günahsız olduğunu belirtmekte ama arkasından şöyle demektedir: “Fakat zinhar Padişahım, ona kıymayınız; devleti bu badireden kurtaracak yine odur. Yeri doldurulamaz bir vezirdir.” İşte kendinden önce devleti düşünen insanlar bunlar. Hammer'in bu olay için “Roma'da bile görölmemiştir.” Deyişine Taşer “Nerede görölümüştür ki?” diye ilave yapar.¹⁸³

Merzifonlu Kara Mustafa Paşa, padişahın kendisini azlettiği hakkındaki yazı geldiği zaman, Belgrat Paşa Sarayında öğle namazını kılmaktadır. Mağlubiyete uğrayan her vezir gibi, sonunun ne olacağını bilmektedir. Bostancıyı almış, kabul etmiş, sunduğu fermanı öpüp başına koymuş ve okumuştur. Haberciye, hakkında azilden başka bir padişah emri olup olmadığını sormuş ve “evet” cevabını almıştır. Bunun üzerine abdest tazeleyerek iki rekat namaz kılmış; bedeninin toprağa düşmesinin temini için yerdeki seccadeyi kaldırmış, kibleye dönerek cellatlara:

¹⁸² Erol Güngör, **a.g.e.** : 127.

¹⁸³ Nevzat Kösoğlu, **a.g.e.** : 41- 42.

“Şöyle bir hoşça tutun” demiş ve Kelime-i Şahadet getirdikten sonra öldürülmüştür.¹⁸⁴

İstanbul’dan binlerce kilometre uzaklıkta ordusunun başında bulunan Merzifonlu Kara Mustafa Paşa ölüm cezasından kaçmamış ve hemen boyun eğmiştir. Bilir ki kendine gelen hüküm bir şahsi garezin veya düşüncesizce verilmiş bir kararın eseri değildir; hatta daha başında bu riski göze alarak vazife istemiştir.¹⁸⁵

Merzifonlu Kara Mustafa Paşa’nın sessiz ve sedasız fakat dindarane ve vakurane bir huşu ile canını teslim edişi, devlete ve padişaha karşı duyulan hudutsuz itaatin manevi temel ve devlet idrakinde ulaştıkları şu erişilmez merhaledir.¹⁸⁶

Tarihimize baktığımızda kellesi alınan birçok vezir var. Fakat hiç kimse ve devlet dahi, onların hain olduğunu söylememiş ve iddia etmemiştir. Onları, hataları olan fakat şerefleri de çok yüksek kabul edilen adamlar olarak görmüşlerdir. Çocuklarına devlet maaş bağlamış, Padişah tıpkı bir aile reisi gibi onların çocuklarına bakmıştır. Bu vezirlerin oğulları vezarete ve hatta sadarete kadar yükselmişlerdir. Bu çocuklar da babalarının öldürülüşü için kesinlikle devlete karşı bir düşmanlık duymamış hatta devlet için çabalamışlardır.¹⁸⁷

Taşer, devlete bağlılığı ile bilinen Tiryaki Hasan Paşayı da örnek verir. Tiryaki Hasan Paşa, altı bin-sekiz bin arasında bir kuvvetle, seksen bin kişilik Nemçe ordusuna karşı Kanije kalesini müdafaa etmiştir. Seksen bin kişilik orduyu çeşitli stratejilerle yenmeyi başarıyor. Bu büyük başarıdan dolayı kendisini takdir eden padişah, ona Hatt-ı Hümayunla vezaret tevcihi ediyor. Hasan Paşa bu teveccüh karşısında hüngür hüngür ağlıyor. Bunun da sebebi de an’anede böyle bir iş için Hatt-ı Hümayunla vezaret tevcihi olmamasıdır.

¹⁸⁴ M. Hanefi Bostan, **a.g.m.** : 26.

¹⁸⁵ Erol Güngör, **a.g.e.** : 129.

¹⁸⁶ M. Hanefi Bostan, **a.g.m.** : 26.

¹⁸⁷ Ziya Nur, **a.g.e.** : 108- 109.

“Bizim yaptığımız nedir? Haçlı donanmasını yenen Piyale Paşa’ya Hatt-ı Hümayunla vezaret tevcih edilmedi. Biz ne oluyoruz ki, böyle bir tevcihe layık olalım. Halife-i İslam’ın Hatt-ı Hümayunu cüz-i hizmetlere mükâfat olmaya başladı. Buna teessür etmeyeyim de ne edeyim? Devlet bu kadar düştü mü?” diyor.

Hasan Paşa’nın üzülməsi ve ağlaması, devleti dünyadaki her şeyden çok daha aziz görmesi yüzündendir.¹⁸⁸

Taşer, Osmanlı Devleti’nde yaşayan bir eşkıya da bile devlet şuuru bulunduğunu örneklendiriyor. Büyük Celali Şeflerinden olan Katırcıoğlu eşkıyası af dilemek için 8-10 yaşlarındaki IV. Mehmet’in huzuruna çıkınca bayılmıştır. “Padişahımın kara kara gözlerinin nazarına dayanamadım, bayılayazdım.” demiştir. Bu kaşarlanmış eşkıya reisini bayıltan 8 yaşındaki çocuğun bakışları değildir. Asıl neden, çok köklü bir inanışla sevilen ve sayılan, tarihi nüfusa sahip devlet telakkisinin tesiridir. Zaten, milletçe böyle yüksek bir devlet şuuruna sahip olmasaydık, kesinlikle bekamızı devam ettiremezdik. Sadece böyle bir devlet idrakine sahip milletler, büyük millet ve büyük devlet olmuşlardır.¹⁸⁹

Taşer, Osmanlı Devletinin böyle büyük bir devlet olmasının tesadüf olmadığını; ancak böyle yüksek bir seviyeye bu şekilde sahip olunan devlet şuuru ile elde edilebileceğini belirtmiştir. Osmanlı Devlet adamlarının halka hizmeti Hak’ka hizmet olarak kabul edip, bu sorumluluğu taşıdıklarını yine Taşer tarihi örneklerle ispatlamaya çalışmıştır;

Fatih’in ayaklarında zahmet olduğu ve yürüyemediği halde, ölüm yolculuğu olan son sefere çıkışı müthiş bir özveridir. I. Abdülhamit’in Özü’nün düşman eline geçmesiyle nüzül isabetinden vefat etmesi. Halk ekmek sıkıntısı çekince Sultan İbrahim’in gözlerine uyku girmemesi.¹⁹⁰ İşte bizdeki bu anlayış Hz. Ömer’e dolayısıyla Hz. Peygamber’e dayanıyor. Bunun içindir ki görevinde kusuru görülen bir memuru idam ettirebilen bir sadrazam dul bir kadının evini istimlâk

¹⁸⁸ Ziya Nur, **a.g.e.** : 21.

¹⁸⁹ Ziya Nur, **a.g.e.** : 102.

¹⁹⁰ M. Hanefi Bostan, **a.g.m.** : 27.

edemezdi.¹⁹¹ Taşer, buna benzer örneklerin Osmanlı tarihinde çok olduğunu, bilhassa 18. yy' a kadar gelen devlet adamlarında devlet şuurunun çok belirgin olduğu belirtilmektedir.¹⁹²

Taşer, Türk Milletinde tekrardan yüksek bir devlet şuurı özlemini şu sözlerle dile getiriyordu:

“Bir devlet anlayışımız vardı. Başka hiçbir milletinkine benzemeyen, hiçbir millettan aktarılmamış bir kurumdur. Herkesin üstünde herkesin riayet ettiği ve padişah dahil bütün milletin can borcu olan; bir devlet. Onun uğrunda ölmek, şereflerin en büyüğü idi. Bu şeref 78 yaşındaki hasta Kanuni'yi Zigetvar seferine yolluyordu. Bu uğurda ölene;¹⁹³”

2- VATAN

Dündar Taşer'e göre; dünyada Türk'ün bulunduğu her toprak parçası vatandır. Kerkük, Tebriz, Üsküp, Bahçesaray bu şehirlerin her biri Taşer için Gaziantep'ten farksızdı. O Türk'ün olduğu her yeri seviyor ve vatan olarak kabul ediyordu.¹⁹⁴

Eskiden vatan kelimesini, doğup büyüdüğümüz yer anlamında kullandığımızı hatta yabancıların bile böyle kullandıklarını belirtir. Mesela, İngilizcede 'country' köy, vatan, kır manasına gelir. Almancada 'vaterland' baba memleketi demektir. Bize vatan kelimesi Arapçadan gelme bir kelimedir. Anlamı 'oturulmuş yer' demektir. Bizim fıkıhta geçen 'vatan-ı süknâ', 'vatan-ı aslî' kelimeleri ile idari teşkilatımızda geçen 'ocak-ocaklık', 'yurt-yurtluk' kelimeleri de aynı anlamda kullanılmaktaydı. Bugün vatan deyince, hâkimiyetimiz altındaki toprak parçaları veya Türk bayrağının dalgalandığı yerler aklımıza gelmektedir. Gerçekte,

¹⁹¹ Erol Güngör, **a.g.e.** : 128- 129.

¹⁹² M. Hanefi Bostan, **a.g.m.** : 27.

¹⁹³ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 247.

¹⁹⁴ Asuman Taşer, “Eşi Asuman Taşer, Dündar Taşer'i Anlatıyor”, **Dündar Taşer in Hatırasına Armağan**, (haz. Yücel Hacaloğlu), Türk Yurdu Yay., Ankara 1998 : 35.

‘Türklerin vatani’ veya ‘Türklerin vatanları’ derken bizim aklımıza hemen soydaşlarımızın oturduğu yerler gelmelidir.¹⁹⁵

Dündar Taşer asıl vatan toprağını bulmak için formül üretmiştir. Ona göre, nerede evliya kabri varsa orası Türk toprağıdır. Çünkü Yahya Kemal, Milli Mücadele döneminde Türk askerlerini anlatırken, bütün ecdat ruhları ile düşmana karşı birlikte çarpıştığını, hatta eskiden sadece yeşil bayrakla saflar önünde görülen ecdadın bu defa ordu ile savaşa katıldığını söyler.

İstanbul fethedilirken de ordunun önünde de bir ruh ordusu vardı. Eyüp Sultan, Hacı Bektaş, Hacı Bayram ve daha niceleri fethettiğimiz her yerde, müdafaa ettiğimiz her yerde daima ruhlar önümüzde olmuşlardır. Türk topraklarını, elimizden çıkmışlar dahil, gezin her kasabanın fetih hikayesi vardır. Ya oradaki halkı Müslüman etmek için gitmiş bir veli kafirler tarafından şehit edilerek mezarı düşman elinde kaldığı için kurtarılmasını ister ve fetihde askerin önüne düşer, ya muhasara sırasında evliyadan biri askere gizli bir giriş yeri gösterir, ya bir veli düşmanın topraklarını eliyle tutarak İslam askerini zarardan korur, ya da muharebenin en sıkıntılı anında beyaz atlı, yeşil sarıklı insanlar peyda olarak düşman saflarını darmadağın ederler. Bu ruhlardan hiçbiri gelmese bile fetih sırasında asker içinde bulunan bir veli şehit olarak yeni alınan yere defnedilir ve orası mukaddes bir toprak olur. İşte asıl vatan toprakları da buralardır. Bunun içindir ki türbelerin bizim için manevi değeri yüksektir.

Osmanlı’da Bağdat surlarına hücum ederken can veren Türk erlerinin gönlünde İmam-ı Azam’ın türbesi yatıyordu; Fahrettin Paşa’nın ordusu çekirge yiyip çarık kemirerek peygamber efendimizin mezarını savunmuştur. Bursa’yı işgalden kurtaran Türk askeri, Osman Gazi’nin türbesi önünde hora tepen Yunanlı’yı kovalamıştır.¹⁹⁶

Dündar Taşer’e Devlet mi önemlidir? Vatan mı? Diye sorsalardı tereddütsüz ‘devlet’ derdi. Ona göre milli görüşümüzde vatan, asli ve en esaslı unsur değil; hâkimiyet sembolü olan bayraktır. Bayrak nereye gidiyorsa Türk de oraya gitmiştir.

¹⁹⁵ Ziya Nur, **a.g.e.** : 138.

¹⁹⁶ Erol Güngör, **a.g.e.** : 132- 133.

Türk ancak bayrağın dalgalandığı yani devletin hakim olduğu yerlerde yaşayabilmiştir. Onun çekildiği yerde yaşayamamıştır.¹⁹⁷ Taşer buna şu örneği vermektadır: 1774’de Kırım mirzalarının bir kısmının ihaneti yüzünden bu yarımada elimizden çıkıyor. Buraya Ruslar tarafından Rus taraftarı olan ve Şahin Giray ismini taşıyan bir Han getiriliyor. Kırım Türkleri, hıyanet sembolü olan bu Han’ı atıyorlar ve eski hanlardan Devlet Giray’ı başa geçiriyorlar. Devlet-i Aliyye’ye binlerce imzalı ve mühürlü bir mazbata ile büyük bir heyet gönderiyorlar. Bu heyetin teklifi çok şaşırtıcı “Ya eskisi gibi size tabii oluruz, bizi yine siz idare edersiniz yahut da bize mülkünüzde yerleşecek bir yer gösteriniz; Kırım’ı toptan terk etmeye kararlıyız.” diyorlar. Bu teklif, Türk’ün devletsiz yaşayamadığının en açık örneğidir. Türk’e göre devlet, Onsuz yaşanmayan, yaşanamayacak olan yani vücuda zaruri bir varlıktır. Bunun en büyük sembolü de bayraktır. Sonuçta, yükseliş ve fütühat devirlerinde daima ileriye giden ve Türkü de beraberinde götüren bayrak, gerileme devirlerinde aksine bir seyir izliyor. Yani bayrak nereye gidiyorsa Türk de oraya gidiyor. Türk bayrağının dalgalanmadığı yerde, yani devletin hakim olmadığı yerde yaşayamıyor.¹⁹⁸ Demek ki, devlet ve onun hakimiyet yahut hükümdarlık sembolü olan bayrak, vatandan daha asli bir unsurdur.¹⁹⁹

Bizde ‘vatan’ kavramını, Namık Kemal’in çıkardığı söyleniyor. Şimdi Namık Kemal’in vatan dediği topraklarda yeller esiyor. Onun zamanında Tuna’ya, Yemen’e, Mısır’a, Trablusgarb’a uzanan vatan, şimdi avuç içi kadar bir yere sığıdı. Kendi mutasarrıflık ettiği Sakız bile bugün bizde değil.²⁰⁰

Taşer ayrıca vatan kavramının ve tarihimizin çarpıtılışını şöyle anlatır:

“Benim neslimden olanlar imparatorluğumuzu haritada, yani kağıt üzerinde gördüler. Devletimiz bize göre bir coğrafya parçasından ibaretti, ama bu büyük coğrafya bile kitap sahifesine çizildiği zaman adeta avuç içi kadar ufak görünüyordu. Çocukluk çağı ile zaman idraki, mekan idrakini, içinde yaşadığı kasaba hudutları içinde kalmış olan genç bir

¹⁹⁷ M. Hanefi Bostan, **a.g.m.** : 30.

¹⁹⁸ Ziya Nur, **a.g.e.** : 138- 139.

¹⁹⁹ M. Hanefi Bostan, **a.g.m.** : 30.

²⁰⁰ M. Hanefi Bostan, **a.g.m.** : 30- 31.

insan elbette ki, dünyanın yarısını kucaklayan bir tarih vakıasını kavrayamazdı. Biz dağılan devletimizden elde kalan toprakları da haritada gördük, ama bu harita aynı ebatta kâğıtlara çizildiği için en az imparatorluğumuz kadar yer kaplıyor, hatta teferruatlı olması yüzünden bize daha büyük gibi geliyordu.

Yaşımız ve bilgimiz ilerledikçe önce coğrafyayı tanıdık. Cihan harbindeki bozgunda topraklarımızın elden gittiğini, bize sadece Anadolu yarımadasının kaldığını anlamadık. Ama öğretmenlerimiz bize hep yabancı milletlerin bizden ayrıldığını, bizim de kendi topraklarımıza çekildiğimizi söylüyorlardı. Biz bu tarih görüşü ile radyolarda her gün okunan Rumeli, Kırım, Yemen türkülleri arasında tezaadı da fark edecek halde değildik. Ailemiz ve yakınlarımız arasında Hicaz'da, Gazze'de, Balkanlar da hatta Azerbeycan'da savaşmış ihtiyarlar vardı; bunlar kaybettiğimiz topraklar için ağlar dururlardı. Öğretmenimize göre bunlar Arab'ın, Acem'in ülkesini korumak için boş yere kan dökmüşlerdi. Ama Kâbe'nin müdafaasında da bulunan dedem, Arap diye bir millet ve devlet tanıımıyordu. O, İngilizlere karşı devletimizin topraklarını korumak için savaştığına inanıyordu. Bilgisine saygı duyduğum öğretmenimizin ilkokul görmemiş dedemden cahil olduğunu anlamam için aradan uzun yıllar geçti. Bir gün İstanbul ve Edirne de elimizden çıksa, öğretmenimiz herhalde onların zaten Bizans toprağı olduğunu, bizim yine vatanımıza çekildiğimizi söyleyecekti. Bize vatanın iyi bir tarifini yapan olmadı, ama öyle anlaşılıyordu ki, vatan düşmanlarımızın bizden almadıkları yerdı. Wilson'un teklif ettiğı plan gerçekleşseydi, Türk vatanı Konya vilayeti olacaktı. Acaba o zaman birisi çıkıp da bizim buraya Orta Asya'dan geldiğimizi, başkalarının yurdunda haksız yere bulunduğumuzu söylese ne yapacaktık? Rumeli gibi, Suriye ve Irak gibi, Arabistan gibi, Mısır ve Kuzey Afrika gibi, Akdeniz adaları gibi, Balkanlar gibi, Budin ve Belgrat gibi Anadolu yarımadasını da sonradan almış değil miydik?"²⁰¹

3- NİZAM

Türk milleti kendini dünyaya nizam vermek için yaratılmış bir kavim olarak kabul etmiştir. Bu inançla da cihan hâkimiyetleri kurmuştur. Dünya'da nizamı sağlamak için de büyük mücadelelerden kaçınmamıştır. Fetihlerimiz, istilalarımız, bütün savaşlarımız bu gaye için yapılmıştır. Bu duygu bu inanç o kadar derin, o

²⁰¹ Nevzat Kösoğlu, a.g.e. : 20- 21.

kadar köklüdür ki bu konuda ‘yol yordam bilmez’, ‘dirlik, düzen kalmadı’ gibi yüzlerce atasözlerimiz vardır. Sened-i ittifak’ta ‘Herkes büyüklüğünü küçüklüğünü bilecek’ hükümleri de yer almaktadır.²⁰²

Türk tarihine baktığımız zaman, binlerce senelik geçmişi içinde birçok büyük zaferlere imza atmışız. Bir o kadar da sıkıntılı dönemlerden geçmiştiz. Bütün bunlardan sıyrılarak yeniden cihan devletleri kurmuş isek bunun tek açıklaması cemiyet nizamındaki sert ve kararlı hayatîyet dolu cevherdir.²⁰³ Milletimizin asırlarca varlığını sürdürmesinin sebebi, ‘Nizam-ı Alem’ anlayışı çerçevesi ile dünyayı ve olayları tanzim etmesinden kaynaklanmaktadır.²⁰⁴

Osmanlı Hanedanı, ‘Nizam-ı Alem’ için öz evlatlarının katline rıza göstermiştir. Fatih Sultan Mehmet, bu husustaki meşhur kanununda ‘devletin ekber evlada intikal edeceğini’, şehzadelerin ‘Nizam-ı alem ve selamet-i din-ü devlet için’ katledilebileceklerini müş’ir kanunu, o zamanki hukuk şinasların reyi ve içtihatları ile ortaya koymuş ve ‘bu atam ve ecdadım kanunudur, benim dahi kanunumdur, benden neslen ba’de neslin gelenler, mucibinde amel ideler.’ diye istikbaldeki Osmanoğullarına dahi emir vermiştir. Kardeş katline izin veren Fatih Sultan Mehmet, iki oğul sahibi bir hükümdardı. Sırf düzenin bozulmaması için oğullarından birinin feda edilmesine rıza gösterebilmiştir. Bu aslında çok takdir edilmesi gereken çok azametli bir karardır. Osmanoğlu, bununla milletin rahatı ve huzuru, alemin nizamı, devletin ve dinin selameti için, kendi ailesinden kan fedakarlığı yapıyordu.²⁰⁵

Taşer, nizam fikrinin sağlam temellere dayandığını Gaziantep’in İnkılâp Köyündeki Salah Ağa’nın; ‘Türk gene cihangir olacaktır. Bundan şüphe eden kafir olur. Çünkü Allah bu milleti dünyaya nizam vermek için yarattı.’ Sözüyle olan inancı pekiştirmiştir.

Taşer, nizamın bozulmasını üç temel konuda işliyor:

²⁰² Dündar Taşer, **a.g.e.** : 152.

²⁰³ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 83.

²⁰⁴ Gürgür, **a.g.m.** : 23.

²⁰⁵ Ziya Nur, **a.g.e.** : 65; Dündar Taşer, **a.g.e.** : 68- 69.

- 1) Batılılaşma,
- 2) Yanlış demokrasi denemesi,
- 3) İdareden yoksun idareciler.²⁰⁶

Batılılaşma, nizam desturunu bozmuştur. Çünkü batının üstünlüğünü, onların kanunlarında, içtimai kıymet hükümlerinde sanmak ve onları olduğu gibi tercüme ve ithal etmekle aynı seviyeye geleceğimize inanmak hatası işlenmiştir. Onların hayatlarına uygun gelen unsurlar, bize ters geldi. İthal ettiğimiz nizam, bizim mazimize aykırı olduğu için bizimkilerle çatıştı. Bu çatışma sonucu nizam yıprandı.

Demokrasi denemesi nizamdaki bozulmayı artırdı. Hırslı ve basit politikacılar, siyasi usul tartışmalarını, saygısızlık, iftira, hakaret haline getirdiler, suratına tükürülecek kadar aşağılık davranışlar oldu. Suratına tükürülen kişi, bir süre sonra Cumhurbaşkanı seçildi ve sancakla selamlandı. Ayrıca milleti idare etmeye soyunan erdemden uzak idareciler, saygısızlıklarıyla, terbiyesizlikleriyle, düzensizlikleriyle millete kötü örnek teşkil etmişlerdir.²⁰⁷

Dündar Taşer, millet için yapılacak anayasanın, kanunun, nizamın oluşturulurken özellikle bir noktaya dikkat edilmesi gerektiğini belirtir. Taşer'e göre, hiçbir kanun, hiçbir nizam ve hiçbir kişi millettten üstün olamaz ve üstün görülemez. Çünkü asıl olan millettir. Hizmet onadır ve her şey ona layık ve yararlı olduğu nispette muteberdir.²⁰⁸

4- BATILILAŞMA

Osmanlı Devleti kurulduğunda sınırları küçüktü ama bu küçük devletin fazileti, müsamahası, ideali de büyüktü. Bu özellikleri taşıyan devlet her yaz 3 ay sefere çıkar, 3 gün 3 saat kılıç çekilir. Bunun sonucunda da bir ülke bir vilayet olarak devlete katılırdı. Bu fetihler asırlarca aralıksız devam etti. Bu fetihler istismar ya da

²⁰⁶Dündar Taşer, **a.g.e.** : 69.

²⁰⁷Nevzat Kösoğlu, **a.g.e.** : 99.

²⁰⁸Dündar Taşer, **a.g.e.** : 338.

sömürü için değil; hoşgörü, adalet ve huzurun tesisi içindi. Yeryüzünde Osmanlı padişahları ‘’Hakan-ı Berri ve Bahrin’’, ‘’Sultan-ı iklimi Rum’’, ‘’Halife-i Ruyi Zemin’’ olarak kendine otorite tanımadı. Ta ki 1699 Karlofça Antlaşmasına kadar.²⁰⁹

Karlofça Antlaşması ile yaşanan toprak kaybı devlet adamlarını yenilik yapma sürecine itti. Batılılaşma da bu süreçten itibaren kendini hissettirdi. Sünnet adına Kadızadeliler ortaya çıktı. Çakşırın, kavuğun, kaftanın haram olduğunu bunlardan soyunursak her işin yoluna gireceğini iddia ettiler. Başka taraftan Avrupacılar türeyerek, pantolon giyilirse, pelerin taşınırsa, fes giyilirse meselenin çözüleceğini iddia etmişlerdi. Bunlar ülkeyi daha kötü bir hale getirmekten başka bir şey yapmamışlardı. Yani ne Kadızadeliler İslamı anlayabilmişti ne de Avrupacılar Batı’yı anlamıştı.²¹⁰

Batılılaşma hastalığı o kadar vahim hale geldi ki II. Mahmut kendi ordusu olan ‘’Yeniçeri Ocağını’’ topa tutmuş. Devleti kuvvetlendirmek için de ‘’Nizam-ı Cedid’’ adı verilen yeni düzenlemelere gidilmişti. Gerçekte, bu yapılanlar toplumda manevi huzursuzluğa sebebiyet vermekteydi. Mesela, 1938 yılında Serbest Ticaret Antlaşması’nın imzalanması üzerine ülkedeki mevcut sanayinin mahvolacağından korkan genç padişaha karşı, batıcı Reşit Paşa, Avrupa’nın serbest ticaretle geliştiğini ileri sürerek antlaşmayı onaylatmıştır. Reşit Paşa gibi kişiler namus telakkisinden uzak bir tavır sergileyerek, devletin içindeki saygınlığı, kudret ve nüfusu azaltmıştır. Devamında eğer Tanzimat ilan edilirse her şeyin düzeleceği zannedildi ama daha kötü sonuçlar ortaya çıktı. Yine I. Meşrutiyet ilan edilirse ve padişahın yetkileri kısıtlanırsa Osmanlı’nın kurtulacağı, Kanun-i Esasi ilan edilirse Hristiyanların Osmanlı’ya daha bağlı olacağı düşünülmüştü fakat hiçbirisi olmadı aksine daha kötü sonuçlar elde edilmişti.²¹¹

Avrupa ile Osmanlı toplumları arasında temel farklar vardır. Mesela; Osmanlı Avrupa gibi feodalite olmamıştır. Ayrıca Osmanlı hanedanı için Aristokrat demek de mümkün değildir. Türk tarihinde halkı ezen bir rejim olmamıştır. Halk yukarıya yani idarecilerine daima ‘’hürmetkâr’’ bir şekilde davranmıştır. İdareciler

²⁰⁹ Türk Yurdu’ndan, ‘’Dündar Taşer’siz Yıllar.’’, **Türk Yurdu**, C. 8, S. 5, Haziran 1987 : 6.

²¹⁰ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 34.

²¹¹ M. Hanefi Bostan, **a.g.m.** : 28- 29.

de halkı “Allah’ın emaneti” olarak görmüş ve yükselmenin ölçüsünü halka hizmetle paralel bilmişlerdir. Esasen idareciler de kabiliyet, zekâ ve ahlaklarına göre halk içinde yükselip gelmişlerdir. Eski Osmanlı nizamında bu nedenlerden dolayı halk ile idareciler arasında bir tezat olmamıştır, ayrıcalıklı sınıf ise zaten yoktu. Bugün Batılılaşma hastalığının bir sonucu olarak Türk toplumunda ayrıcalıklı bir sınıf meydana getirilmeye çalışılmaktadır.²¹²

Osmanlı’nın kuruluşundan Tanzimat devrine kadar böyle bir zıddiyet yoktu. Makam-ı Saltanat, Ocak ve Askeri teşkilat, ilmiye ve kalemiye sınıfları hep milletteki inanış, iman, an’ane ve kıymet hükümlerinin üzerine oturmaktaydı. Tımarlı Sipahi teşkilatı, ayan ve ocaklı beylikler, yani hanedanlar, aynı uygunluğun içindeydiler. Mesela, Sipahinin elde ettiği servet ve kudret, halktan aldığı öşre bağlı idi. Yani, halkın huzurlu ve bollukta olması Sipahinin de mutlu olması demektir.²¹³

Tanzimat’tan sonra, kurulan müesseseler ile halk arasında kopmalar başlamıştır. Bu müesseseler, Türk milletinin tarihi köklerine bağlı olmadan Batıya benzemek maksadıyla teşkil edilmiş olduğundan, milletin menfaatlerine, itikatlarına, inançlarına aykırı bir gelişme takip etmiştir. İşte batılılaşma ile bu kurumların mensupları kendilerini, milletin üstünde, ona hizmet için değil, onu ıslah etmekle görevli kimseler gibi davrandılar. Bunun neticesinde sabit maaşlı, merkeze bağlı, milletten kopuk bir zümre meydana geldi. Bu tezatlık Cumhuriyet’e kadar arttı. Cumhuriyet’ten sonra özellikle de Laikliğin yanlış yorumlanmasıyla da halk ile müesseseler arasındaki bağlar tamamıyla kopmuştur.²¹⁴

Taşer ayrıca, Batı’nın idari ve hukuki yapısının kendi tarihi ve toplumsal gelişmesinin sonucu olduğunu, bizim tarihi gelişme ve yapımızın onlarinkinden çok farklı olduğunu belirtmektedir. Mesela, Avrupa’da parlamentoların doğuşunda önemli sebeplerden biri vergilerdi. Türkiye’de kurulan senatonun da batı sevdasından kaynaklandığı ortadadır. Bu batı sevdasıdır ki ülkemizde nizamın, siyasetin ve diğer unsurların bozulmasında etkilidir. Batılılaşma milletimizi çıkmaza sokmaktadır. Batıyı üstün tutmak, onların kanunlarını, toplumsal kıymetlerini ithal edince onların

²¹² Murat Yılmaz, **a.g.m.** : 673.

²¹³ Ziya Nur, **a.g.e.** : 52.

²¹⁴ M. Hanefi Bostan, **a.g.m.** : 29.

seviyesine ulaşacağımızı düşünmek büyük bir hatadır. Onların nizamına uygun gelen unsurlar bize ters gelmiştir. İthal edilen nizam bizim mazimizle uyuşmamıştır. Bu sebeptendir ki bu yenilikler bizim kökten gelen kanun, örf ve adetlerimizle çatıştı. Bu çatışmadan mevcut yıkıntı doğdu. İçinde bulunduğumuz anarşinin sebebi ise, inandığımız değerlerle uyguladığımız değerlerin farklı olmasından kaynaklanmaktadır.²¹⁵

Taşer, batılılaşma sevdasının Cumhuriyet döneminde de devam ettiğini düşündüğünden aydın kişilere şu soruyu yöneltir: ”Cumhuriyet devrinde kapitülasyon yok, tekke yok, medrese yok, neşriyat yok, o halde gerileme neden durmamıştır?²¹⁶” Kısaca Taşer’e göre batılılaşma hastalığı bizi ileriye götüreceğine aksine geriye götürmüştür.

Taşer, Ramsey Mc Donald’ın Hindistan’daki batılılaşma hastalığını anlatırken, Türkleri de dikkatli olmaya davet ediyor. Ramsey Hindistan’daki batılılaşmayı şöyle anlatmaktadır:

“Biz onları yalnız kendi kültürlerini tahkir etmeye ve kaldırıp atmaya sevk etmekle kalmadık, evlerini, iklime tahammül edemeyecek mefruşat ve eşya ile doldurmalarını istedik. Hindistan’daki fikri Eurasionisme yani melezleşme ve piçleşme cidden müthiştir. Bu tarz düşünceye kapılmış dimağlar birer serseri, birer avaredirler. Bunlar hiçbir medeniyete, hiçbir vatana, hiçbir tarihe mensup değildirler. Bu beyler, asla tahmin olunamayan bir ihtirasla bir takım fikirler icat ederler. Bu fikirler hayatı tekzip eder. Bunlar ilerlemeyi ve kültürel tekâmülü isteyen kimseleri, mazideki kültürlerinden mahrum ederler. Verdikleri gıda ise besleyici olmaktan ziyade tahrip edici ve kafa karıştırıcıdır. Biz Şark fikrine bir Garb kanaat ve huzuru vermedik; tam bir fikri ve ahlaki anarşi doğurmaya ise hakkıyla muvaffak olduk.”²¹⁷

²¹⁵ Nevzat Kösoğlu, **a.g.e.** : 36; 63.

²¹⁶ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 245.

²¹⁷ Ziya Nur, **a.g.e.** : 54.

Günümüzde de etraflıca bakıldığında bize de oynanan oyunların bunlardan farksız olmadığı rahatlıkla görülebilir.

Taşer, bugünkü hale gelmemizde ki en önemli neden olarak, geçmişteki önemli değerleri yitirmemizden kaynaklandığını belirtmektedir.²¹⁸ Ayrıca her yeninin iyi anlamına gelmeyeceğini, eski Dolmabahçe Sarayı'nın yeni yapılan gecekondudan daha iyi olduğuna dikkat çeker. Genellikle bizim kıymetli değerlerimiz yerine, kıymetsiz yeniye tercih ettiğimizi üzüntüyle dile getirmiştir. Taşer, Batı'dan teknik ve ilmin alınması ve mutlaka takip edilmesi gerektiğini de önemle vurgulamıştır.²¹⁹

Taşer'e göre, milli telakkiden, milli düşünce ve ölçülerden ne kadar uzaklaşırsa o kadar güçlü ve ileri olacağımızı zanneden bu batı hastalığını tedavi ve izole edecek bir akım, bir milli hareket lazımdır. Taşer'e göre bu görevde öncelikle milliyetçi gençlere düşmektedir.²²⁰

5- EĞİTİM VE İLİM

Dündar Taşer, Tanzimat'tan beridir devam edip gelen halledilmemiş konuların en önemlisi olarak eğitimi görmüştür. Ayrıca Taşer'e göre eğitim halledilmeden de hiçbir meseleyi çözmenin imkânı yoktur. Eğer sorunlar çözülmek isteniyorsa eğitime ve eğitimciye önem verilmelidir. Çünkü ileri tekniği bulan da, uygulayan da insandır. Bu insanlar da eğitimcilerin eseridir.²²¹

Gençlik, milletimizin geleceği için bir teminattır. Bizim milletimiz kalkınma mücadelesini, semizlenip geniş getirmek emeliyle yapmış değildir. Bizim milletimiz için kuvvetli ve haysiyetli bir devlet olmak, refah içinde olmaktan çok daha önce ve yücedir. Eğer ki gençliğe gerekli eğitim ve değer verilmezse istenilen sonuç alınamayacaktır.²²²

²¹⁸ Erol Güngör, **a.g.e.** : 124.

²¹⁹ Ziya Nur, **a.g.e.** : 55.

²²⁰ Erol Gürgür, **a.g.m.** : 24.

²²¹ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 65.

²²² Nevzat Kösoğlu, **a.g.e.** : 120.

Batılılaşma sürecinde yetişen nesiller, bir evvelkini inkâr etme telkini ile eğitildiler. O hale gelindi ki iyi tabirinin yerini “yeni” kelimesi aldı. İdarede yenilik, sanatta yenilik, kıyafette yenilik, yani her yeni bize iyiymiş gibi öğretildi. Ne yazık ki bu eğitim ve telkinler hala devam etmektedir. Yenilik merakıyla kimi gençlerimiz saçı ensesine dökülmüş, favorisi çenesine sarkmış, kir pis içinde “Hippi” taklitçisi, kimi ise, Stalinvari bıyıkları alt dudağını örtmüş, gözleri fersiz, sırtı kambur, başka beyinlerin düşündüğünü ağzında gevelemektedir.²²³ Bu sistemle okulunu bitirmiş gençler vatana gerçek anlamda hizmet etmeyi unutmuştur.²²⁴

Milliyetinden kopmuş, özünü yitirmiş, taklit için doğudan, batıdan garabetler arayan zavallılara, Türkiye’nin geleceği teslim edilemez. Meselemiz fazladır. Bu meseleleri çözenin tek yolu da topyekun milletin ve önemle gençliğin, eğitim sorununu halletmektir. Ne yazıktır ki bizim daha bir milli eğitimimiz bile yoktur.²²⁵

Taşer 1926’da Amerika’dan bir milli eğitim mütehasssınının getirildiğini, bizimkilerin de bu şahıstan umumi ve kapsamlı bir eğitim düzeni istediklerini belirtir. Mütehasss beyefendi ise şunları söylemiştir:

“Bizim tarihimiz; istifadeye şayan tarihi tecrübemiz yoktur; ancak 200 seneyi bulmaktadır. Eğitim mevzuunda araştırmalar, denemeler ve tecrübeler yaparak bir sisteme varmak yolunu tuttuk. Bu mevzuda bizde çok çeşitli eğitim vardır. Halbuki sizin çok uzun bir tarihiniz ve dolayısıyla pek çok tecrübeniz vardır. Eğitim nizamınızı bu tarihi tecrübenizden çıkarmalısınız.” dediğini belirtir.²²⁶

Herhalde, Amerikalı bir eğitimcinin Türk’lerin kendi tarihi hazinesinden bile haberdar olmadıklarını görünce içinde bulunduğumuz üzücü durum onu şaşırtmamıştır.

²²³ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 84.

²²⁴ Nevzat Kösoğlu, **a.g.e.** : 120- 121.

²²⁵ İbrahim Metin, “Unutulan Dündar Taşer”, **Türk Yurdu**, C. 19, S. 142, Haziran 2007 : 24.

²²⁶ Ziya Nur, **a.g.e.** : 134.

Gerçek olan şudur ki ilk ve orta tahsil eğitimin en önemli devresidir. Özellikle gençlerin geleceği için eğitimciye özen gösterilmesi gerekirken aksine, eğitimci bakımsız, perişan, kendi haline terk edilmiş bir durumdadır. Maddenin manaya üstün sayıldığı bu devirde hocaların bu durumu, onların itibarına “ki bu itibarın lüzumu şarttır” ağır darbeler indirmektedir. Bu darbenin yıktığı şey aslında eğitimci değil eğitimciye emanet edilen nesildir.

Milli örf ve adetlerimiz, eğitimciye özel bir makam ayırmıştır, hatta Osmanlı devrinde ilmiye sınıfına idam cezası uygulanamazdı. Bunun sebebi ilim adamlarına duyulan saygıdır. Eğitimcilere gerekli saygıyı tekrar kazandırmak için;

A) Eğitimcileri seçerken çok sıkı bir seçim yapılmalıdır. Ahlak, seciye, kabiliyet bakımından en üstün kişiler, öğretmen olmalıdır.

B) Eğitimcilerin yaşam standartları, toplumda herkesin imreneceği bir seviyeye çıkarılmalıdır.

C) Ordu Yardımlaşma Kurumu’na benzer bir tesisle, öğretmenlerin hem hali hem geleceği garantiye alınmalıdır. Böylelikle, sanayileşen yurttan hem katkıları hem hisseleri olacaktır.

D) Her okulun kadrosu kadar lojman yapılmalıdır.

Böylece hem eğitimcilerin hayat standartları hak ettikleri seviyeye ulaşmış, hem de eğitim bünyesi millileşmiş olacaktır.²²⁷

Taşer, ilkokulların iki kategoride eğitim vermesi gerektiğini belirtmektedir.

Birinci kategori okullar, yarı genel bilgi veren tarzda olup, burada eğitim gören çocuklar böylelikle hayata erken yaşta atılacaklar. İkinci kategorideki okullarda eğitim gören çocuklar ise yüksek tahsile devam etmek isteyen yani istekli ve kabiliyetli çocuklar için temel eğitim ve öğretim yapılacak olan okullardır.

²²⁷ Dündar Taşer, a.g.e. : 65- 66.

Öğretim parasız ve herkese açık olmalıdır. Bu yaygın eğitim yalnız adalet için değil, Türkiye'nin halini en çabuk şekilde düzeltmek ve geleceği en hızlı şekilde yüceltmek için bir zorunluluktur.

Taşer ayrıca yüksek eğitim veren müesseseleri de ikiye ayırmaktadır.

a) Üniversiteler,

b) Akademiler.

Üniversiteler; üniversiteye herkes giremeyecek, gerçek anlamda ilmi araştırma yapmak isteyenler girebilecek, bu sayede Türk üniversiteleri buluş ve fikirleriyle dünya çapında bir yükseklik meydana getirecektir.

Akademiler; memleketin ihtiyaç duyduğu tatbikatçı zümreyi yetiştirmek için akademi seviyesinde okullar kurulacak, bu okullarda okuma, yeme, yatma, giyim devletçe karşılanacak. Bu akademiler yurdun her yerine inşa edilecek. Böylece yeni kültür kentleri de oluşturulmuş olacaktır.²²⁸

Bu kurumlarda ilim sonuna kadar hür fakat hareket nizamlı olacaktır; mini etekli kızlar, ihtiyar hocaları ak saçlarından sürüklemeyecek ‘hippi’ tarzı erkekler de buralara giremeyecek, nizama herkes uyacak.²²⁹

6- MİLLET

Taşer'e göre millet, yapma bir varlık değildir. Hiçbir şekilde kahramanlar, alimler ve sanatkarlar bir millet meydana getiremez. Millet, binlerce sene içinde kanın, imanın, duyguların birleşmesi ile yoğrulmuş ve ortak kıymet hükümleri billurlaşmış, ortak davranışlar sergileyen, sevinci ve üzüntüyü birlikte tadan, birbirinden haberi yokken de, birbiri gibi olan bir varlıktır.²³⁰

²²⁸ Nevzat Kösoğlu, **a.g.e.** : 97.

²²⁹ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 67.

²³⁰ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 62- 63.

Milletler, tabiat ve tarihin eseridirler. Her milletin özel bir tarifi olmalı. Çünkü milletlerin teşekkül tarzında, tarih ve yaşadıkları tabiat farklıdır. Yani soy, ırk, dil, dilek, vatan birliğine sahip insan topluluğu millettir tanımı bütün milleti kapsamaz.²³¹

Millet bir toplumdur. Fakat her toplum millet değildir.²³² Ayrıca, milletler ölümsüz değildir. Doğar, büyür, gelişir, ihtiyarlar ve ölebilirler. Tarih medeniyetlerin olduğu kadar milletlerin de mezarlarıdır.²³³

Milleti oluşturan unsurlar içine; iktisat, ticaret gibi ekonomik unsurları sokamayız. Bu unsurlar, milleti daha kudretli, daha refahlı ve daha hür kılmak için uygulanan unsurlardır. Milleti oluşturan unsurlar ise din, lisan, anane, romantizmdir.²³⁴

Romantizmi biraz açarsak, Dündar Taşer romantizmi iman unsuru kadar değerli görüyordu. Taşer'e göre millet özünde romantizmi ihtiva eder. Eğer bu romantizm kaldırılırsa millet de biter. Bu romantizm, millete duyulan aşk derecesindeki sevgidir. Seven insan ihanet etmez. Bunun içindir ki milleti oluşturan unsur içinde romantizm vardır.²³⁵

Milleti oluşturan unsurlardan biri de dindir. Din, Türk milletinin ruhuna ananemize karışarak işlemiştir. Bu da Türk milletinin bir parçası ve ölçüsünü oluşturmaktadır. Din, milletimizi yıkılmaz, sarsılmaz bir set haline getiren önemli bir unsurdur. Zaten büyük millet vasfına sahip olabilmenin başında da büyük inanışlara, imani ölçülere ve değerlere sahip olmak gelmektedir.²³⁶

²³¹ İbrahim Metin, "Dündar Taşer'e Göre Millet ve Milliyetçilik", **Türk Yurdu**, C. 27, S. 238, Haziran 2007 : 70.

²³² Osman Yüksel Serdengeçti, "Dündar'ın Ölümü", **Türk Yurdu**, C. 8, S. 10 Kasım 1987 : 23.

²³³ İbrahim Metin, **a.g.m.** : 71.

²³⁴ Şevket Bülent Yahnici, "Taşer ve Ülkücü Gençlik", **Dündar Taşer'in Hatırasına Armağan**, (haz. Yücel Hacaloğlu), Türk Yurdu Yay., Ankara 1998 : 27; Dündar Taşer, **a.g.e.** : 120- 121; 141-142.

²³⁵ Yahnici Şevket Bülent, **a.g.m.** : 27- 28; Asuman Taşer, "Eşi Asuman Taşer, Dündar Taşer'i Anlatıyor", **Dündar Taşer in Hatırasına Armağan**, (haz. Yücel Hacaloğlu), Türk Yurdu Yay., Ankara 1998 : 35.

²³⁶ Ziya Nur, **a.g.e.** : 141- 142; 150.

Millet bir devletin yapımcısı, sahibi, hizmetkârı veya tabii mahkumu olabilir. Millet devletin beşeri unsurunun bir kısmı veya tamamı olabilir. Milletle devletin aynı olmayışı bir milletin, bitişik veya aynı coğrafyalarda birçok devletlerin sahip ve hakimi yahut tabii olması, durumu şeklinde belirtilmektedir. Devlet siyasi ve hukuki bir organizasyonken, millet beşeri bir olaydır.²³⁷

Milletimizde gericilik, tembellik, aptallık, ahlaksızlık ve imansızlık gibi eksiklikler milletimizin vasıfları arasında yoktur. Bunlara dair söylentiler sadece, milletimizi yıpratmak amacıyla atılan iftiradır. Milletimizin zekiliği yabancıların bile inkâr edemeyeceği bir gerçektir.²³⁸

Millet olarak özelliğimizden biri de başka millet ve dinlere müsamaha göstermesidir. Başka milletler Türk milletine zarar vermedikçe ve nizamını bozmadıkça, milletimizden yalnızca şefkat, merhamet ve himaye görmüşlerdir.²³⁹

Biz milletçe sıkıntı çekmeye tahammülü olan bir cemiyetiz. Haysiyet yokluğu hariç, her yokluğa dayanabiliriz. Ayrıca milletimizin şaşırtacak bir özelliği de bayrağının gönderden indiği yerlerde, maldan, mülkten vazgeçebilme özelliğidir. Tarlasındakini komşusunun keçisi çiğneyince adamı öldürecek kadar malına sahip çıkan Türk, Bayrağın gölgesi çekilince dünyanın bütün nimetlerini gözünü kırpmadan hiçe sayabilmektedir.²⁴⁰

Taşer'e göre Türk milletinin zaaf yönleri de vardır. Bunlardan en çok uygulananı da iftira, fesat ve yalandır. Yabancılar ve hainler bu silahı çok iyi bir şekilde kullanmaktadır. Ama yine de akıllanmayız ve bu tuzağa yine düşeriz. Özellikle de bizim milletimize yalan, fesat, iftira melek edasıyla sunuldu mu hemen inanır. Bu yüzden de ğimlidir ki kaç devletimiz yıkılmış ve ne kadar kardeş kanı akıtmışızdır. Bu bizim milletimizin saf ve samimi olmasından kaynaklanmaktadır. Her milletin bir zaafı vardır. Bizim milletimizin de zaaf yönü bunlardır. Bu millet ki

²³⁷ İbrahim Metin, "Dündar Taşer'e Göre Millet ve Milliyetçilik", **Türk Yurdu**, C. 27, S. 238, Haziran 2007 : 71.

²³⁸ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 140.

²³⁹ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 63.

²⁴⁰ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 398; 81- 82.

zaaf yönlerini aşsa, birbirini çekiştirmeyi bıraksa, iftira ve fesada şüpheyile baksa Türk milleti hesap dışı yükseliş gösterir.²⁴¹

Biz büyük bir milletiz. Büyük milletlerin de hayatı, büyük denizlere benzer. Türk milleti okyanus gibidir. Medleri ve cezirleri vardır. Türk'ün meddi Sakarya'dan başladı. Viyana'ya, Yemen'e Cezayir'e dayandı. Meddi bitti, Cezri başladı. Cezri 1922 Sakarya'ya kadardı. Cezri bitti, Meddi başladı. Sakarya'dan İzmir'e, Edirne'ye, Hatay'a vardık. Kıbrıs'ı, adaları ve bütün sahilleri Türkler bir gün örteceklerdir. Biz 5000 sene süren tarihimiz boyunca, 16 defa cihan hâkimiyeti kurmuş bir milletin çocukları olarak 17. yi neden kuramayalım.²⁴² Bunu başarabiliriz. Çünkü bizim milletimiz ufku ve idealleri geniş ve büyük vasıfları olan bir millettir.²⁴³ Taşer bu inancı taşıyan ve kesin bir şekilde Türk milletinin yeni bir yükselişle büyük ve güçlü olacağına şiddetle inanan bir kişiydi. Bu heyecanı da çevresine veren bir yapısı vardı.²⁴⁴

7- MİLLİYETÇİLİK VE TÜRKÇÜLÜK KAVRAMLARI

Dündar Taşer'e göre milliyetçilik; milletini sevmek, yüce tutmak, onu saymak, yüceltmek için gayret ve fedakârlık etmektir. Milli vasıf ve değerleri, milli davranışları muhafaza ve devam ettirmektir.²⁴⁵ Başka bir milliyetçilik tanımı da, milli kültürü ve milli olma şuurunu koruma, yaşatma arzu ve iradesidir.²⁴⁶

Taşer, hürriyetçilikle milliyetçiliği eş manada tutar. Hürriyet insanlara ruhi huzur vermektedir. Zaten milliyetçiliğin amacı da bunu sağlamaktır.²⁴⁷

Bir milliyetçinin kendi devletinden başka dışarıda devleti olmaz. Bütün dünyası kendi devleti olmalıdır. Bir Fransız milliyetçisinin ya da İngiliz

²⁴¹ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 231- 233; Ziya Nur, **a.g.e.** : 142.

²⁴² Dündar Taşer, **a.g.e.** : 95;139.

²⁴³ Ziya Nur, **a.g.e.** : 50.

²⁴⁴ Nevzat Kösoğlu, **a.g.e.** : 44.

²⁴⁵ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 164; 63.

²⁴⁶ İbrahim Metin, "Dündar Taşer'e Göre Millet ve Milliyetçilik", **Türk Yurdu**, C. 27, S. 238, Haziran 2007 : 71.

²⁴⁷ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 164- 165.

milliyetçisinin Türk milliyetçisiyle dost olmasına imkân yoktur. Çünkü milliyetçilik kutsal bir bencilliktir, egoizmdir. Milliyetçi olan şunları düşünür. Benim milletim en iyi, benim milletim en yüksek, benim milletim her şeyin en güzeline layık olmalıdır. Her şey benim milletim içindir.²⁴⁸ Yani başka milletin milliyetçisi ile bir başka milletin milliyetçisinin dost olmasına imkân yoktur.

Marks'a göre din, milliyet, devlet gibi kavramları burjuvaların uydurduğunu, hakim sınıfların sömürülerini sürdürmek için icat ettiği şeyler olduğunu, izah ve ispat etmeye çalışmıştır.²⁴⁹ Milliyetçiler için kutsal olan mefhumlar, Marks için sömürü amacından başka bir şey değildir.

Türk milletine bağlı, vatanını seven milliyetçi insanlar kasıtlı olarak; faşist, gerici, yobaz, fitneci, cani, katil gibi çirkin ve küçültücü imalarla hem milliyetçilik değeri hem de milliyetçi fedakâr insanlar yıpratılmaya çalışılmaktadır.²⁵⁰ Ayrıca, milliyetçi liderlerin etnik grupları keseceklerine ezeceklerine inanılmamalıdır. Bu iftiralar milliyetçiliğin vasfına aykırıdır. Milliyetçiler, sevinci, tasası aynı olaylarda aynı tezahür eden, gönlü gözü yurda bakan bütün insanları himaye edecektir. Huzur ve emniyet içinde bulunduracaktır. Vatandaşları kabiliyetlerine göre yetkili, sadakatlerine göre şerefli, gayretleri nispetinde refahlı, hizmetleri nispetinde de yüce tutacaklardır.²⁵¹

Taşer, millileşmeyi milliyetçilik açısından çok önemli görmekte olup, sanatın, ilmin ve ekonominin Türkleştirilmesi gerektiğini belirtir. Bize, bizden olmayan, dışarıdan yapılan tesirlerle bir biçim verilmek istenirse bundan hiçbir netice ve şekil meydana gelmez. Bunun sonucunda, Türk milliyetçisi, milleti millet yapan unsurları yani millileştirmeyi gayet iyi bilmelidir. Asıl benliğine kavuşturmayı, ona sonradan eklenmiş, ondan olmayan öz benliğine aykırı yamalardan kurtarmak, Türk milliyetçisinin görevleri arasında da olmalıdır. Kısaca Türk, cemiyet kumaşındaki yırtıklarını, kendi ipliği ile örmelidir.²⁵²

²⁴⁸ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 458.

²⁴⁹ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 57- 58.

²⁵⁰ Nevzat Kösoğlu, **a.g.e.** : 126; Dündar Taşer, **a.g.e.** : 274- 275.

²⁵¹ Nevzat Kösoğlu, **a.g.e.** : 94- 95.

²⁵² Dündar Taşer, **a.g.e.** : 62- 63.

Taşer, “Türk milliyetçisiyiz, Türkçüyüz” deyip Türkçülüğü şu şekilde tanımlamaktadır. Türkçülük, Türk milletini sevmek, Türk milletinin yaşaması, yükselmesi, Türk kültürünün korunması, yükseltilmesi için hizmetinde bulunmaktır.

Peki Taşer, “Türk” deyince ne anlıyordu. Önce Türk’ün çeşitli tanımlamalarına baktığımızda bunlar:

-Mensubu olduğumuz ve bununla övünç duyduğumuz milletin adı Türk’tür.

-Türkiye Cumhuriyeti devletinin vatandaşı olan herkese Türk denir.

-Türk milleti, Türkiye devletinin kurucusu ve sahibi olan insan unsurunun ismidir....v.s.

Bu tanımlamaların yanında Taşer, Türk’ü şu şekilde tanımlıyor; Türklük şuurlar ve kültürüne sahip kişi veya toplum Türk’tür. Türk milleti, zaman ve mekana tabii olmaksızın, Türklük kültür ve şuuruна sahip beşeri bir unsurdur.

Soyu, ırkı Türk olan pek çok kişi veya toplum, yabancı millet ve kültürlerin hizmetinde bulunmuşlardır. Bunlar, Türklük şuurlarını kaybetmeye ve hizmetinde bulundukları milletin kültürünü benimsemeye, ona katılmaya başladıkları andan itibaren Türk sayılmazlar. Aksine, soyları Türk olmayan pek çok kişi ya da toplum Türk milletinin hizmetine girmiş, Türk kültürünü ve şuuruна benimsemişlerdir. Bunlar da diğerlerinin aksine ‘Türk’türler.²⁵³

8- ATATÜRK

Osmanlı Devletinin son dönemlerinde Trablusgarp, Çanakkale ve Suriye Cepheleri’nde, kıt’alarımızı kumanda etmiş, devleti muhafaza edebilmek için cepheden cepheye koşup savaşmış büyük bir komutandır. I. Dünya savaşında Osmanlı yenilince, düşmanlar elde ettikleriyle yetinmemiş, bugünkü yurdumuzu da

²⁵³ İbrahim Metin, “Dündar Taşer’e Göre Millet ve Milliyetçilik”, **Türk Yurdu**, C. 27, S. 238, Haziran 2007 : 70- 71.

Yunan'a, Ermeni'ye, Rum'a bağışlamaya kalkışmışlardır. Silahı alınmış, ordusu dağıtılmış, sultanı gözaltında olan devletin kurtarılması için gerekli olan milletin ruhundaki direnme gücünü ve istiklal azmini teşkilatlandıran ve birleştiren, bugünkü sınırları sağlayan kumandan Mustafa Kemal Atatürk'tür. Bu çok önemli bir hadisedir. Bu hadisedir ki vatan kurtarılmıştır. Bunun için Atatürk'e milletin saygısı da sonsuzdur.²⁵⁴Taşer, Atatürk'ün yaptıklarını bu şekilde özetlemektedir.

Dündar Taşer'e göre Atatürk, her zaman tarafı belli olan bir şahsiyet olmuştur. "Bitaraf olan bertaraf olur." Diyerek Türk milletine, Türk idarecisine özellikle Türk gençliğine, iradeli, kararlı, inançlı olmayı telkin etmek istemiştir. Atatürk ayrıca kimseyi şüphe ve tereddütte bırakmamıştır. Kanaatini ve tarafını açıkça ortaya koymuştur. Atatürk, Türk'ün töresine, geleneğine, inancına, saygı ve bağlılık şuurunu geliştirmek, onu tarihinin doğrultusunda sadık ülkülerle beslemek amacındaydı. Bunun içindir ki; okul kitaplarından, Tarih kongresine kadar bütün kültür faaliyetlerini bir yöne çevirmiştir.

Atatürk milliyetçilik anlayışını vatandaşlık ölçüsü içinde hapsetmiş, kendini Türk bilen, Türk olma şuurunu taşıyan bütün kişileri kavrayan bir kavram olarak almıştır. Atatürk iç politikasında büyük bir Türk milliyetçisidir. Bu hususta da hiçbir tavize ve uzlaşmaya razı olmamıştır.²⁵⁵

Taşer'e göre bir de Atatürk'ü kendine siper eden kötü niyetli kesim vardır. Bu kesim Atatürkçü geçinir. Ama Atatürk'ün yaptıklarının özünü, emelini düşünmezler. "İnkılaplar elden gidiyor..." diye çılgılığı koparanların çoğu inkılapları say desen bilmezler.²⁵⁶Mesela "Atatürk inkılap yaptı. O halde Atatürkçülük inkılap yapmaktır, biz de yaparsak Atatürkçü oluruz." derler ve onun yaptığını yıkıp yerine Lenin, Stalin, Mao, Kastro tipi inkılap yapmayı teklif ederler. Bu şuna benzer; bir mimar ben Sinancıym diyerek Süleymaniye'yi yıkıp arsasına han yapmaya kalksa, kendini savunurken de "O bina yaptı, ben de yaptım. Onun taşlarını aynen kullandım. Mimar Sinan halk için bunu yaptı. Ben de halk için yaptım." dese insanlar bunu nasıl

²⁵⁴ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 437- 438.

²⁵⁵ Nevzat Kösoğlu, **a.g.e.** : 144.

²⁵⁶ İbrahim Metin, "Siz, O Menhus 13 Haziranı Bilir Misiniz?", **Türk Yurdu**, C. 22, S. 178, Haziran 2002 : 24.

delice, mantıksızca bulacaksa Atatürkçü geçinenlerin birçoğu O'na göre bunlardan farksız değillerdir. Bir de bunların, yadırgayanları gerici, yobaz, Atatürk düşmanı ilan ettiğini vurgular.²⁵⁷

Atatürkçü geçinen bazı kesim aslında Atatürk'ün ne şahsını, ne yaptıklarını, ne de savaşlarını beğenmezler, korumazlar ve sevmezler. Fakat kafalarındaki gayri milli, gayri insani, gayri akli fikirleri Atatürkçülük diye ilan etmekten de çekimezler.²⁵⁸

Taşer'e göre, Atatürk ismini solcular ve komünistler çok fazla istismar etmektedirler. Hatta daha da ileri giderler ve Atatürk'ü "solcu" ilan ederler. O ek olarak şu örnekleri verir. Fes'e karşı şapka, Hilafet'e karşı Cumhuriyet, dine karşı laiklik. Bazı kesime göre bu örnekler Atatürk'ün solcu olduğunun kanıtıdır. Komünist liderleri; Lenin, Che Guevera, Mao gibi Atatürk'le bir tutarlar. Taşer'e göre, komünist vecizeler uydurulur ve altına "Atatürk diyor ki," diye yazarlar. Lakin Atatürk'ün el yazısıyla yazdığı "Komünizm nerede görülürse ezilmeli" sözünü İsveç'te ne olduğu belli olmayan kişilerce sahte raporu elde edip insanlara sunarlar.

Taşer bunların hiç birine bakmaksızın Atatürk'ün sağcı mı? solcu mu? Olduğunu Atatürk'ün yaşam tarzı ve düşünceleri ile ortaya koymaya çalışır.

İktisadi olarak baktığımız da, Atatürk öldüğünde Türkiye'nin en büyük servet sahibi idi. İş Bankasında (1,371,210) lira nakit para, yüklü miktarda da hisse senedi bulunmakta idi. Yine Maden Kömürü T.A.Ş.' de yüklü hisse senetleri vardı. Sahip olduğu toprağa bakıldığında, Orman Çiftlikleri (Orman, Yağmurbaba, Belgrat, Macun, Güvercinlik, Tahar, Etimesgut, Çakırlar) Ankara da; Millet ve Baltacı çiftlikleri Silifke'de; Karabasamak çiftliği, portakal bahçesi, Dört Yol'da; Piloğlu çiftliği Tarsus'ta bulunmaktaydı. Atatürk'ün görüldüğü gibi hayli bir özel mülkiyeti

²⁵⁷ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 338- 339.

²⁵⁸ Nevzat Kösoğlu, **a.g.e.** : 92.

ve sermayesi vardı. Komünizm sermayeyi ve özel mülkiyeti kabul etmez. O zaman Atatürk, iktisaden sağcı idi.²⁵⁹

Manen baktığımızda Atatürk sağcı mıydı? solcu muydu? Atatürk laiklik ilkesini benimsediğinde Türkiye'deki Müslümanlar azınlık kabul edilmemiştir. Yunanistan ve Bulgaristan'daki kardeşlerimiz için ısrarla Müslüman tabiri kullanmış ve bu tabirle anlaşma yapmıştır. Yine Atatürk zamanında devlet hizmetine hiçbir zaman gayri Müslim getirilmemiş, yedek subay bile yapılmamıştır.

Taşer Atatürk'ün dinine bağlı olduğunu şu örneklerle açıklamaktadır. Atatürk yarbay iken yazıp geç yayınlattığı kitabında subayın vazifesini anlatırken şöyle belirtmektedir:

“Herhalde askerlerimizin ruhunu kazanmak, bizim için bir vazife olduğu gibi evvela onlarda bir ruh, bir emel, bir seciye yaratmakta Allah'tan ve Medine-i Münevvere'de yatan Cenab-ı Peygamber'den sonra bize teveccüh ediyor.”

Aynı kitabında alay kumandanının nasıl davranması gerektiğini anlatırken:

“İşte böyle bir cesaretin kurbanı olan alay kumandanının namına, heykel rezkine Cenab-ı Peygamber de razı ve ümmeti tarafından ‘Hel yestevi’llezine ya’lemune ve’llezine la ya’lemon’ mazmununa bir iman-ı fiili gösterilmiş olmasından ruhen mahzuz olurdu.”

Atatürk'ün ölürken söylediği son söz; “Dilini tüm içeri çekti, başını biraz sağa çevirerek doktora dikkatle baktı ve Aleyküm selam, deyip komaya girdi.” Atatürk'ün bunları yapması ve onun yazması, onun dinine bağlılığını gösterir. Böyle bir kişi ne

²⁵⁹ Dündar Taşer, a.g.e. : 141- 142.

bir din düşmanıdır ne de dini ortadan kaldırmak isteyendir. Kısacası, komünistlerin fikirlerinin aksine Atatürk'ün serveti vardır, toprağı vardır ve inanç sahibidir.²⁶⁰

9- ÖRF-KANUN; KÜLTÜR VE MEDENİYET

Kültür; bir milletin sahip olduğu din, ahlak, hukuk, akıl, estetik, ekonomi, dil ve fen ile ilgili hayatların ahenkli bütünüdür.²⁶¹ Medeniyet ise, Milletlerarası ortak değerler seviyesine yükselen anlayış, davranış vasıtaları ve yaşama vasıtalarının bütünüdür.²⁶² Arasında ki fark ise;

Medeniyet, yöntemle ve taklit aracılığıyla bir millettten diğer millete geçen kavramların ve tekniklerin bir bütünüdür. Milli kültür ise, hem yöntemle yapılamayan, hem de taklitle başka milletlerden alınamayan duyguları içerir.²⁶³

Dündar Taşer'e göre, Türklerin İslamiyet'i kabulünden sonra "İlay-ı Kelimetullah" ile tam bir milli insan haline gelmesiyle; örfler, ananeler bu yüksek imanın içinde erimiş ve milli telakkimiz vücut bulmuştur. Bunun sonucunda devletiyle, hukukuyla, idari nizamıyla, san'at ve güzellik tarzı ve üslubuyla tamamen bize has olan çok büyük bir siyasi kudret ve medeniyet doğmuştur.²⁶⁴

Kültür ve medeniyet deyince aklımıza doğrudan Ziya Gökalp gelmektedir. Ziya Gökalp'in kültür ve medeniyet hakkında pekte düzeltilmeyen bir kabulü vardır. Gökalp'e göre kültür millidir, medeniyet ise beynelmileldir. Böyle olunca şu sonuç çıkıyor; biz milli kültürümüzü koruyarak batı medeniyetini alabiliriz. Dündar Taşer, bu görüşü benimsemezdi. Taşer'e göre medeniyetleri kültürler inşa eder. Dolayısıyla batı medeniyetini almak için, batı medeniyetini benimsemek gerekir. Çünkü o medeniyetin kökleri ve esasları batı kültürüne dayanır. Ancak kültürlerin birbirlerinden yararlanması, bazı unsurlar alması normaldir, hatta kaçınılmazdır. Tabi ki bu alış kendi ölçüsüne uydurma şeklinde olacaktır. Yoksa taklit şeklinde ve o

²⁶⁰ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 143- 144.

²⁶¹ Ziya Gökalp, **Türkçülüğün Esasları**, (sad. Cengiz Han), Kamer Yay., İstanbul 1996 : 37.

²⁶² İbrahim Kafesoğlu, **Türk Millî Kültürü**, Ötüken Yay., 18. baskı, İstanbul 1999 : 16.

²⁶³ Ziya Gökalp, **a.g.e.**, : 37.

²⁶⁴ Ziya Nur, **a.g.e.** : 100.

kültürün ölçüsünü koruyarak alınamaz. Medeniyetler için bu ilişki daha da ileri boyutlarda olabilir. Biz ancak milli kültürümüzü geliştirmek suretiyle kendi medeniyetimizi kurabiliriz. Başka kültürlerin meydana getirdiği medeniyetleri aynen alamayız. Eğer alırsak bu durum taklitçilik ve yabancılaşmaktan başka bir şey olmayacaktır.²⁶⁵

Taşer’e göre, bizim kadar her şeyi milli olan, her şeyine kendi öz damgasını vuran ve vurabilen başka bir millet yoktur. Çünkü biz millet olarak, musikisi, mimarisi, zevki, güzel sanatları, mutfağı, oturma adeti, döşemesi, şiiri, hikayesi, askerlik usulü, kılık kıyafeti, devlet telakkisi, padişahında da ve çöpçüsünde de aynı olan değişmez kıymet ve değer ölçüleri ile tam ve kamil bir bütüne sahip olduğumuz içindir ki böyle yüksek ve ‘sui generis’ bir medeniyet vücuda getirdik. Velhasıl her unsuru milli olan, birbirini tamamlayan bir kültür ve medeniyet sahibiydik.²⁶⁶

Dündar Taşer, Türk milletinin büyük bir kültür ve medeniyete sahip olduğunu; ama günümüzde art niyetli insanlar, atalarımızın sadece elde kılıç sallayarak toprak fethettiğini, başka milletlerin topraklarını işgal etmekten, yağma yapmaktan başka bir iş yapmadığı gibi saçmalıkların kafamıza doldurulduğunu belirterek örnekler veriyor;

Türk gençliğine verilen tarih bilgisinde, milletimiz yüzlerce yıl Arap ve Acem’in manevi hükmü altında şahsiyetsiz bir hayat sürerek, siyasi bakımdan da Osmanlı denilen bir zümrenin hakimiyeti altında yaşamıştı. Atalarımızdan bize kalan tek şey paslı kılıçtan ibaretti; onların konuştukları dil, yazdıkları kitaplar, bütün sanat ve edebiyat eserleri, yaşadıkları sosyal hayat, kurdukları müesseseler hep Arap’ın ve Acem’in kültür ve medeniyetine ait şeylerdi. Ama sonunda Türk Milleti bu hayata tahammül edememiş, Araplardan, Bulgarlardan, Yunanlılardan, Sırlardan, Arnavutlardan sonra Türkler de Osmanlı hakimiyetine isyan ederek hem istiklallerine

²⁶⁵ Mehmet Çınarlı, “Sadi Somuncuoğlu ile Merhum Dündar Taşer Üzerine Mülakat”, **Türk Yurdu**, C. 18, S. 133, Eylül 1998 : 59.

²⁶⁶ M. Hanefi Bostan, **a.g.m.** : 28; Dündar Taşer, **a.g.e.** : 147.

hem de Avrupa da kalan kendi öz kültür ve medeniyetlerine kavuşmuşlardı. Yıllarca bizim zihnimize bu ve buna benzer yanlış fikirler yerleştirildi.²⁶⁷

Yine Dündar Taşer'e göre, Atalarımız ülkeler fethedip yağmacılıkla uğraşılsaydı, siz bütün bu yüksek aklınız ve bilginizle iki dönümlük bir araziye fethedebilir misiniz? Bir orduyu bir yerden bir yere götürebilmek ve yabancı topraklarda zafer kazanabilmek için nelerin gerektiğini bilir misiniz? Bunun için her şeyden önce saat gibi işleyen bir idari sistem lazımdır; Böyle bir sistem kurmayanlar sadece kendi ülkesinde birbirinin arazisini işgal etmekle, kendi vatandaşına karşı zafer kazanmakla uğraşır. Yağmacılıkla altı yüz değil, altmış sene ayakta kalmış bir devlet gösterebilir misiniz? İdaremiz altındaki milletleri sömürdüğümüze dair en ufak bir örnek verebilir misiniz? Fethettiğimiz Macaristan'a aldığımız gelirden daha fazla harcama yaptığımızı sosyalist bir ülke olan Macaristan'ın tarihçileri ortaya koymuştur. Siz devletin bu masrafa niçin girdiğini kolayca anlayamazsınız. Haçlı ordularını imha eden devletin küçük bir Karaman Beyliğine niçin harp açmadığını anlayamazsınız.²⁶⁸ Çünkü bunun için yüksek bir kültür ve medeniyete sahip olmanız gerekir.

Batılılar niçin bize nefretle karışık bir saygı duymakta? Doğu Avrupa, Kuzey Afrika ve Güney-Batı Asya halkları niçin bize eski efendileri olarak bakmaktalar? Kuzey Afrika'yı bizden istiklal heveslisi berberiler mi geri aldı? Şimdi ki Arap devletlerinin kurulması için dökülmüş bir damla Arap kanı var mıdır? Bulgaristan sanki bizimle savaşarak mı istiklalini kazandı? Yugoslav devletini bizden ayrılmak için çırpınan Sırlar mı kurdu? Budin'i bizden Macarlar mı aldı? Suriye'de ve Irak'ta hangi milletler yaşıyordu ki bunlar birer devlet oldular? Arap ülkelerinde ve Kuzey Afrika'da Türklere ait olmayan kaç eser gösterebilirsiniz? Bütün bu ülkelerin halkları imparatorluk içinde yaşarken mi daha mesut idiler, yoksa Avrupa ve Rusların kuklası birer devlet haline geldikleri zaman mı? Çin'e kadar elini kolunu sallayarak gezen bir Macar, sosyalist dönemde köyleri arasında pasaportsuz dolaşabilir miydi?

²⁶⁷ Nevzat Kösoğlu, **a.g.e.** : 21- 22.

²⁶⁸ Erol Güngör, **a.g.e.** : 124.

İmparatorluktan ayrıldıktan sonra bunlardan hangisi şerefli ve itibarlı birer devlet olabildi? Kendi haline bırakılsaydı, Osmanlı vatandaşlığını bırakarak Suriye, Ürdün veya Irak vatandaşı olmayı tercih edecek tek kişi bulunabilir miydi? Türk hakimiyetinin sona erişinden yüz elli yıl sonra bir Yugoslav tarihçi ''İmparatorluğunuz yıkılmadan önce ne kadar mesut ve şahsiyetliydik'' dedirten kudret nedir? Yunanistan'la mübadele edilen Anadolu Rumlarına ''gavur elinde kaldık'' diye şikayet ettiren sebep nedir? Gül Baba türbesi önünde milletin kaderine ağlayan Macar tarihçisi, ''Arap birliği sadece Türkler zamanında vardı'' diyen Lübnan'lı tarihçi, Türklerle birlikte huzur ve bereket de gitti diyen Yemen'li, Osmanlı valilerini Evliya mertebesine çıkaran Bağdat'lı, Türkler geliyor diye evine Türk bayrağı çeken Suriye'li acaba hangi hasreti dile getiriyor.²⁶⁹ Tabii ki yüksek kültür ve medeniyete sahip Türk'ün hakimiyetinden başka bir şey değildir.

Günümüzde, bize has olan kültürümüz ve medeniyetimiz hızla yozlaşmakta, bunu Dündar Taşer hicivli bir anısıyla şöyle anlatmıştır:

''Benim bir kumandanım vardı. Çok iyi ve sevimli bir albaydı. Bir gün, Türkmen çadırlarından, onu da davet etmişler. Hemen bir koyun kesip pişirmişler ve büyük tepsi pilavın üzerinde baş ve kuyruk olduğu halde, huzuruna getirmişler. Türkmen adetinde, büyük ve hatırlı misafire baş ve kuyruk ikram edilir ve bu baştan ayağa kadar bütün mevcudiyetimle hizmetinize amadeyim demektir. Tarihlerde de yazılı olan bir an'anedir bu. Bizim albay tabii aldığı terbiye icabı 'medeniyet havarisi bu nedir? Böyle şey olur mu? Bana tabak getirin, bu yağlı kuyruğu kaldırın, etten bir parça koyup getirin' demiş. Bizim Türkmenler kızmışlarsa da, bir şey dememişler ve söyleneni yapmışlar. Albay tabakta ki taamı yedikten sonra 'yemek böyle yenir, niçin tabak kullan mıyorsunuz? Hep bir arada yemek doğru değildir.' Diye mikroptan filan bahsetmiş. Aşiret reisi; 'Efendi, biz seni tanımayız. Dündar Bey bizdendir, ona hürmet ederiz. Sen de onun kumandanısın diye iz'az ettik. Biz yemeği beraber yeriz. Köpeklerle ise ayrı kapta yemek veririz. Onlar kemik için hırlaşırlar ve kavga ederler. İnsanlar öyle değildir'. gibi laflar etmiş. Albay sonra beni gördü: 'Ne dik kafalı, ne inatçı hemşerilerin var' dedi. 'Öyledir efendim' deyip geçiştirdim. Zaten Türkmen ağası yapacağını yapmıştı.'''

²⁶⁹ Erol Güngör, ''Taşer'in Büyük Türkiye'si'', **Dündar Taşer in Hatırasına Armağan**, (haz. Yücel Hacaloğlu), Türk Yurdu Yay., Ankara 1998 : 10- 11.

Taşer'in Kumandanı çok temiz, hüsniyetli ve kıymetli bir zatmış fakat, Taşer'in tarif ettiği çoğu münevver gibi, o da halkı cahil görüyordu. Ona medeniyet götürmek gibi bir telakki içinde bulunuyordu. Halbuki huzuruna çıkarılan sofraya bin senelik bir medeniyet ve tarihi. Bunu anlamıyor, anlayamıyordu.

Türkmenler, görgüsüzlüklerinden ve fakirliklerinden böyle hareket etmiyorlardı. Maddi zenginlikleri fazla idi. Milli görgü itibarıyla da çok zengin idiler. Beraber yemek, adab ve erkan işidir; hatta başlı başına bir medeniyettir. Tabii, milli ölçüsünü yitiren bizim münevverler, bunu anlamıyor; halka karşı da, medeniyet havariliği taslayıp duruyorlardı.

Ahalinin ise değişmez ve şaşmaz, doğru ölçüleri vardır. Esasen ahalide münevverlerin telakkisi ile alay etmektedir. Millette ve halkta yaşayan büyüklükleri kabul etmek, bunların yüksekliğini şuurlu bir şekilde idrak etmek en iyi çözüm olacaktır.²⁷⁰

Taşer'in örf ve kanun düşüncesine baktığımızda; örf ve kanunun aynı kökten gelmesi gerektiğini önemle belirtir. Eğer ayrı memleketlerden gelmişse, toplumda kanunsuzluğun çoğalacağını ve düzenin bozulacağını önemle belirtmektedir. Yani, kanun örflerimize aykırı olmamalıdır. Örf, milleti birleştiren önemli bir harçtır. Örfü kaldırdığınız zaman millet dağılır. Dağılmasa bile artık o eski millet olamaz. Cemiyet, örfleri aynı olan kişilerin meydana getirdiği toplumsal bir varlıktır. Aynı örfle sahip cemiyetler de milleti meydana getirir.

Örfler binlerce senede meydana gelir. Uzun bir devir içinde değişime uğrar. Değişime uğraması da çok normaldir. Zorlama ve bilim ile örf değişikliği yapılamaz. Yapılırsa harç bozulur. Örf bilimsel bir mantıkla tartışılmaz. Örfün mantığı tarihi ve sosyolojiktir. Mesela; göçebe Türkmenlerde deve çobanının şahitliği makbuldür. Koyun çobanının şahitliği makbul değildir. Eğer ki siz bunu bilimsel mantıkla düşünürseniz saçma sapan gelir. Halbuki, sosyolojik olarak düşündüğünüzde mantığını bulabilirsiniz. Deve çobanı hayvanlarını, güneş bir mızrak boyu çıktıktan

²⁷⁰ Ziya Nur, a.g.e. : 59- 60.

sonra otlatmaya gider, batmasına bir mızrak boyu kala obaya döner. Yani cemiyet içinde yaşar, idraki teşekkül eder. Koyun çobanı ise gün doğmadan sürüyü götürür, gün battıktan sonra getirir. İdraki cemiyet içinde yaşamadığından gelişmez, gördüğünün mahiyetini kavrayamayabilir. Onun için de şahitliği şüpheli sayılır. Örfte bulunan bu kaidenin sebebi vardır. Bunun içindir ki manalı ve gereklidir.²⁷¹

Taşer, örfün hüküm derecesini belirtirken şu örneği verir;

Ebu-Musel-Eşari'ye peygamber efendimiz sormuştur. ''Nasıl hükmedeceksin?''

Cevap?

-Kur'an-a göre.

-Kur'an da yoksa?

-Hadis'e göre.

-Hadis'te yoksa?

-Örfe göre.

-Örfe yoksa?

-İçtihat ederim.

Anlaşıyor ki, dinde ilahi emirden sonra en güçlü hüküm kaynağı örfdür.²⁷²

Örfü, kanun yapılırken göz ardı etmek de yanlıştır. Hukuku geleneğe dayandığı için İngiltere'yi övenler, vaktiyle İngilizlerin Türk hukuk müesseselerini örnek tuttuklarını bilmezler. Daha da kötüsü, imparatorluk devrinde can ve mal güvenliği olmadığını, çünkü kanundan ziyade şahsi kararların rol oynadığını iddia eden aydınlar vardır. Tanzimatçılar da batılıları örnek alırken, artık Türkiye'nin bir

²⁷¹ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 152- 153.

²⁷² Nevzat Kösoğlu, **a.g.e.** : 113.

hukuk devleti olacağını söylüyorlardı; bu yüzden, Türkiye’de hukukun vicdanlardan çıkarılarak kitaplara sokulması ve orada kalması Tanzimatçılarla başlamıştır.²⁷³

Örftte kendine has bir özellik ve nizam vardır. Eğer bu özellik giderse sıradanlaşılır ve nizam bozulur.

İngiltere’de hanedan üyeleri vatandaş haklarının bir bölümünden mahrumdur. Bu mahrumiyet kanunla değil, örfle belirlenmiştir. Kraliçenin kız kardeşi istediği erkeğe varamaz, oğlu istediği kızı alamaz. Başta hanedan üyeleri örfilere riayet ettiği için, örfi bir kurum olan krallık ta devam etmektedir. Eğer hanedan, herkese verilen hakları herkes gibi kullanırsa, örfteki özelliğini kaybeder ve herkesten biri olur. Herkesten birinin devletin başında olması şart olmaktan çıkar. Prenses Margaret, boşanmış biriyle evlenmeye kalkınca, İngiltere’nin başrahibi: “50 sene içinde hanedan iki defa gelenekleri aştı. Bu İngiliz Milleti’ni adetleri hakkında yeniden düşünmeye sevk edebilir.” Diyerek uyarı yapmıştır.²⁷⁴

Bizde II. Mahmut, Yeniçeri Ocağını kaldırdı. Tekke ve medreselere müdahalelerde bulundu. Sultan Abdülmecit, Tanzimat fermanını ilan etmekle başka cemiyetin nizamını almaya kalktı. Osmanlı Devleti’nin örflerini, Fransız’ın örfleriyle değişime girişti. Bunun sonucunda Saltanat sarsıldı. Fransa’nın krallığını deviren örfün doğurduğu kanunlar; Türk kanunu olunca, Osmanlı hanedanlığı varlığının sebebini yitirdi. Fransız İhtilali’nin akılcı eleştirmesi, Osmanlı cemiyetinde bizzat saray desteği ile yayıldıkça saltanat zayıfladı. Şehzadeler Beyoğlu hayatına karıştıkça lüzumu azaldı.

Cumhuriyet, Tanzimatın tabii neticesidir. Osmanlı hanedanı, Yeniçeri, Sipahi, tekke, medrese, Sürre Alayı, cihat ananesi v.s. den kurulu muhteşem bir ehramın zirvesi iken bunlar örften çıkarılıp atılınca Türkiye’den de hanedan çıkarılıp atıldı. Üstüne oturduğu temelleri eliyle söken elbette düşecekti ve düştü.²⁷⁵

²⁷³ Erol Güngör, **a.g.m.** : 16- 17.

²⁷⁴ Nevzat Kösoğlu, **a.g.e.** : 113.

²⁷⁵ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 154- 155.

10- ORDU

Ordu büyük, tarihi ve manevi bir varlıktır. Nutuk söylemez, makale yazmaz, demeç vermez, dilsizdir fakat akılsız değildir; düşünür, tedbir alır ve yapar. Her subay kendini memleketin emniyet ve huzurunu sağlamakla görevli hisseder. En az başbakan kadar sorumludur.²⁷⁶

Ordu bir menfaat kurumu değildir, bir istirahat kurumu da değildir. Bir çile mihrakıdır, bir vefa abidesidir. Şeref ve haysiyet temelleri üzerine dikilidir. Ordu'yu yalnız şeref duygusu hareket ettirir. Şerefine dokunulduğunu hissetmesi benzine kıvılcımı sıçratmış olur.²⁷⁷

Ordu, emir ve itaat kurumudur. Asker kumandanını sever ama hamur gibi yumuşak olanı değil ya da odun gibi sert olanı değil; zekası, bilgisi, sabrı, tahammülü, iradesi, irfanı ile elmas gibi sert olanını; Amirliği gaddarlık, itaati küçük görme haline getirmiş olanları değil.²⁷⁸

Türkler hep ordu-millet olmuşlardır. Yeniçeriler dışında bizim sürekli asker sınıfımız yoktu. Savaşacak yaştaki herkes asker olabilirdi. Düşmanla sınır olan yerlerde, yani saldırıya uğrayan yerlerde Türk halkı normal işini bırakarak çok rahat bir şekilde ordu meydana getirebilirdi. Sokaklarda “Ey ümmet-i Muhammed, kafir geliyor” diye bağırılması bütün Türklerin silaha sarılması için yeterliydi. Ordunun belkemiğini teşkil eden Yeniçeriler de halkımızın diğer fertleri gibi yetişiyorlardı. Herhangi bir Türk köyünde geceleri okunan Ahmediye, Muhammediye, Hazreti Ali cenkleri gibi kitaplar, Yeniçeri kışlalarında okunur, ihtiyar yeniçeriler de eski savaşların hatıralarını anlatırlardı. Savaşa dua ile başlarlar, yürüyüşte ve hücumda tekbir alınır, çarpışma sırasında sancak dibinde ordu hafızları tarafından fetih suresi okunurdu. Bu gelenek Mohaç'ın gazilerini Malazgirt gazilerine oradan da Bedir'de çarpışan iman ordusuna bağlıyordu. Nitekim Çanakkale'de ve Dumlupınar'da hatta Kore'de savaşanlar da aynı geleneğin yeni örneğini vermiştir.²⁷⁹

²⁷⁶ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 125.

²⁷⁷ Ziya Nur, **a.g.e.** : 118- 119.

²⁷⁸ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 22.

²⁷⁹ Erol Güngör, **a.g.e.** : 135- 136.

Taşer, Türk ordusundan bahsedilirken bazı kesimlerin “halk ordusu” kelimesini kullanmalarını hoş karşılamamaktadır. Bunu anlamını pek anlayamadığını, eğer ki fakirliği ima ederek söylüyorlarsa şerefli bir düşünce olmadığını belirterek, halk ordusu kelimesi yerine, Türk milletinin milli ordusuna Türk ordusu denilmesini tercih edilmesi gerektiğini belirtir.²⁸⁰

Zira orduların var olma sebebi milliyetçilikten ibarettir. Milletimiz; hürriyete, istiklale, refaha diğer milletlerden daha layıktır. Eğer bu düşünceye inanılmazsa harp etmenin, o milleti korumak için, ölmeyi göze almanın sebebi kalmaz. Ordular her şeye karşı olabilir; ama katiyen milliyetçiliğe karşı olamazlar, imamın namaza, papazın kiliseye, bankerin paraya karşı olamayacağı gibi.²⁸¹

Türk insanının kesinlikle aklından çıkarmaması gereken önemli bir konu vardır ki; Türk milletinin düşmanı çoktur ve bu düşmanlar tarihin her devrinde bize karşı topluca hücum etmişlerdir. Anadolu’ya girişimizden 1914 deki son haçlı seferine kadar karşımıza tek düşman çıkmadı. Bugün bile Batı dünyasında birkaç insan dışında hemen hemen herkes Türklerin Anadolu’dan kovulmasını ister. Hristiyanların barışmaz düşmanlığı yanında bir de kuzey komşumuz Rusya’nın asırlık istila planları bulunmaktadır. Etrafımızdaki devletlerin hepsi ile dost, bir kısmı ile de ittifak içindeyiz ama bunların hepsi de bizim aleyhimizdedir. Dış düşmanlar yetmiyormuş gibi son zamanlarda kendi çocuklarımızın bir kısmı da Türkiye’yi esir edecek bir sistemin ajanları haline gelmiş bulunuyor. Bütün bunlara karşı kim duracak? Hangi kuvvet milletimizi eskiden olduğu gibi bundan sonra da koruyacak? Bu soruların elbette ki cevabı Türk ordusudur. İşte bu ordu bize geçmişimizden kalan en büyük miraslardan biridir ve asıl kuvvetini maziden, ecdadın ruhlarından almaktadır.²⁸²

Türk ordusu önemli bir kurumdur ve yıpratılmamalıdır. Örneğin; “fındıkçılar ayaklandı, ordu gelsin”, “futbolcular kavga etti, ayırsın ordu”, “doğu silahlanıyor, arasın ordu”, “işçiler yürüyor, durdursun ordu” yani her olayda orduyu ileri sürmek; polisin, jandarmanın, kır bekçisinin vazifesini orduya havale etmek

²⁸⁰ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 74.

²⁸¹ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 277- 278.

²⁸² Erol Güngör, **a.g.e.** : 134.

yanlıştır. Olayları başlangıçta, küçük ve basitken çözmek yerine kayıtsız kalıp büyötmek, sonra da orduya havale edip; vatandaşla orduyu karşı karşıya bırakmak ancak diğerkurumlar gibi ordunun da itibarını çürötecek gizli bir yoldur. Eğer ordu, milletin gözünde taşıdığı değerkini yitirirse; artık bu devletin yaşaması imkansız hale gelir.²⁸³

Ordunun değeri ise geleneğinden gelir. Savaş gücünün temeli olan disiplin, maneviyat, hiyerarşı ve bunlarla ilgili her türlü sembol, merasim ve alışkanlıklar tamamen geleneklere dayanır. Geleneği eski ve güçlü oldukça kuvvet kazanır. Bizim savaş geleneğimizin kuvvetli oluş sebeplerinden biri de ordunun bir ücretli asker sınıfı halinde olmayışıdır. Bu hususiyet, ordunun doğrudan doğruya milleti besleyen kaynaklardan, yani milletin manevi gücünden faydalanmasını sağlar. Vaktiyle bizim karşıımızdaki Avrupa orduları para ile toplanmış haydutlardan meydana geliyordu. Bu kişilere maneviyat vermek üzere çok defa kadınları ve çocukları da birlikte gelir, ordugahları birer düğün alayı manzarası alırdı. Kökleri, bağılı oldukları sosyal tabakaları, bilgi ve inanç sistemleri birbirinden çok farklı olan bu kişilerin tek ortak tarafı, zafer kazanıldığı takdirde mümkün olduğu kadar çok çapul yapmak arzusuydu. Bir Osmanlı bunlar için “bir alay veled-i zina” diyor. Gerçekten “ölürsem şehit, kalırsam gazi” diye savaşı giren insanlarla Avrupalıyı kıyaslamak bile abes olacaktır. Belki bunların çoğunun babaları da belli değildir. Bu tip ordunun maneviyatı savaş sırasında değil, savaştan sonraki yağma sırasında yükselir. Kısaca, asıl kahramanlıklarını kadın ve çocuklara karşı gösterirler. Avrupa tarihinde bu orduların bizzat hristiyan halka yaptığı muameleler bile eşı benzeri olmayan birer gaddarlık örneğidir. Prusya ordusunun kuvveti muhakkak ki köklü ailelere dayanmasından ve bunların savaşı yüksek seviyede tutan insanlara has bir faaliyet olmasından ileri gelmekteydi.²⁸⁴

Taşer, sipahiler hakkında bilgi vermekte ve sipahiler ile yeniçerileri kıyaslamaktadır: Sipahi, devleti ayakta tutan, fetihler yapan, nizamın esasını oluşturan güçtür. Sipahiler milletin öz evlatlarından seçilmiş olup kanı, sevinci ve hüznü bir olan, milletine bağılı büyük bir teşkilattı. Sipahi, kendisine tahsis edilen

²⁸³ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 225.

²⁸⁴ Erol Güngör, **a.g.e.** : 134- 135.

dirliğin, mülk sahibi değildir. Mülkün sahibi araziyi işleyen çiftçidir. Çiftçi elde ettiği gelirin %10 ile %12'si kadarını dirlik sahibine verirdi. Sipahi elde ettiği bu gelirin ilk 500 akçesini kılıç hakkı adına alır ve her 500 akçe için de bir cebelü (süvari) beslerdi. Sefere maiyetiyle çıkar ve orada da masrafını dirliğinden getirdiği akçe ile karşılardı. Dirlikten gelen öşürün miktarı çok önemliydi. Çünkü maiyetinin çoğalması, refahın artması, seferde sıkıntıya düşülmemesi buna bağlıydı. Sipahinin toplayacağı para çiftçinin kazancına bağlı olduğundan, sipahi çiftçinin emniyetini, huzurunu, refahını sağlamak için elinden geleni yapardı. Kısaca, sipahiler halkla bir sevinirler, halkla bir üzümlerdi.²⁸⁵

Edebiyatta adı çok geçen ve rolü abartılan yeniçerilerin görevi gerçekte çok azdı. Yeniçeriler; maaşlı, kışladan çıkmayan, evlenmeleri yasak, başka soydan olduğu için milletten kopuk, milli menfaat veya kötülüklerden az etkilenen, her savaşta cülus ve bahşiş isteyen, olaylar çıkaran, büyük bölümü İstanbul'da olduğundan hareketleri devlet kaderinde etkili olan bir asker sınıfıdır. Yeniçerilerin sayısı az idi. Örneğin, Kanuni ordusunda Yeniçeri sayısı 25,000 kadardı. Kanuni'nin ordu sayısı ise 400,000 idi. 400,000 askerin içinde 25,000 çok fazla öneme sahip değildir. Ayrıca muharebe meydanında, Hümayun önünde duran yeniçeriye, düşman taarruzları hiçbir zaman Azapları, garipleri, sekbanları, sarıcaları aşip erişememiştir. Kısaca yeniçeriler aslında savaş esnasında pasif sayılırlardı. Çünkü sipahiler birkaç saat içinde düşmanı kuşatıp ve imha ederek yeniçeriye iş bırakmazlardı.²⁸⁶

Şimdi ise okumuş gençlerin birçoğu, aldıkları materyalist terbiye dolayısıyla savaşın artık bir ağır sanayi ve teknoloji meselesi olduğunu söyleyeceklerdir. Gerçekte bu fikir doğrudur, ama sadece böyle düşünenler için kalbinde savaşacak imanı olmayanlar için geriye ancak demir ve çelikten yapılmış silahlar kalıyor. Kendini yapayalnız hissedenler, hiçbir güç kaynağı kullanamayanlardır ki demir ve çelikten çare ararlar. Silah insandan güçlü değildir. Zannetmeyin ki savaş meydanlarında yapılan mücadele fikir ve inanç kavgasından apayrı bir şeydir. Asker olanlar, modern harplerde manevi gücün etkisinden de büyük bir önem kazandığını bilirler. Çünkü artık çarpışan kuvvetler birer ordu değil, topyekûn milli varlıklardır.

²⁸⁵ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 72- 73.

²⁸⁶ Nevzat Kösoğlu, **a.g.e.** : 53- 54; Dündar Taşer, **a.g.e.** : 72.

Ordu-Millet olmanın önemi burada ortaya çıkmaktadır. Milletin her üyesi kendini bir ordu mensubu olarak görmeli, ek olarak da birlikte çarpışacağı insanlarla da aynı duygu ve inancı paylaşmalıdır.²⁸⁷

11- OSMANLI DEVLETİ

Osmanlı devleti imparatorlukların sonuncusu ve bugüne kadar ki tarihin kaydedebildiği en kudretli, en adil ve en azametli bir varlıktır. Bu bir tesadüf değildir. Nedeni ise, biz millet olarak dünyanın en büyük imparatorluklarını kurmuş ve hakimiyetimizi de eski dünyanın bilinen her köşesinde yürütmüş bir milletiz. Bu tecrübeyle, Türk'ün devlet kuruculukta verdiği, en büyük eser, en ahenkli yapı Osmanlı'dır.

Osmanlı devleti Söğüt'te kurulduğu 1299 yıllarında 400 atlıya sahip bir uç beyliği iken, 1326 yılında Bursa'yı fethetmekte olan Orhan bey 38000 süvariye kumanda ediyordu. Bu asker artışı nereden geliyordu? Fethedilen topraklardan bu kadar kuvvet toplanamazdı. Çünkü bu yerin ahalisi Türk değildi. 400 çadırılık bir aşiret 27 senede bu kadar çoğalamazdı. Selçuk sultanlığı, asker yardımı yapacak değildi. Bu artışın kaynak sebebi ise Bizans ucundaki bu beyliğin bütün Türk aleminin ülküsünü temsil ediyor olmasıydı. Türklük aleminin fetret devrinde bile asla vazgeçemediği, İstanbul fethinin ve dünya hakimiyetinin temsilcisi sayılıyordu. Milli şuur ve ülkü horasan'dan İzmir'e kadar her yerdeki Türk'ü Ertuğrul sancağına her yiğidi, gönlü fazilet aşkı ile dolu her mümini, salim düşünceye sahip her talebeyi Söğüt beyliğine sevk ediyordu.²⁸⁸

Bu şekilde Osmanlı, İslam dünyasındaki ve cihan tarihindeki büyük vazifelerine başlamış ve Türk aleminin otağı haline gelmişti. Adeta Türk'ün nabızı orada atmaya başlamıştı. Anadolu beyliklerinden ve Türklüğün uzak yerlerinden kopup gelmiş adamlar, Osmanlı'nın yanında nefes alabiliyorlardı. Bu sebeple bu küçük beyliğin, bütün Türk alemiyle münasebeti gayet iyiydi. Yani Osmanlı, o sırada

²⁸⁷ Erol Güngör, **a.g.e.** : 137.

²⁸⁸ Cemil Meriç, **Mağaradakiler**, 5. baskı, İletişim Yay., İstanbul 2000, s. 260- 261; Türk Yurdu'ndan, **a.g.m.** : 6; M. Hanefi Bostan, **a.g.m.** : 28.

küçük bir beylikti. Fakat bütün Türk İslam aleminin büyük ümidini ve idealini temsil etmekteydi.²⁸⁹ Ayrıca, Osmanlı Devleti üçlü sultan-medrese-sipahi dengesi ile ne anarşiye ne de despotluğa fırsat vermeyen adil bir devlettir. Bu devlet ki dünyada hiçbir kuvvet tarafından değiştirilemeyen ezeli ve ebedi hukuk prensiplerine bağlıydı. Her İlkbahardan önce kasım gününe kadar sefere çıkılırdı. Bu seferler bazı kişilerin zannettiği gibi talan ve istismar için değil, hoşgörü, huzur ve adaletin tesisi için yapılmıştır.²⁹⁰

Bu devir 1699'a kadar sürdü. Karlofça Antlaşması ile bu uzun koşuda bir tökezleme meydana geldi. Osmanlı bütün Hristiyanlık alemine karşı tek başına denizlerde ve karalarda olmak üzere 6 cephede 16 yıl muharebe etmiştir. Bu uzun muharebe yıllarında dört padişah değişmiş iki sadrazam ve otuz vezir harp meydanlarında şehit olmuştur. Saraylarda ve kübera konaklarındaki altın ve gümüş kaplar, tamamen eritilerek sikke haline getirildi. Sultanlar da yemeklerini tahta kaşıklarla yemişlerdi. Bu da bize gösteriyor ki Osmanlı'daki yüksek tabakadaki insanlar devletine karşı can ve mal borcunu sonuna kadar ödemektedir. Hammer, bu büyük savaşlar sonucunda imzalanan Karlofça Antlaşmasının Türklerin yenilebileceğini ve ellerinden toprağın alınabileceğini Avrupalıya gösterdiğini belirtmektedir. Bu aynı zamanda Avrupalının düşüncesinde var olan Osmanlı azamet ve şevketinin ruhlarını saran heybetine işaret etmekte ve onun büyüklüğünü anlatmaktadır.²⁹¹

Osmanlı'nın 1699 da zayıfladığı belliydi. 270 yıl boyunca durmadan reçete yazılmıştı. Reçetede ilaç aynı idi; fakat reçetede ismi değişmekte idi. Islahat, Tanzimat, tecdüt, reform hepsinde de aynı manaya gelen bir sürü söz söylendi. Mesela, 1826'da (Vakai Hayriye) kendi ordumuzu topa tutup, imha ettik. Mora ve Mısır elden çıktı. 1839 Tanzimat Fermanı ile liberal İngiltere'nin nizamını aldık ve Cezayir elden çıktı, 1876 da I. Meşrutiyet ilan edildi. Rumeli elden çıktı. 1908 de II. Meşrutiyet ilan edildi. Bu sefer de imparatorluk gitti. Reformlar yapıldı, ama hep tersine olaylar meydana geldi. Çünkü bu tezatlığın cevabını bulmak için esaslı bir

²⁸⁹ Ziya Nur, **a.g.e.** : 34.

²⁹⁰ M. Hanefi Bostan, **a.g.m.** : 28.

²⁹¹ Nevzat Kösoğlu, **a.g.e.** : 47; Ziya Nur, **a.g.e.** : 35.

ilmi araştırma yapılmamıştır, sürekli aynı ilaç, değişik isimle verilmiş, her sadrazam Avrupa'ya özenmiş, Avrupa aferin desin diye çabalamışlar. Avrupailik adına milli değerlerin reddi ve inkarı moda haline gelmiştir. Bu durumda Osmanlı'yı tüketmiştir.²⁹²

Taşer, Osmanlı Devleti ile Avrupa karşılaştırmasındaki farkları şu şekilde sıralar; Osmanlı gittiği her yere sulh, sükun, huzur, adalet ve nizam götürmüştür. Avrupa ise gittiği her yere medeniyet maskesiyle huzursuzluk, haset, nifak, eğlence ve fuhuş götürmüştür. 19. yy da ve 20. yy başlarında kendilerini medeniyet havarisi gören Avrupalılar, gayri medeni olarak isimlendirdikleri kavimlere eziyet etmişlerdir. Mesela, İtalyanlar, Trablusgarp eyaletimizdeki halkımızı medeniyet namına öldürmüşler, Fransızlar Tunus ve Cezayir'deki kardeşlerimizi, yine medenileştirmek için öldürmüşler. İngilizler, Mısır'ı ve Arabistan'ı medeniyete götürmek için işgal etmişlerdi. Gerçekte bu iddia gülünçtür ve manasızdır. Kuvvetin adı medeniyet, kuvvetsizliğin ise bedeviyet olamaz. Avrupa'nın kuvveti vahşi kuvvettir. Osmanlı'nın kuvveti ise daima ölçülü ve müeyyideli olmuştur. Hukuka bağlı kalmıştır. Osmanlının gittiği yerde ne yapacağı ne yapmayacağı bellidir. Avrupalı "Türk'ün ayağının bastığı yerde ot bitmez" demiştir. Objektif veya insaniyetle yaklaşan herkes bunun böyle olmadığını bilir. Osmanlının fethettiği yerdeki gayri Müslimler, mezheplerini, kendi ülkelerinden daha serbest yaşamışlardır. Ubucini "İzmir, İstanbul, Trabzon'daki Katolik, Paris ve Lyon'dakinden daha serbest" demiştir. Avrupalı için bunu söylemek mümkün değildir. Kendi azdırdıkları Balkan kavimlerinin, Müslüman nüfusunu feci surette katletmelerine karşı, medeniyet dağıtan Avrupalıdan hiç itiraz sesi yükselmemiştir. Osmanlı, birçok ülkede asırlarca kaldı ise, hukuka bağlı ve adil bir kuvvet olduğu içindir. Şayet hala Osmanlı'nın özlemi çekiliyorsa, nizamı ve adaleti her kesime dağıttığı içindir. Herhalde insanları idarede, devlet kurmada, adalet ve hakkı teslimde, tarihe baktığımızda kabımıza varacak bir devlet ve millet henüz mevcut

²⁹² Dündar Taşer, a.g.e. : 444.

değildir. Taşer gelecek neslin, böyle bir milleti reddedecek kadar şaşkın ve zalim olmayacağını ummaktadır.²⁹³

Kudret itibariyle bugüne kadar tarihin kaydettiği en büyük devlet Osmanlı Devletidir. Osmanlı, Romanya'dan ve İngiltere İmparatorluğu'ndan da çok üstündür. Hükmettiği yüzölçümü bakımından ise Cengizogulları Devleti'nden sonra gelmektedir. Kudretinin büyüklüğü, bu kudretin tarih içindeki devamı ve devletin idare ettiği kavimler bakımından görünüşü ile bunların hiç biriyle kıyaslanamayacak durumdadır. Mesela, Roma İmparatorluğunun karşısında Kartaca'dan başka düşman yok, o da bir site hükümetiydi. Roma parça parça olan küçük site devletlerini birer birer ele geçirerek, büyük imparatorluğunu kurmuştur. Yakın bir zaman önce üzerinde güneş batmayan bir imparatorluk kabul edilen İngiltere ise koloni muharebeleriyle övünmektedir. Aslında Avrupa devletine karşı hiçbir zaman müttefiksiz savaşa girmemiştir. Rusya Devleti de genişlemesini, daima küçük devletlere karşı yapmıştır. Bize ve Almanlara karşı kazandığı başarılar ise daima müttefikleriyle sağlıyordu. II. Dünya savaşından sonraki başarıları ise, büyük Avrupa-Amerikan yardımıyla, elde bulundurduğu geniş kara ordusuyla elde etmiştir. Osmanlı ise tarihin kaydettiği en kudretli devlettir. Çünkü Osmanlılar, Avrupa'ya adım attığından beri daima devletler grubuna karşı savaşmıştır.²⁹⁴

Bizde Avrupa'daki gibi bir derebeylik ve feodalite hiç olmamıştır. Aristokrasi kavramı ise bize tamamen yabancıdır. Bunun içindir ki Osmanlı hanedanına aristokrat demek mümkün değildir. Avrupa'nın bugünkü parlamenter rejimi ve demokrasisi bile daha evvel geçirdiği, feodaliteyle ve aristokratik devirle alakalıdır. Bizim tarihimizde halkı ezen, ona eşya gibi bakan bir rejim asla olmamıştır. Bizim halk tabakası da idarecisine daima hürmetkar bir şekilde bakmıştır. İdareci ise, halkı, hatta reayayı 'vadiatullah' olarak görmüştür. Yüksek kademedekiler halka ne kadar hizmet ederlerse o kadar da kendilerinin yükseleceğine inanmışlardır. Gerçekte yöneticiler, halkın içinden çıkmıştır. Hatta çok defa cemiyetin tabanından yükselip gelmiştir. Bu yükselişteki en büyük etkende, kişisel

²⁹³ Dündar Taşer, "Türklük ve Geleceği", **Dündar Taşer in Hatırasına Armağan**, (haz. Yücel Hacaloğlu), Türk Yurdu Yay., Ankara 1998 : 50- 51.

²⁹⁴ Ziya Nur, **a.g.e.** : 36.

kabiliyetleri, zekaları ve yüksek ahlakları olmuştur. Örneğin, şeyhülislamın bir kısmı köylü çocuğudur. Vezirlerin bir kısmı da öyleydi. Belli başlı aileden gelenlerin sayısı ise çok azdı.²⁹⁵

Padişahlıktan başka her hizmet herkese açıktı. Millet farkı olmaksızın. Bir süre sonra Hristiyan tebaa, Müslüman tebaa, hür ülkede hürriyet aradılar. Alfonse Davdet'in bir hikayesi vardır. M. Seguin'in keçisi adlı hikayede; bütün bakım ve sevgiye rağmen keçiler dağlara bakıp bakıp melerler ve bir gün ağıldan kaçıp dağa çıkarlar ve kurtlara yem olurlar. Osmanlı Devleti'nde dil, din mensubu bir sürü kavim, kendi özel şartlarına uygun bir şekilde mutlak bir emniyet, adalet ve hürriyet içinde yaşamıştır. Cezayir'den Kafkas'a, Belgrat'tan Yemen'e kadar birçok ülkede tek kanun, tek vergi, tek pasaportla yaşanırdı. Birbirini tamamlayan gelişme ve yücelme için bütün imkanların sağlandığı Osmanlı nizamı devam ederdi. Fakat Rumlar, Sırlar, Bulgarlar, Rumenler, Osmanlıdan ayrılıp yabancı kralların emrine girdiler.²⁹⁶

Çöl şeyhleri, birinci sınıf nişanlarla gezerken, Kürtler, Arnavutlar, Çerkezler vali ve bakan olarak devletin en yüksek kademesini doldururken, Trabluslu bir zabıt Konyalılardan kurulmuş bir tabura rahatlıkla kumanda ederken, kral olmaya heveslendi. Peygamberin torunu şeriflikten daha kudretli olmayan bir taht için, Halife'ye karşı İngiliz'lerin, Fransız'ların kölesi haline geldi.²⁹⁷

Bize tabii olan milletler, Osmanlı'ya ihanet etmişlerdir. Peki, bizim aydın geçinen kısım ne yapmakta; İstanbul'da kültür sarayı açılışını Deli İbrahim piyesi ile yapmaktalar. 600 sene boyunca hüküm sürmüş 36 padişaktan Sultan İbrahim'i numune almaktadırlar. Niçin böyle davranmaktayız? Cumhuriyeti beğendirmek sevdirmek için imparatorluğu kötölemenin ve sultanları suçlamanın faydası nedir? Ayağımızı bastığımız topraklar Selçuklu'nun veya Osmanlı'nın mirası değil midir? Osmanlı Devleti'nin son günlerinde düşman Sakarya'ya kadar gelmişse de,

²⁹⁵ Ziya Nur, **a.g.e.** : 55.

²⁹⁶ Dünder Taşer, **a.g.e.** : 86- 87.

²⁹⁷ Nevzat Kösoğlu, **a.g.e.** : 105.

Karabekir, Cebesoy, Atatürk, İnönü gibi komutanların yardımıyla Meriç'e kadar düşmanı atmışlardı. Peki, bu komutanlar Osmanlı değil miydi?²⁹⁸

Osmanlı gerçekten kötü, sultanları zalim, paşaları gaddar olsaydı, Yemen'den Cezayir'e, Bağdat'tan Tuna'ya, Kırım'dan Mısır'a kadar çeşit çeşit milleti yüzlerce yıl idare etmenin muhakkak ki imkanı olamazdı.²⁹⁹

Gerçekte Osmanlı Devleti tarihin bir benzerini tanımadığı azamette bir devletti. Osmanlı yönetimi, medeniyeti, kültürü, sanatı, kıyafeti, muaşeret, mutfağı, musikisi, hatta ve hatta notası bile kendine has idi. Bu unsurların hepsinin mazisi de kendinden önceki Türk Devletlerinin kurumlarından Oğuz Teşkilatına kadar uzanmaktadır.³⁰⁰

12- TURANCILIK

Türkler, Balkanlardan Rusya ve Çin içlerine kadar çok geniş bir coğrafya parçası üzerine 15- 20 derecelik bir arz dairesinde yoğun bir şekilde dağılmıştır. Türk'ün tarihine baktığımızda kurulduğu saha çok geniş bir cihandır. Bütün Çin, Rusya, Polonya, Romanya dahil Viyana önüne kadarki Avrupa, baştanbaşa Hindistan, İran, Afganistan ve Yemen'e kadar bütün Arabistan, Orta Afrika'ya kadar uzanan bütün Kuzey ve Doğu Afrika çoğu zaman Türk hanedanları veya hükümdarları tarafından yönetilmiştir. Türk'ün egemenliğini kabul ettirmediği, siyasi nüfusunu hissettirmediği, bir Eski Dünya köşesi kalmamış gibidir. Biz millet olarak böyle bir akıştan geldik. Karadeniz'in kuzeyinden ve güneyinden Çin'e kadar yalnız Türkçe konuşularak gidilebileceğini yabancılar bile bilmektedir. Wiliam Ramsey: “Belgrat'tan Pekin'e kadar, yalnız ve ancak Türkçe konuşularak gidilebilir.” ; Thomson da ; “İzmir'den Çin hududuna kadar yalnız Türkçe'yle gidilebilir. “ diyerek bunu kanıtlamaktadır.³⁰¹

²⁹⁸ Türk Yurdu'ndan, **a.g.m.** : 5.

²⁹⁹ Nevzat Kösoğlu, **a.g.e.** : 148.

³⁰⁰ M. Hanefi Bostan, **a.g.m.** : 28.

³⁰¹ Ziya Nur, **a.g.e.** : 140- 141.

Son bin senedir İslam Tarihi, ilk hamle hariç, Türk tarihinden ibarettir. Bu bin sene içinde Asya, Afrika ve kısmen Avrupa’da en büyük medeni, toplumsal ve siyasi hamleyi Türk’ler yapmıştır. Türk nüfusu 19. asıra baktığımızdan çok farklı bir duruma gelmiştir. Bir önceki asırda nüfusu azalan bir kavimdik. Onun içindir ki, bazı Avrupa siyasileri Türk’ü medeni hayata uyum sağlayamayan, eski ve aşağı bir ırk olarak görüyorlardı. Bu durum değişmiştir. Türk dünyasındaki nüfus artışı binde otuzu aşmaktadır. Dünyadaki Türklerin sayısı oldukça büyüktür. Bu büyük nüfusun gelecekte ağırlığı muhakkak ki olacaktır. Türk’lerin devlet kurma ve insan idare etmedeki sınırsız kabiliyetini de düşündüğümüzde, gelecekte inanılmaz olaylara imza atabileceği göz ardı edilmemelidir.³⁰²

Dünya Türklerinin çok önemli sıkıntısından biri de kültür problemidir. Bunların yanında yazı ve lisan gibi problemler de yer almaktadır. Ne yazık ki Türk’ler üç alfabeli bir milletin anlaşma ve haberleşme vasıtalarının alabildiğine geliştiği dönemde ne yazık ki Türk topluluklarının kültürü sistemli olarak parçalanmaktadır. Türk dünyasının en büyük davası, ortak kültür meydana getirmek ve kuvvetlendirmek olmalıdır. Türk milleti o kadar şanslıdır ki ortak milli kültürün maddi ve manevi en kuvvetli harcı Sünni Müslümanlıktır. Bu da Türk benliğinin ayrılmaz bir parçası olmuştur. Türk’ün özüne işlemiş ve kendine has an’anesiyle karışarak mukaddes bir mahiyet almış olan bu iman, her çeşit mekanik baskılara karşı inanılmaz bir derecede yıkılmaz ve sarsılmaz bir set halindedir. Bu setti sağlamlaştırıcı bir husus da kıymettir. Bu değerler ki, Rus komünizminin baskı ve zulmü altındaki Türk’ü millet olarak ayakta tutmaya yetmiştir.³⁰³

Dündar Taşer Turancılık fikrinde de sosyalistlere sitemkardır. Bunu şu duygularla dile getirmektedir:

“Sabahtan akşama kadar her gün Vietnam’a sahip çıkarsınız; kurtuluş savaşı yapan milletlere arka çıkmalıyız diye kahramanlık taslar Amerika’ya harb ilanını salık verirsiniz. Şayet birisi Azerbaycan’da veya Doğu Türkistan’da yaşayanların da Türk olduğunu söyler

³⁰² Nevzat Kösoğlu, **a.g.e.** : 43.

³⁰³ Ziya Nur, **a.g.e.** : 141- 142.

gibi olursa, dört yandan saldırırsınız, ‘Turancılar yarın ata binip Semerkant’a sefere çıkacaklar. Bu fakir milleti Kafkaslar’da kırdıracaklar, bizi Rusya ile harbe sokacaklar’ diye yaygarayı basarsınız. Enver Paşa’nın Sarıkamış Harekatını ‘Turan Seferi’ diye gösterir herkesi inandırabilirsiniz(!). Biri çıkar da Sarıkamış Türkiye’dedir derse, onunda ‘ırkçı, kafatasçı’ olduğunu ilan edip işin içinden sıyrılırsınız.”³⁰⁴

Diyerek kızgınlığını anlatmaya çalışmıştır.

13- RUSYA VE AMERİKA

Rusya bir devlet olarak kurulduğu tarihten itibaren büyüme istikametini Türklük âlemini yok etmeye doğru geliştirmiştir. Doğu tarafta bu amacına ulaşan Çarlık Rusya, güneyde ise Osmanlı Devleti’nin direnci ile karşılaşmıştır; ama yine de Osmanlı’yı parça parça yutmayı başarmıştır. 19. asırda Ruslar’ın politikası Ortodokslar meselesi olmuş ve gayri Müslim tebaaya Hristiyanlık hamiliği yapar gibi gözükerek, onları daima Osmanlıya karşı kışkırtmıştır.³⁰⁵

Ruslar XX. yüzyıla kadar yoğun bir şekilde Türk aleyhine çalışmıştır. Ruslar bizden ya parça koparmışlardır ya da topraklarımızı başkalarına bağışlamışlardır. Rusların Türk’lerden kopardığı yerler; Kırım, Kafkasya, Besarabya, Azerbaycan’dır. Rusların Doğu Türklüğünden kopardığı yerler; Sibirya, Orta Asya ve Horasan’dır. Bulgaristan, Romanya, Yunanistan, Yugoslavya başkalarına bağışladığı, Doğu Türkistan ise, Çin’e bağışladığı bölgelerdir.³⁰⁶

1945’lerde Rusların güneye sarkma politikası devam etmiştir. Sovyetler o yıl üç vilayet ve iki boğaz üzerindeki taleplerini bildirmiştir. Bunun üzerine Türkiye, geleneksel siyaseti olan batı ittifakı gereği ‘Nato’ anlaşmasına girmiştir. Taşer Batı için 18. asırda yaşamış Reis Ülkütab’ı Raşid Efendi’nin “Devlet-i Aliyye’nin siyaset-i dâime-i müstemirresi Rusya’lu aleyhine olmaktır; siyaset-i muvakkate ve

³⁰⁴ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 115.

³⁰⁵ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 30.

³⁰⁶ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 77- 78.

güzeştesi ise Rusyalu ile olmaktır.” diye kaideleştirdiğini ifade edermiş. Bunun yanında bugünkü dış politikamızın bu esaslar dahilinde devam ettiğini ve Nato’nun böyle bir cephe birliği olduğunu belirtirdi.³⁰⁷

Batı devletlerinin lideri Amerika’dır ve batı bloğunu simgelemektedir. Rusya ise doğu bloğunu simgelemektedir. Batı bloğu, doğu bloğunun tesir ve nüfusunu kırmak için bazı tedbirler almıştır. Bu tedbirlerin en önemlisi doğu bloğu etrafına çekilen bir ittifaklar surudur. Bu sur bittiği yerde başlayan Cento, onun uzantısı Seato ve Japonya yoluyla kutba dayanmaktadır. Türkiye ise, bu surda önemli bir burçtur.³⁰⁸

İşte Rusya, Nato, Cento, Seato anlaşmalarıyla kendisini çeviren çemberi kırmak istemektedir. Çünkü Rusya II. Dünya savaşıdan sonra bir düzüneye yakın devleti yutarak, sınırlarını Almanya ortasına dayamıştır. Bunu büyük kara ordusundan ve müttefiklerinin pek feci gafletlerinden faydalanarak yapmıştır. Günümüzde ise, büyük kara ve hava ordusunu ve güçlü donanmayı kurmayı başarmıştır. Buradaki siyasetini, Divân-ı Hümayun siyasetine benzetmek mümkündür. Kendi iktisadi imkanlarının aksini teşkil eden ve vatandaşın boğazından kesilerek vücut verilen bu hamle önemlidir. Rusya büyük deniz gücü kurmasına ve denizlerinde donanma gezdirmesine rağmen, açık denizlere açılan büyük limanlardan mahrumdur. Zaten Filistin, Yahudi problemlerinden faydalanarak güneyimizdeki devletlerde üs temin etmiştir ve Akdeniz de donanma bulundurmaya başlamıştır. Ruslar eğer ki boğazlar konusunda yeni taleplerle gelirse bu bizim için sürpriz olmaması gerektiğini Taşer önemle belirtmektedir.³⁰⁹

Taşer Rusya için şu şekilde yorum yapmaktadır; Rusya sürekli olarak Türklüğe ve Türkiye’ye zarar vermektedir. Hatta Rus gemileri boğazlardan geçerken bile olay çıkardığını ya bir yalıyı yıktığını, ya da bir gemiye çarparak veya ağırları yırttığını. Türkiye’ye zararlı olmanın Rusların kanına işlediğini ve nişan almadan da

³⁰⁷ Ziya Nur, **a.g.e.** : 130; Dündar Taşer, **a.g.e.** : 31.

³⁰⁸ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 217- 218.

³⁰⁹ Ziya Nur, **a.g.e.** : 72- 73.

bizi vurduklarını vurgulamaktadır.³¹⁰ Onlara karşı her zaman çok dikkatli ve uyanık olmamız gerektiğini de belirtmektedir.

1970’lerde Dündar Taşer her zaman için Rusya’yı kalıcı düşman olarak görmekte ve Rusya’nın Türk dünyasını parçalama isteğini sık sık dile getirmekteydi. Kırım Hanlığı’na tabi bir devlet olan Polonya, Rusya’nın elindedir. Rusya Kırım Hanlığı’nın namını tarihten silmiştir. İki asır önce bir tane Rus’un bulunmadığı Kırım’da, bugün bir tane Türk kalmamıştır. Bizim memleketeyn dediğimiz Eflak ve Boğdan Voyvodalıkları, yani Romanya, Rusya hakimiyetindedir. Bulgaristan Rus işgali altındaydı. Eski Budin Beylerbeyimiz, bütün bir Macaristan olarak Rus hakimiyetindedir. Kafkasya ve kuzeyindeki Müslüman ve Türk toplulukları ile ülkeleri, Rusya’nın eline geçmiştir. Bütün bunlar eski Osmanlı sınırları içindeki tebaalarımız ve eyaletlerimizdir. Buhara ve Hiyve Hanlıkları daha evvel silinmiş ve Orta Asya’daki, Tatar, Özbek, Kırgız, Tacik, Türkmen, Kazak gibi Türk toplulukları ve ülkeleri, Rus istilasına maruz kalmıştır. Kısacası, devletimizin ve Türk dünyasının en büyük mirasçısı Rusya olmuştur.³¹¹

Rusya batı ile ittifak kurabildiği zaman, Türk topraklarını bölüşmüşler. Türkiye, batı ile birleştiği zaman da, Rusya’ya karşı toprak bütünlüğünü korumuştur. Türkiye’nin sağlam ve istikrarlı bir devlet olması Amerika için iktisadi ve politik bir ihtiyaçtır. Amerika ve batı ittifakının devam etmesi de, Türkiye için, siyasi ve milli bir emniyet unsurudur. Bu tarihi ve jeopolitik gerçek bütün Türk hükümetleri tarafından göz önünde tutulmalıdır.³¹²

Türklük ideali ve Türkiye jeopolitiği bizi Rusya ile hasım hale getirdiği gibi iktisadi gelişmemizin tabii istikameti de Amerika ile karşı karşıya gelmemize sebep olmaktadır. Türk diplomasisi bunu halletmelidir. Rusya pazarlarına Rusya’nın inmesini önleyen Türkiye için Orta Doğu Türkiye’ye terk edilebilir. Bu Amerika ekonomisini fazla etkilemeyecektir. Yalnız Avrupa için bölge petrolünün hayati önemi vardır. Aslında, Amerika Orta-Doğu’yu Türkiye’ye bırakmaya hazır, fakat Türkiye bunu idrak etmekten acizdir. Taşer’e göre Türkiye’nin varlığı ve Türk

³¹⁰ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 405.

³¹¹ Ziya Nur, **a.g.e.** : 151- 152.

³¹² Dündar Taşer, **a.g.e.** : 218.

aleminin kurtuluşu Rusya'nın kuvveti ile ters orantılıdır. O halde Türk milliyetçiliği ülküsü Rusya'ya karşıdır.³¹³

14- TÜRKİYE'NİN GELİŞİMİ

Taşer özellikle çiftçilikle uğraşan kişi sayısı ile ekilebilir toprak sayısının makul derecede olması gerektiğini anlatmaktadır. Bir çiftçinin ektiği yerden para kazanacağı kadar toprağı olmalıdır. Eğer arazisi küçükse yeterince para kazanamayacak ve bu işi yapmaktan vazgeçecektir. Bu da arazinin boş kalmasına ve üretimin azalmasına neden olacaktır.³¹⁴

Başka bir düşüncesi de tarım kentleridir. Tarım kentleri devlet yönetiminde kurulmalıdır. Ayrıca devlet tabii şartları göz önünde bulundurarak müsait olan yerleşim noktalarını belirlemeli ve buraların alt ve üst yapısını tamamlandıktan sonra evlerin planı, çimentosu, kiremidi... gibi inşaat malzemelerine kadar devlet bütün bu malzemeleri temin etmelidir. Bu iş masraflı gibi gözüксе de aslında her köye yapılan alt ve üst yapı masrafları düşünüldüğünde bunlara harcanan paradan çok daha az olacaktır. Bu tarım kentleri sayesinde, insanlar hem rahat etmiş olacaklar. Hem ziraat gelişecek hem de el sanatlarından başlayarak bu kesimler sanayileşerek insanımıza çeşitli istihdam sağlanacaktır.³¹⁵

Türkiye ayrıca yeraltı bakımından çok zengin bir ülkedir. Özellikle hammaddeler bizim ülkemiz için bir servet kaynağıdır. Önemli olan hammaddeleri çıkarmak değil, işlemek suretiyle değerini artırmaktır. Çünkü hammadde işlenmeden satılırsa cüzi paralar elde edilecektir. Ama, işlenerek satılırsa maksimum düzeyde para kazanılacaktır. Taşer, bir ülke kendi ihtiyacı kadar, üretim yapıyorsa o ülkenin iflasa mahkum olduğunu belirtmekte ve bu konuyu bir cümle ile özetlemektedir. “

³¹³ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 78- 79.

³¹⁴ Murat Yılmaz, **a.g.m.** : 675.

³¹⁵ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 27.

Kendi memesini emen inek asla şişmanlamaz.”³¹⁶Gelişmek için ülkenin üretimini muhakkak arttırması gerektiğini belirtir.

Türkiye iktisadi yönden gelişmek istiyorsa mamullerini satmak için müşteri bulmak zorundadır. Yani pazarı iyi belirlemek gerekmektedir. Almanya’ya otomobil, Fransa’ya buzdolabı satma düşüncesi yanlış olacağına göre, sanayi üretimi yeterli olmayan ülkeleri tercih etmek Türkiye olarak en mantıklısı olacaktır. Burası da Orta-Doğu bölgesidir.

Bizim bu bölgede ülke olarak büyük avantajlarımız bulunmakta. Mesela, Avrupa ile kıyasladığımızda bizim nakliye ücretimiz daha az olacak bu fiyat farkı bize büyük avantajlar sağlayacaktır.³¹⁷Bunun içindir ki Türkiye hammaddesini işleyecek sanayiye sahip olduktan sonra, jeopolitik gücünü kullanarak ürünlerini ihraç etmelidir. Karadeniz’den Hint Okyanusu’na hammadde çeşitliliği bakımından, Türkiye ile yarışacak ülke bulunmamakla birlikte jeopolitik üstünlüğü de buna dahil edilince Türkiye Orta – Doğu ülkeleri iyi değerlendirmelidir.³¹⁸

Dündar Taşer ülkemizdeki karma ekonomi sistemini beğenmiyor ya da uygulanış şeklini beğenmiyor olmalı ki bu sistemin adını değiştirerek karma karışık ekonomi adını vermektedir. Devlet ekonomisini baltalayan ve özel sektörün teşebbüs cesaretini kıran iki önemli husustan bahsetmektedir.

Birincisi: Devletle ferdin aynı sektörde bulunması,

İkincisi: Devlet – fert ortaklığı

Devletle ferdin aynı sektörde bulunması: Devletin vergi ödeme kaygısı olmaması ya da ertelenebilir olması; Maliyet, kâr, zarar kaygısı olmaması, zararın gerekirse maliye tarafından karşılanması; kredi, faiz, vade sorununun olmaması gibi sebeplerden dolayı devletle özel sektörün rekabet etmesi mümkün değildir. Çünkü devlet özel sektörde olmayan bir güce sahiptir. Tabiatıyla özel sektör yatırım yapmaya çekinmektedir. Bunun sonucunda da özel sektör gelişmemektedir.

³¹⁶ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 25.

³¹⁷ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 79.

³¹⁸ Ziya Nur, **a.g.e.** : 97.

Devlet – fert ortaklığı: Kişi devletle ortaklık kurarak, ucuz ve uzun vadeli kredi bulmakta zorluk çekmemekte, devlet tesislerini müşteri haline getirmekte ve devlet gücünü kendi çıkarları doğrultusunda kullanmaktadır. Bu unsurlar içinde hangi alanda olursa olsun bunların karşısına bir özel sektörün ortaya çıkması imkansızlaşmaktadır.³¹⁹

Taşer'e göre dünya dengesine uygun olarak milli bir rota çizilmeli ve bu doğrultuda milli kültür canlandırılıp, onun üstün ölçülerine dayandırarak muasır teknik ve ilim sayesinde ağır sanayiye ülkemiz de kurulmalıdır. Ancak bu şekilde Türkiye eski büyük kudretine kavuşacaktır.³²⁰

Milli rota dahilinde, taklitçi, hain, gevşek, bencil nesil örnekleri etkisizleştirilmelidir. Çünkü bunlar devlet, toplum, millet hayatında rol oynamaması gereken kişiliklerdir. Bu kişiliklerin yerine fedakârlığı, feragati millet ölçüsünde duyan, milliyetçi, maneviyatçı, milli ve ahlaki yönleri yüksek, milli değerleri koruyucu gençleri ikame etmek gerekir.³²¹

Taşer'e göre devletin ekonomik olarak gelişmesi için; devlet hayati önem taşıyan sektörlerden tamamen çekilmelidir. Hafif endüstri tamamen özel sektöre terk edilmelidir. Gayet ki özel sektör arasındaki rekabet, iyiliği, ucuzluğu ve çokluğu meydana getirecektir. Özel sektörü korumak için de devletin yapması gereken 2 önemli iş vardır. Bunlar ;

1 – Dış ülkelerin dopingine karşı, gümrük himayesi sağlamak,

2 – Gelişmesini istediği sektör için vergi indirimi yapmak.

Bu şekilde hem özel sektör gelişecek hem de korunacaktır. Devlet mülkiyetini, millet mülkiyetine çevirmek için, hafif endüstri ucuz hisse senetlerine bölünerek halka devredilebilir. Böylece, rantın büyük bir kitleye dağıtılması sağlanarak oransız gelir dağılımı engellenecektir. Hafif endüstri yanında devlet, ancak yol gösterici olarak girmelidir. Kültür seviyesi pazarlama imkanı, ihtisas ve bilgi

³¹⁹ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 36- 37.

³²⁰ Ziya Nur, **a.g.e.** : 17.

³²¹ Şevket Bülent Yahnici, **a.g.m.** : 29.

derecesi yeterli olmayan bölgelerde, devlet tesisi kurulmalı, yeterli alışmalar hasıl olunca, hisse senetlerini millete devrederek çekilmelidir.³²²

15- AYDIN

Taşer'e göre bizim aydınımız 150 yıldır kendi cemiyetini, milletini ve tarihini horlamaktadır. Halkta aydınına karşı koymakta ve güvenmemektedir. Bu durum o kadar ilerlemiştir ki artık illet bir durum haline gelmektedir. Aydınlarımızın bir kısmı ise, dini ve milli değerlerini yitirmiştir. İşte bu sebeptendir ki “sovyet amentüsüne” bir kurtuluş vasıtası ve reçetesi gibi sarılmaktadırlar. Öyle ki büyük dinlerin bile dünyada tesisini imkansız gördükleri mutlak adaleti Sovyet propagandası ve Marksizm sözleriyle yeryüzünde kuracaklarına inanırlar. Bizim milletimiz de kolay kanan bir topluluk değildir. Ölçülerimiz sağlamdır. Kırım'daki mücadelelerimizi, Ruslar yüzünden Edirne'ye ve Kars'a çekilişimizi unutmadık. Hala oralardan kopup gelmiş milyonlarca din kardeşinin hatıralarıyla dolu bir millettir Türk Milleti. Onun içindir ki bir kısım aydının ağzından çıkan cennet davetinin ne olduğunu gayet iyi bilir ve ona güvenmez. Milletimiz aydınından o kadar kopuktur ki cennet çağrısına bile hiç düşünmeden “hayır” cevabını verir.³²³

Bizim aydınlarımız, sürekli olarak halka karşı medeniyet havariliği taslayıp durmaktadır. Gerçekte, milletimizin özde değişmez ve şaşmaz doğru ölçüleri vardır. Bundan dolayıdır ki, halkımızda aydınların saçma sapan düşünceleriyle alay etmektedir. Aydınlarımızın pek çoğu ne yazık ki milletimizde yaşayan büyüklükleri ve yücelikleri şuurlu bir şekilde idrak etmemektedir. Kısaca, bizim aydınımız milli ölçüsünü yitirmiştir. Ahali, milli ölçüden uzaklaşmış kendinden hissetmediği münevvere güven duymaz. Ahali, eğer kendi gibi aydını bulursa halı olup yere serilir, ona hürmet gösterir.³²⁴

Taşer günümüzde hala devam eden bir sorundan bahseder. Bu sorun ki hepimiz günlük hayatta yaşarız. Mesela iki bilim adamı olsa x bilim adamı, y bilim

³²² Dündar Taşer, **a.g.e.** : 39- 40.

³²³ Ziya Nur, **a.g.e.** : 92- 93.

³²⁴ Ziya Nur, **a.g.e.** : 60- 62.

adamı. x bilim adamı Türkiye sınırını çıkmamış zeki, çalışkan, birçok ilmi çalışması olsa; y bilim adamı ise birkaç ilmi çalışma yapsa, yani x bilim adamına göre çok geri olsa ama y bilim adamı bir yıl boyunca akademik çalışma yapıyorum diye ABD'yi gezip Türkiye'ye gelse sanki dünya ilimlerinin hepsini öğrenmiş gibi saygı gösteririz. X bilim adamı bu kadar saygı görmez. Çünkü o zengin ülkelere gitmemiştir. Taşer bu konuyu aşağıdaki örnekle eleştiriyor.

Ülkemize sık sık Fransız müşahitler, İngiliz müşavirler, Belçikalı müfettişler çağrılır devletin karnı yarılıp onlara baktırılırdı. Ülkemize faydaları dokunsun diye (!) İki adam Avrupa'ya kaçak gider, 8 satırlık bir gazetede 5 kelimelik bir makale yazardı. Artık bütün devlet erkanı onlarla meşgul olur, bu kişilere maaş bağlanır, makamlar verilir, rütbeler takılırdı. Avrupa karşısında artık o kadar ezik hissediyorduk ki Almanya'dan damızlık kız ve erkek getirerek ırkımızı ıslah etmeyi düşünen bir Abdullah Cevdet'e fikir adamı gözüyle bakılmıştır. Ayrıca Teodor Herzl'in maaşa bağladığı bu adam; ilerici, hürriyetçi, vatansever olarak ders kitaplarına girmiştir. Türkiye'de bu hale düşen yalnız aydınları ve Türk milleti ile aydını arasındaki bağ bu yüzden kopmuştu.³²⁵

Bizim aydınımız kendine bile yabancılaşmıştır. Milli ölçüyü kaybetmiştir. Bundan dolayı da aydınlarımız ülkemizin iç ve dış politikalarını kendi milli menfaatlerine uygun değerlendiremezler.³²⁶

Yabancılaşmaya örnek olarak, "Moltke" mektuplarında, Hüsrev Paşa'nın Hristiyan ziyaretçileri ile bir kadeh şampanya içmeye can attığını belirtmektedir. Gerçekte Paşa şarap içmeyi kesinlikle sevmezmiş. Şayet Hristiyan misafiri geldiği zaman, şarap içmeyi su içmeye tercih edermiş. Lakin Hristiyanların kendisi hakkında "Batıl fikirlere ehemmiyet vermez" diye düşünmelerini sağlamak ve ilerici görünmek istediği için içermiş.³²⁷

Büyük milletler, ufku ve idealleri geniş milletlerdir. Bizim milletimiz, halen bu büyük vasıfları taşımaktadır. Milletimizin asıl belini büken, kendi aydın

³²⁵ İbrahim Metin, "Siz, O Menhus 13 Haziranı Bilir Misiniz?", **Türk Yurdu**, C. 22, S. 178, Haziran 2002 : 25.

³²⁶ Nevzat Kösoğlu, **a.g.e.** : 37.

³²⁷ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 339.

tabakasının ondan uzaklaşmış ve ona zıt düşmüş olmasıdır. Bu uzaklaşmaya son verip milletimizdeki öze dönmeliyiz. Başka çıkar yolumuz yoktur.³²⁸

Milletimizin sahip olduğu mühim vasıflardan biri olan üstün devlet anlayışı aydınlarımız tarafından bilerek ya da bilmeyerek yok edilmektedir. Aslında bunu yaparak bindikleri dalı kesmektedirler. Bunu da neredeyse başardılar. Taşer, milletimizin önceden aydını bırakalım memuruna bile ne kadar saf duygularla bağlı olduğunu şu örnekle açıklar;

‘‘Bir gün Türkmen köylerinden birine bir memur gelmiş. Köylülere biraz buğday hazırlamalarını söylemiş ve yol yorgunluğu ile uykuya dalmış. Muhtar hemen köydeki evlerden tarhiyata başlamış. ‘Ahmet ağa sen iki kile, Mehmet sen bir kile, Hasan sen yarım kile vereceksin’ demiş. Buğday çuvalları kısa bir müddet içinde cami avlusunu doldurmuş. Sonra memur bey uyanmış. ‘Buğday hazır mı?’ diye sormuş. ‘Hazırdır, buyurun görün, nereye nakledilmesini istiyorsanız götürelim’ demişler. Memur ‘getirin’ demiş. ‘Aman beyim, yüzlerce çuval nasıl gelir, buyurun görün.’ Cevabını vermişler. ‘Canım ben bu kadar çuval buğdayı ne yapayım? Benim istediğim bir parça buğday’ demiş. ‘Bu kadar az buğdayı ne yapacaksın?’ demişler. ‘Ben mücadele memuruyum. Buğdayı tarla sıçanlarını itlaf etmesi için zehirleyeceğim’ cevabını vermiş. Bunun üzerine istediğini getirmişler, o da vazifesini yapmış. Bilahare muhtar, cami önüne çıkarak; ‘Ey ahali, gelen memur hükümet mamuru değil, sıçan mamuru imiş. Buğdaylarınızı alın’ diye ilanda bulunmuş.’’

Bu hikaye bizim halkımızın devletini ne kadar yüce ve büyük gördüğünün delillerindendir. İşte bu hoş vasıf ne yazık ki bazı kesmin hatası yüzünden yıkılmaktadır.³²⁹

Taşer’in aklının bir türlü almadığı başka bir nokta da bizim aydın kesmi için çok mühim olan yabancılar; Türk’ü, Osmanlı’yı överken; bizim aydınımızın bunun tam tersi bir yol izlemesini bir türlü anlayamaz.

³²⁸ Ziya Nur, a.g.e. : 50.

³²⁹ Ziya Nur, a.g.e. : 61.

Mesela, 17. y.y.'ın başlarında ölmüş olan Campanella, Civitas Solis(Güneş ülkesi) adlı eserinde;

“Mademki düşünceyi zindana koymayan, hakikat sevgisini zincire vurmayan bir millet, o cesur ve adil Türkler var; üzerinde yalnız hakikatin, adaletin ve hürriyetin hüküm sürdüğü bir güneş ülkesi yarın neden vücut bulmasın?” demiştir.

Taşer bu İtalyan papazın düşündüğü rahat ve huzur aleminin hakikat olabilmesini Türk’e bağlarken aydınlarımız tam tersi bu tutumu anlayamaz. Hatta Osmanlı Türklerini, Avrupa’da özellikle ızdırap altındaki kitlelerce merhametin, adaletin, eşitliğin fertleri olarak görülmüşlerdir. Yükseliş ve hamle dönemlerinde yenilgisiz bir güç olduğumuz zamanlarda bizim üstünlüğümüzün sebeplerini düşünen ve araştıran kişiler çıkmıştır. O zamanki Türk ülkeleri, hasret çekilen adaletin ve idarenin mekanı olarak kabul edilmiştir.³³⁰

Taşer yine akıl almaz olarak nitelendirdiği başka konuda, Türk’ün büyük kudretini yitirdikten sonra bile Batı zorlaması ve baskısına karşı direnmesidir. Bunlara ek olarak bizim aydınlarımızın ihanetine rağmen hala Türk’lerin büyük mücadelesini sürdürmesini fevkalade olarak nitelemektedir. Taşer bunu da Napolyon’un sözü ile ilişkilendirir: “Türkler yenilebilir fakat mağlup edilemezler.” Evet, Türkler dış ve iç düşmanlara rağmen mağlup olmamıştır. Çünkü bizim milletimiz aklın almayacağı derecede güç ve kuvvete sahip bir millettir.³³¹

Bu konu hakkında yüzlerce, binlerce örnek rahatlıkla bulunabilir. Türklerin büyüklüğü hakkında bizim aydınımız bizim mazimiz hakkında ne düşünüyor? Astığı astık, kestiği kestik bir padişah; keyfi idare, rüşvetçilikle bütünleşmiş idareciler, zulüm altında bir halk... ve daha kötüler. Aydınımıza göre biz böyleyiz. Objektif olma adına Seignebos’un yazdığı Avrupa kavimlerinin mukayeseli tarihi adlı kitabına bakıldığında Fransa’da doğru düzgün bir devlet göremezsiniz. Almanya zaten yok. Diğerlerine bakıldığında küçük kontluklar gibiler. Aynı dönemde ise bizde hariciyesi, maliyesi, askeriyesi, mülkiyesi, adliyesi ile maddi ve manevi nüfusa sahip an’anevi hükümdarlığın etrafında çok mükemmel bir devlet makinesi ile

³³⁰ Dündar Taşer, “Türklük ve Geleceği”, **Dündar Taşer in Hatırasına Armağan**, (haz. Yücel Hacaloğlu), Türk Yurdu Yay., Ankara 1998 : 47.

³³¹ Ziya Nur, **a.g.e.** : 142.

karşılaşırsınız. Bizim aydınların bahsettiği gibi bir devlet olsaydık eğer, bu azamet 600 sene değil, 60 sene durabilir miydi hiç? Tabi ki duramazdı. Taşer, bizim bazı kesim aydınımızın ecnebi ajanlarından bir farkı olmadığını da belirtmiştir.³³²

Taşer'e göre, bizim milletimizin binlerce yıllık kültürü ve geleneği var. Sağlam bir devlet anlayışımız var. Aydınımız bir türlü bunları göremiyor ya da görmezlikten geliyor. Kendi zavallı düşünceleriyle milleti medenileştirmeye çalışıyorlar. Böyle bir aydın kitlenin var olması, istikbalimizi bile tehdit etmektedir. Milli şuura, inanca ve imana yer veren ve ona güvenen bir maarif acilen lazım gelmektedir.³³³

Taşer, aydın ve halk arasındaki kaynaşmasının sağlanabilmesi için ülke geneline yayılan kültür kentlerinin işlevi sayesinde aydın ve halk arasındaki kaynaşmanın sağlanabileceğini belirtmiştir. Başka bir anlatımla, kültür kentlerinde aydın tabaka yetişecek. Böylece, kültür kentlerindeki öğrenciler halkla iç içe olacağından halk ve aydın birbirini aynı ortamda tanıyacak bu sayede gençler örf, adet ve an'anemizi, binlerce yılın süzölmüş hükümlerini ifade eden deyim ve bilgilerimizi halktan öğrenecek, kendisi de alet kullanmayı, teknik usulleri halka öğretecektir. Bu şekilde Tanzimat'tan beri devam eden ve bazen halka hükmetme bazen de halka dalkavukluk şeklinde görünen kompleksli aydın sınıfı yerine milletle beraber, millettten olarak millete hizmet eden, hakiki aydınlar yetişecektir.³³⁴ Yani halkı anlayan, onun şuur ve ölçülerine sahip çıkan aydın tabaka (halkımızın okumuşu) lazımdır.³³⁵

Taşer'i genel itibari ile okuduklarım ve yakınlarından aldığım bilgilere dayanarak, Türk milletinin özüne ait olanların değiştirilmesine kesinlikle karşı, mesela harf inkılabının yapılmasına karşıdır. Harf inkılabını da Atatürk gerçekleştirmiştir. Taşer, Atatürk'ün her düşüncesine ve yapmış olduğu inkılaplara çok büyük saygı duymakta ama milletin özü değiştiğinden karşı da gelmektedir. Bu tezatlığı şöyle açıklayabiliriz:

³³² Dündar Taşer, **a.g.m.** : 47- 48.

³³³ Nevzat Kösoğlu, **a.g.e.** : 55.

³³⁴ Dündar Taşer, **a.g.e.** : 67.

³³⁵ Ziya Nur, **a.g.e.** : 60.

Taşer'e göre Atatürk, Tanzimat fikrinin hakim olduğu bir siyaset, edebiyat ve kültür devresinde yetişmiş ve o tutumdan kurtulmak için çaba ve emek sarf etmiş bir asker-devlet adamıdır. Kıyafet, harf gibi inkılapları yapmasındaki sebep, aydınların ruhundaki imrenme ve özenme kompleksini gidermek istemesidir. Tanzimat fermanı, Meşrutiyet'in ilanı Avrupalılara hoş görünmek, onların takdirini kazanmak için yapılmıştı. Aydınlarımızda oluşan aşağılık kompleksi ülkemize zarar vermekteydi. Bu durum Atatürk'ün bu yenilikleri yapmasında, bu kompleksi gidermeye çabalamasında çok etkilidir. Kısaca Taşer'e göre, Atatürk'ün asıl emeli, kendine güvenen, kimseye imrenmeyen, şahsiyetli aydınların yetişmesi, kendi ülkelerinde eziyet çekse bile yabancılardan yardım dilenmeyen haysiyetli bir neslin gelişmesi idi.³³⁶

³³⁶ İbrahim Metin, "Siz, O Menhus 13 Haziranı Bilir Misiniz?", **Türk Yurdu**, C. 22, S. 178, Haziran 2002 : 24- 25.

SONUÇ

Dündar Taşer'in fikir hayatı adlı çalışma da millet, milliyetçilik konularıyla Dündar Taşer'in hayatından, önemli yaşam safhalarından ve fikirlerinden bahsettik. Bu eserde oluşturulan veriler genel itibariyle araştırma ve yapılan görüşme temeline dayalı olarak elde edilmiştir.

Dündar Taşer belki Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Milli Mücadele döneminden sonra en sıkıntılı dönemlerinde yetişmiş bir insandı. Gençliğinde II. Dünya Savaşı'nın etkisiyle ülkemizde meydana gelen ekonomik ve siyasi sıkıntıyı yaşamış olmakla birlikte ihtilali birebir yaşamış ve on dörtler olarak da yurt dışına sürgün edilmiştir. Devletin önemli kademelerinde yer alan ve siyasi bir hayatı olan Dündar Taşer milyonlarca insanın yaşayamayacağı bir hayatı yaşamıştır. Muhakkak ki bu yaşam tarzından elde ettiğimiz bilgiler tarihin bir nebze de olsa aydınlanması açısından önemlidir. Bu çalışmanın bizim için en pozitif tarafı orijinal bilgiler içermesidir. Bu da yaptığımız çalışmayı daha önemli hale getirmektedir.

Bildiğimiz gibi Türkiye birçok demokrasi denemesinden geçmiştir. Bu denemeler genellikle sancılı ve sıkıntılı olmuştur. Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk demokrasinin toplumun içinde yer alması ve devamlılığını sağlamak için çok partili hayatı oluşturmaya çalışmıştır fakat, olumsuz sebeplerden dolayı çok partili hayatı göremeden vefat etmiştir. Nihayetinde 1946 yılında çok partili rejime başlandı. Bunda önemli bir rol oynayan parti ise Demokrat Parti olmuştur. Bu dönemde demokrasinin gelişimi Türk Milleti için önemli bir safhadayken 1960 da askerler tarafından İhtilal gerçekleştirilmiştir. Bu ihtilal Türk demokrasisinin gelişimine atılan bir darbe olarak tarih de yerini almıştır. Ülkemizin kuruluşundan günümüze kadar yüzyıla yakın bir dönem geçmesine rağmen demokrasi ne yazık ki ülkemizde hala tam olarak oturmamıştır. Bu dönemin olayları içinde bulunan kişilerden biri de Dündar Taşer idi. Dündar Taşer'in ihtilalin içinde olmasına rağmen ihtilale sonradan karşı olduğu kesindir. Bunun sebebi ise ihtilalden önce yapılacak amaçların çok farklı olup, ihtilalden sonra bu amaçların bambaşka bir hale gelmesidir. Dündar Taşer'de bunu tecrübe ettiğinden dolayıdır ki ihtilalle karşıdır. 1960 ihtilali Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin en büyük demokrasi derslerinden biridir. Bunların insanlarımıza daha ayrıntılı bir şekilde anlatılması için Dündar Taşer gibi olayı

birebir yaşamış kişilerin görüşleri birleştirilerek demokrasi ile ilişkilendirilmesi Türk Milleti'ne yapılacak en büyük hizmetlerden biri olarak görmekteyim. Şayet 2009 yılına gelinmiş olunmasına rağmen gerçek bir demokrasiden ne kadar yoksun olduğumuzu rahatlıkla görmekteyiz.

Dündar Taşer'in fikirlerini irdelerken dikkat çeken noktalardan biride Dündar Taşer'in bazı konulara çok farklı bir bakış açısıyla bakmasıydı. Bu farklı bakış açısı, insanımızın düşünce sisteminin zenginleşmesine ve çeşitlenmesine yardımcı olacağından dolayı Dündar Taşer gibi kişilerin düşüncelerinin irdelenmesinin faydalı olacağını düşünmekteyim. Dündar Taşer'in fikirlerine genel bir baktığımızda O, milli değerlerine sonuna kadar bağlı, batının kültüründen uzak ama, teknolojisinden uzak olmayan, manevi değerleri yüksek, başka milletlere özenmeyecek kadar özgüveni tam olan, dealleri olan, çalışkan, dürüst, samimi, birbirine içtenlikle bağlı ve devletine bağlı, bilimde ileri olan bir millet görmek istiyordu.

Dündar Bey'in fikirleri sadece yetişkinlere değil, özellikle ilköğretim çağındaki öğrencilerimize de önemle sunulmalıdır. Çünkü Sosyal Bilgiler dersinin amaçlarından biri de iyi birer Türk vatandaşı yetiştirmektir. Bu amaç doğrultusunda Sosyal Bilgiler Öğretmenleri rahatlıkla bu amaca yönelik olarak bu eserde öğrencilerini doyurucu bilgi veya örnekler elde edeceklerdir.

Ayrıca yapmış olduğum görüşmelerde dikkatimi çeken ve ben de merak uyandıran bir noktada Dündar Taşer olsun diğer asker arkadaşları olsun engin bir tarih bilgisine sahip olmalarının yanında gayet iyi bir şekilde sanattan, edebiyattan ve ekonomiden.. iyi derecede bilgiye sahip olmaları. Şu soruları akla getirmektedir. O zaman ki askeri okullar da nasıl bir eğitim sistemi veriliyordu veya ne çeşit öğretim metoduna sahiplerdi ki onlar bu alanlarda kendilerini bu kadar geliştirmişlerdi? Bunların araştırılıp, ayrıca günümüzün eğitim sistemi ile karşılaştırması yapılarak şimdi ki eğitim sisteminde ki noksanlıklar tespit edilmelidir.

BİBLİYOGRAFYA

I. KİTAPLAR:

- AHMAD, Feroz- Bedia Turgay Ahmad (1976), **Türkiye’de Çok Partili Politikanın Açıklamalı Kronolojisi (1945- 1971)**, Bilgi Yay., İstanbul.
- AKÇURA, Yusuf (1981), **Yeni Türk Devleti’nin Öncüleri, 1928 Yazıları**, (haz. N. Sefercioğlu), Kültür Bak. Yay., Ankara.
- AKÇURAOĞLU, Yusuf (1990), **Türkçülük ve Dış Türkler**, (sad. N. Ahmet Banaoğlu- vd.), Toker Yayınlar, İstanbul.
- ALTUĞ, Kurtul (1991), **27 Mayıs’tan 12 Mart’a**, 2. Baskı, Yılmaz Yay., İstanbul.
- ARIK, Remzi Oğuz (1974), **Milliyetçik: Türk İnkılâbı ve Milliyetçiliğimiz Coğrafyadan Vatana- ideal ve ideoloji**, Hareket Yay., İstanbul.
- ÇAVDAR, Tevfik (2000), **Türkiye’nin Demokrasi Tarihi (1950- 1995)**, 2. Baskı, İmge Kitabevi Yay., Ankara
- **Cumhuriyet Ansiklopedisi 1941- 1960**, C. 2, Yapı Kredi Yay., İstanbul 1998.
- **1961-1980**, C. 3, Yapı Kredi Yay., İstanbul 1998.
- DOĞAN, Mehmet (1996), **Büyük Türkçe Sözlük**, 11. basım, İz Yay., İstanbul.
- EKİNCİ, T. Ziya (2004), **Millet, Milliyetçilik, Devlet ve Anayasa Sorunları**, Cem Yay., İstanbul.
- ER, Ahmet (2003), **Hatıralarım**, Alternatif Yay., Ankara.
- ERKANLI, Orhan (1972), **Anılar... Sorunlar... Sorumlular**, 2 Baskı, Baha Matbaa, İstanbul.
- EROĞUL, Cem (1997), **Anatüze Giriş**, 5. Basım, İmaj Yay., Ankara.
- (1992), **Atatürk ve Milliyetçilik**, ATAM Yay., Ankara.

- ERÖZ, Mehmet, (1987), **Atatürk, Milliyetçilik ve Doğu Anadolu**, TDAV, Yay., İstanbul.
- FEYZİOĞLU, Turhan (1986), **Atatürk ve Milliyetçilik**, ATAM. Yay., Ankara.
- GÖKALP, Ziya (1996), **Türkçülüğün Esasları**, (sad. Cengiz Han), Kamer Yay., İstanbul.
- GÜNGÖR, Erol (2007), **Türk Kültürü ve Milliyetçilik**, Ötüken Yay., 17. Basım, İstanbul.
- (2007), **Dünden Bugünden Tarih- Kültür ve Milliyetçilik**, 10. Basım, Ötüken Yay., İstanbul.
- GÜZELBEY, Cemil Cahit (1988), **Gaziantep Büyükleri ve Gaziantep Meşahirine Ek**, Ajans- Türk Yay., Ankara.
- KAFESOĞLU, İbrahim (1999), **Türk Milli Kültürü**, Ötüken Yay., 18. Basım, İstanbul.
- KARAKAŞ, Mehmet (2000), **Türk Ulusçuluğunun İnşası**, Vadi Yay., Ankara.
-(2007), **Türk Ulusçuluğunun İnşası**, Elips Kitap Yay., Ankara.
- KARPAT, Kemal H. (2006), **Osmanlı'da Değişim, Modernleşme ve Uluslaşma**, (çev. Dilek Özdemir), İmge Kitabevi Yay., Ankara.
- KESKİN, Mustafa (1999), **Atatürk'ün Millet ve Milliyetçilik Anlayışı**, ATAM Yay., Ankara.
-- vd. (2001), **Türk İnkılabı ve Türkiye Cumhuriyeti Tarihi**, Ufuk Kitabevi Yay., Kayseri.
- KOCATÜRK, Utkan (1984), **Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri**, Turhan Kitabevi Yay., 3. basım, Ankara.
- KÖSOĞLU, Nevzat (2003), **Dündar Taşer**, Alternatif Yay., Ankara.

- MERİÇ, Cemil (2000), **Mağaradakiler**, İletişim Yay., 5. Baskı, İstanbul.
- **Meydan- Larousse**, C. 8 Meydan Yay. İstanbul 1973.
- NUR, Ziya (2004), **Dündar Taşer'in Büyük Türkiye'si**, İrfan Yay., İstanbul.
- NİYAZİ, Mehmet (1979), **Millet ve Milliyetçilik**, Ötüken Yay., İstanbul.
- OLCAYTU, Turhan (1998), **Devrimimiz İlkelerimiz: Dinimiz Neyi Emrediyor, Atatürk Ne Yaptı?**, 8. Baskı, Ajans- Türk Basın ve Basım A.Ş. Yay., Ankara.
- ORAN, Baskın (1999), **Atatürk Milliyetçiliği:Resmi İdeoloji Dışı Bir İnceleme**, 5. Basım, Bilgi Yay., Ankara.
- ÖZDAĞ,Ümit (1997), **Menderes Döneminde Ordu- Siyaset İlişkileri ve 27 Mayıs İhtilali**, Boyut Kitapları Yay., İstanbul.
- ÖZNUR, Hakkı (2001), **Ülkücü Hareket: Ckmp'den Mhp'ye**, C. 1, Alternatif Yay., Ankara.
- ÖZTEKİN Ali (2003), **Siyaset Bilimine Giriş**, 4. Basım, Siyasal Kitabevi Yay., Ankara.
- PAZARLI, Osman (1985), **Sosyoloji**, Remzi Kitapevi Yay., İstanbul.
- SARINAY, Yusuf (1990), **Atatürk'ün Millet ve Milliyetçilik Anlayışı**, TKAE. Yay., Ankara.
-(2004), **Türk Milliyetçiliğinin Tarihî Gelişimi ve Türk Ocakları (1912-1931)**, Ötüken Yay., İstanbul.
-(1994), **Türk Milliyetçiliğinin Tarihî Gelişimi ve Türk Ocakları 1912- 1931**, Ötüken Yayınları, İstanbul.
- SOYSAL, Mümtaz (1976), **100 Soruda Anayasanın Anlamı**, 3. Basım, Gerçek Yay., İstanbul.

- TANERİ, Aydın (1993), **Türk Kavramının Gelişmesi; Ne Mutlu Türküm Diyene**, Ocak Yayınları, Ankara.
- TANYU, Hikmet (2005), **Atatürk ve Türk Milliyetçiliği**, Yeni Kitap Yay., Ankara.
- TAŞER, Dündar (1975), **Mesele**, 3. Baskı, Ankara.
- TEOMAN, Zeki (1950), **Millet ve Milliyetçilik Anlayışı**, Toros Matbaası, Mersin.
- TUNÇKANAT, Haydar (1996), **27 Mayıs 1960 Devrimi: Diktadan Demokrasiye**, Çağdaş Yay., İstanbul.
- TURAN, Refik vd. (2006), **Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi**, Gazi Kitapevi Yay., Ankara.
- TURHAN, Talat (2001), **27 Mayıs 1960'tan 28 Şubat 1997'ye: Devrimci bir Kurmay Subay'ın Etkinlikleri**, 2. Baskı, Sorun Yay., İstanbul.
- **Türk Ansiklopedisi** (1983), C. XXXIII, M.E. Basımevi, Ankara.
- TÜRKDOĞAN, Orhan (1999), **Millî Kimliğin Yükselişi Niçin Milletleşme**, 2. Baskı, Alfa Yayınları, İstanbul.
- TÜRKEŞ, Alparslan (1977), **27 Mayıs, 13 Kasım, 21 Mayıs ve Gerçekler**, Dokuz Işık Yay., İstanbul.
- TÜZÜN, Necat (1987), **Atatürk Milliyetçiliği**, Y.y., Ankara.
- ÜLKEN, Hilmi Ziya Ülken (1943), **Sosyoloji**, Remzi Kitapevi Yay., İstanbul.
- ÜLKEN, Hilmi Ziya (1999), **Türkiye'de Çağdaş Düşünce Tarihi**, 6. Baskı, Ülken Yayınları, İstanbul.
- ÜNLÜ, Nuri (1994), **İslam Tarihi: Osmanlı Devleti (III. Selim'den Günümüze Kadar)**, C.3, İFAV Yay., İstanbul.

- YALÇIN, Durmuş- vd. (2006), **Türkiye Cumhuriyeti Tarihi-II**, Atam Yay., Ankara.
- YANARDAĞ, Merdan (2002), **MHP Değişti mi?: Ülkücü Hareketin Analitik Tarihi**, Gendaş Yay., İstanbul.
- **Yeni Türk Ansiklopedisi**, C. 6, Ötüken Yay., İstanbul 1985.

II. MAKALELER:

- AKYILMAZ, Gül (2003), “*Osmanlı Devleti’nde Zimmîlerin Siyasî ve İdarî Hakları ve Tanzimat ve Islahat Fermanlarının Getirdiği Yenilikler*”, **Dünden Bugüne Türk Ermeni İlişkileri**, Nobel Yay., Ankara, ss. 91-104.
- BAYKAL, Bekir Sıtkı (1982), “*Atatürk’ün Milliyetçiliği*”, **Atatürkçü Düşünce**, ATAM Yay., Ankara, ss. 323- 332.
- BERİŞ, Hamit Emrah (2006), “Ordu ve Siyaset”, **Siyaset**, (ed. Mümtaz’er Türköne), 5. Baskı, Lotus Yay., Ankara, ss. 413- 450.
- BOSTAN, M. Hanefî (Kasım 1988) “Dündar Taşer ve Türk Tarihi İle İlgili Fikirleri”, **Türk Yurdu**, C. 9, S: 22, ss. 23- 31.
- CEBECİ, Dilaver (Haziran 2007) “Dündar Taşer Sağusu”, **Türk Yurdu**, C. 27, S: 238, ss. 76.
- COŞKUN, Meriç (Haziran 2002) “Asuman Taşer’le Dündar Taşer’in Gençlik Yıllarına Ait Bir Konuşma”, **Türk Yurdu**, C. 22, S:178, ss. 30- 31.
- ÇINARLI, Mehmet (Eylül 1998) “Sadi Somuncuoğlu ile Merhum Dündar Taşer Üzerine Mülakat”, **Türk Yurdu**, C. 18, S:133, ss. 58- 59.
- ERENDİL, Muzaffer (1985), “*Atatürkçü Düşünce Işığında Milli Birlik*”, **ATAM Dergisi**, C. 2, S. 4, Ankara 1985, ss. 121- 162.

- ERKAL, Mustafa (Mart- Mayıs 1999), “Millet, Milliyetçilik, Ulusçuluk ve Kültür Mozayığı”, **Türk Yurdu: XXI. Yüzyıla Doğru Türk Milliyetçiliği (Özel Sayı)**, C. 19, S. 139- 141, ss. 277- 285.
- ERKAN, Serdar (2008), “*Fransız İhtilali ve Etkileri*”, **Türk Dünyası Araştırmaları**, S.177, Ankara, ss. 131-160.
- EROĞLU, Hamza (1981), “*Atatürk’e Göre Millet ve Milliyetçilik*”, **Atatürk Yolu**, Otomarsan Kültür Yay., İstanbul, ss. 130-166.
- FEYZİOĞLU, Turhan (1981), “*Türk İnkılabının Temel Taşı: Laiklik*”, **Atatürk Yolu**, Otomarsan Kültür Yay., İstanbul.
- GENCER, Ali İhsan (1989), “*İslahat Fermanı*”, **DGBİT.**, C. 11, Çağ Yay., İstanbul, ss. 479-481.
- GÜNGÖR, Erol (1998), “Taşer’in Büyük Türkiye’si”, **Dündar Taşer in Hatırasına Armağan**, (haz. Yücel Hacaloğlu), Türk Yurdu Yay., Ankara 1998, ss. 7- 18.
- GÜRGÜR, Nuri (Haziran 2007), “Yakın Tarihimizi Anlamlandırma Bağlamında 14 Mayıs’tan 27 Mayıs’a-II ”, **Türk Yurdu**, C. 27, S:238, ss. 3- 7.
- (1998), “O, Bir Alperen’i”, **Dündar Taşer’in Hatırasına Armağan**, (haz. Yücel Hacaloğlu), Türk Yurdu Yay., Ankara, ss. 19- 26.
- GÖZLER, Kemal (2001), “*Devletin Bir Unsuru Olarak Millet Kavramı*”, **Türkiye Günlüğü**, S. 64, Ankara, ss. 108 -123.
- HANİOĞLU, Şükrü (1985), “*Türkçülük*”, **TCTA.**, C. 5, İletişim Yay., İstanbul, ss. 1394-1399.
- KOÇAK, Cemil (2000), “Siyasal Tarih (1923- 1950)”, **Türkiye Tarihi**, C. 4, 6. Basım, Cem Yay., İstanbul, ss. 127- 223.
- KODAMAN, Bayram (Mart- Mayıs 1999), “Milliyetçiliğin Tarihi Seyri”, **Türk Yurdu: XXI. Yüzyıla Doğru Türk Milliyetçiliği (Özel Sayı)**, C. 19, , S. 139- 141, s. 67- 72.

- MARDİN, Şerif (1985), “*Yeni Osmanlılar ve Siyasî Fikirleri*”, **TCTA.**, C. 6, İletişim Yay., İstanbul 1985, ss. 1698-1701.
- METİN, İbrahim (Haziran 2007), “Dündar Taşer’e Göre Millet ve Milliyetçilik”, **Türk Yurdu**, C. 27, S:238, ss. 70- 71.
- (Haziran 2007), “Unutulan Dündar Taşer”, **Türk Yurdu**, C. 19, S:142, ss. 24- 25.
- (Haziran 2002), “Siz, O Menhus 13 Haziranı Bilir Misiniz?”, **Türk Yurdu**, C. 22, S:178, ss. 22- 27.
- ÖZÇELİK, Ayfer (2006), “1960’dan Günümüze Türk Siyasal Hayatı”, **Yakın Dönem Türk Politik Tarihi**, (ed. Süleyman İnan- E. Haytoğlu), Anı Yay., Ankara, ss. 145- 187.
- ÖZDEMİR, Hikmet (2000), “Siyasal Tarih (1960- 1980)”, **Türkiye Tarihi: Çağdaş Türkiye 1908- 1980**, C. 4, 6. Basım, Cem Yay., İstanbul, ss. 227- 286.
- SERDENGECİ, Osman Yüksel (Kasım 1987), “Dündar’ın Ölümü”, **Türk Yurdu**, C. 8, S:10, ss. 22- 24.
- TAŞER, Asuman (1998), “Eşi Asuman Taşer, Dündar Taşer’i Anlatıyor”, **Dündar Taşer’in Hatırasına Armağan**, (haz. Yücel Hacaloğlu), Türk Yurdu Yay., Ankara, ss. 35- 38.
- TAŞER, Dündar (1998), “Türklük ve Geleceği”, **Dündar Taşer in Hatırasına Armağan**, (haz. Yücel Hacaloğlu), Türk Yurdu Yay., Ankara, ss. 45- 51.
- YAHNİCİ, Dündar (1998), “Torunu Dündar Yahnici Dedesini Anlatıyor”, **Dündar Taşer’in Hatırasına Armağan**, (haz. Yücel Hacaloğlu), Türk Yurdu Yay., Ankara, ss. 39- 45.
- YAHNİCİ, Şevket Bülent (1998), “Taşer ve Ülkücü Gençlik”, **Dündar Taşer’in Hatırasına Armağan**, (haz. Yücel Hacaloğlu), Türk Yurdu Yay., Ankara, ss. 27- 30.

- YILMAZ, Murat (2003), “Dündar Taşer”, **Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce: Milliyetçilik**, C. 4, İletişim Yay., İstanbul.
- YUVALI, Abdulkadir (Mart- Mayıs 1999), “Millet, Milletleşme ve Milliyetçilik”, **Türk Yurdu: XXI. Yüzyıla Doğru Türk Milliyetçiliği (Özel Sayı)**, C. 19, S. 139-141, ss. 11- 16.

III. SÜRELİ YAYINLAR:

- **Akşam Gazetesi**, 15 Haziran 1972, Sy.
- ÇEBECİ, Dilaver; **Devlet Gazetesi**, 26 Haziran 1972, S: 148.
- **Cumhuriyet Gazetesi**, 15 Haziran 1972, Yıl: 49, S: 17192.
- **Devlet Gazetesi**, 26 Haziran 1972, S: 148.
-, 16 Haziran 1975, S: 293.
- GENÇOSMANOĞLU, Niyazi Yıldırım, **Devlet Gazetesi**, 11 Haziran 1973, S: 188.
- **Hürriyet Gazetesi**, 15 Haziran 1972, Sayı: 8672.
- Kurt, Osman Nuri; **Devlet Gazetesi**, 21 Ağustos 1972, Sayı: 152.
- **Milliyet Gazetesi**, 15 Haziran 1972, Yıl: 23, Sayı: 8840.
- **Türkiye Gazetesi**, 15 Haziran 1972, Sayı: 775.

IV. GÖRÜŞMELER:

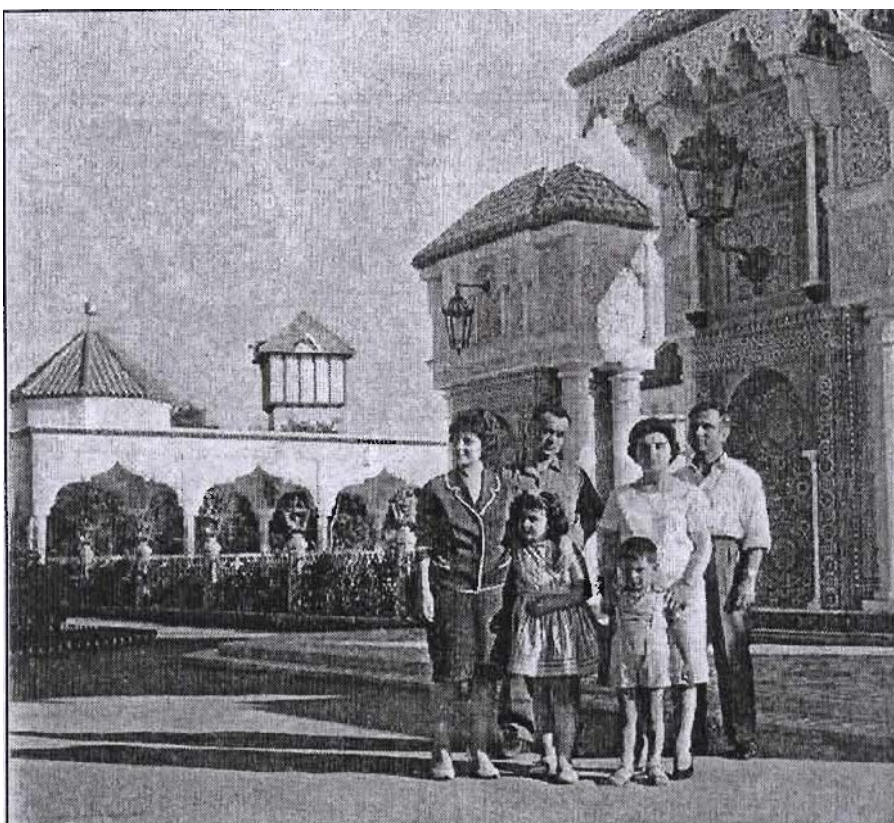
- Asuman Taşer, Görüşme, 03 Temmuz 2007.
- Asuman Taşer, Görüşme, 28 Nisan 2009.
- İbrahim Metin, Görüşme, 28 Aralık 2007.

- Yasemin Yahnici, Görüşme, 03 Temmuz 2007.

V. İNTERNET KAYNAKLARI

- http://www.ulusalcephe.com/index2php?option=com_content&do_1&id=32, (12. 04. 2008).
- <http://www.alparslanturkes.net/modules.php?name=News&file=article&sid=4405>, (12. 04. 2008)

EKLER

1961 – Rabat (Fas) *

İsviçre'd e *

Konya'da ailesi ile *

Toledo'da (İspanya) ailesi ile *

13 Kasım 1960 – Ankara Havaalanında, uğurlanırken *

Kızı ile *

Yurtdışına sürgüne gönderilirken *

Alparslan Türkeş ve arkadaşları ile *

Ailesi ile *

**

Türk milliyetçisiyiz; Türkçüz. Türkcülük Türk milletini sevmek, Türk milletinin yaşamı yükselmesi, Türk kültürünün korunması yükseltilmesi için hizmetinde bulunmaktır.

Türk nedir. mensuba olmakla örneği duyduğumuz milletler adıdır. Hukuki manada Türkiye Cumhuriyeti devletinin vatandaşı olan (terci) olan herkese Türk demir.

devletlerarası genel terim

Siyasi manada Türk millet; bu devletin kurucusu ve sahibi olan esas unsurunun ismidir.

{ Tarihi ve ulusalı anlamda Türk bütün devletlerinde beri doğu asya dan }
{ orta asya ve güney doğu kadar uzanan alanda yaşamış bulunan kimselerdir }

Biz Türklük Biz tarihi ve gerçek anlamıyla Türklük suan ve faaliyetleri sahip kişi ve topluma Türk kabul ederiz.

Milletler tabiat ve tarihini esiridiler. Zorluklar, zorluk ve aygınlıkları tohişleri farklar bu millet için özel bir tarihi zanaat, kelam.

Vay, del, delik, der vatan bulupine sahip insanların topluluğu şekli deli bir tarih bütün milletleri kapsar. Bu milletler baskınlığında bu sardardan biri karışır. Milletler ölmüş değildir. Doğarlar, bulupine, gelişir, değişir, ıktıyaları olurlar. Tarih medeniyetleri olduğu kadar millet için de medeniyetler. Gelişmeler devam etmektedir.

Devletle, millet bir zamanlar adı defa aynıyken ifade etmez. Devlet siyaset, hukuki bir organizasyondur. Millet beşeri bir varlıktır. Millet bir devletin yapısıdır, hakimiyet ve tabii medeniyet olmaları. Millet devletin beşeri unsurunun bir kısmı veya tamamı olabilir. Milletle devletin aynı olmayış bu milletlerin birliği veya ayrı çağdaşlıklarında bir cile devletin sahip ve hakimiyet yoktur tohiş olmaları olmaları içinde mişirde edilebilir.

Aynı bir millet olarak mevcut kulluza sahip olan temel faktörler zaman içinde vakti defa ^{medeniyet farklılığı} ^{bu arada} zaman, dil, ^{medeniyet farklılığı}

Misilim kültür; milli kültür adına verdikimiz her politika toplum toplum diğer toplumlara karşı müstakim siyaset ve suan sahibi kulan bir milletler topluluğudur. Kimsi bu toplumların bir sa'iden kendilerini bu bir sa'isiyet de şifalı edimio bu sardardan bu suan değişirler.

Misilim kültür ve millet suan bir ^{bu arada} millet içinde yaşamı gelişim, arguman dil, siyaset, paratir.

' Millet öccelik ve bapimsizlik taşıyan bir kültür ve bir suurdur.
Bir milletin fertleri aynı sığın olaklıklar veya olamayaklıklar
aynı dili konuşaklıklar veya konuşmayaklıklar,
aynı sığın cografyada yaşayaklıklar veya yaşamayaklıklar
aynı dem ve meşale sahip olaklıklar veya olamayaklıklar
aynı okullar bekler olaklıklar veya olamayaklıklar, fakat her
kabile genel olarak onları bir milletin ceculları yapar özel ihtiyacı
olan bir kültüre ve bir millet olarının suuruna sahipkiler.
Milliyetçilik milli kültürü ve millet olan suuruna kavran
yaşamı arzu ve iradesidir.

Bir/ Bilir ne gercek anlama ite Türk kültürüne ve Türklük
suuruna taşıyan kişi

Birim için Türk milleti zaman ve mekana tabi olmaksızın
evrensel kültür ve suuruna sahip beşerî unsurudur.

(Soya, raka Türk olan pek çok kimsa yalancı millet ve kültürlerin
kimektirde gercek etmiş kuyulardır, bulunmuşlardır. Bunlar Türk
tut suurlarını kayı ve kimektirde bulunmuşkiler milletin kültürünü
benimsiyerek onlara hadisatları andan itibaren Türk sayılmazlar)
Vayları Türk olmayan pek çok kimse de Türk milletinin kimektirde
girmiş, Türk kültürü ve suurunu benimsenmişlerdir, Bunlar evrensel .)

Türkiye Cumhuriyeti devleti Türk milletin kurulmuş devletlerinden
biridir. ~~Özellikle~~ Türkiye; Osmanlı İmparatorluğunun kurucusu ve sahibi
olan Türk milletin istikbal suuru kantaroldığı vatan parçasıdır.

Bu vatan taşraklara idarede yaşayan Türk suuruna taşıyan
Türk kültürünü benimsiyen herkes Türktür.

* **Dündar Taşer in Hatırasına Armağan**, (haz. Yücel Hacaloğlu), Türk Yurdu Yay., Ankara 1998

** **Türk Yurdu**

*** <http://www.alparslanturkes.net>

ÖZGEÇMİŞİM

02.06.1979 tarihinde Kayseri’de doğdum. Aslen Sivas/Gemerek’liyim. 1997 yılında Niğde Sağlık Meslek Lisesi’nden mezun oldum. 1998 yılında Niğde Üniversitesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliğini kazandım. 2002 yılında okuldan mezun oldum ve öğretmenlik görevine başladım. 2004- 2005 yılında askerlik görevimi tamamladım. Öğretmenlik görevimi de Niğde’nin Bor İlçesinde sürdürmekteyim.

Muzaffer ÇATAK